

Nye regler virker:
Lægers sponsorrejser
styrtdykker

købekurser side 12

Forny din by:
Brugerne skal
med på råd
byfornyelse side 14

Advarsel fra ingeniør:
Pas på data om stormflod
uvejr side 18

kommunen.dk

POLITIK FRA RØDDERNE

TORS DAG 17. JANUAR 2019 / NR. 1 · 62. ÅRGANG

Lovbrud for 663 mio. kr. i affaldsbranchen

- i Billund spørger de: Hvor svært kan det være?

ulovlige indkøb side 4-7

Løkke vil nedlægge regionerne

Regeringen vil nedlægge regionsrådene, hvor der sidder 205 folkevalgte politikere, og erstatte dem med 21 sundhedsfællesskaber. Det erfarede flere medier før avisens deadline sent tirsdag eftermiddag.

De 21 sundhedsfællesskaber skal bygges op omkring de nuværende akutsygehuse, og ledelsen skal bestå af borgmestre og formænd for sundhedsudvalgene i op mod fem kommuner samt repræsentanter for sygehuse og de praktiserende læger.

Fem sundhedsforvaltninger skal stå for driften af sygehuse og akutberedskabet. Geografien vil være som de fem nuværende regioner med hovedsæde samme steder.

40.000

Så meget skal antallet af årlige indlæggelser falde inden 2025 som følge af en kommende sundhedsreform, siger statsminister Lars Løkke Rasmussen (V)

Sygefravær: Minister vil gøre ulovlig ordning lovlig

Finansminister Kristian Jensen (V) ønsker at gøre det lovligt for kommuner at kræve, at folk i aktivering skal møde op hos en sygeplejerske for at melde sig syge, skriver DR Midt og Vestjylland. I Skive fik en sådan ordning sygefraværet til at falde med 79 pct. blandt borgere i aktivering, sprogskole eller virksomhedspraktik, men ordningen blev droppet, da kommunen ville udvide den til kontanthjælpsmodtagere, og den viste sig at være ulovlig. Fraværet steg lige så hurtigt igen, da den blev droppet.

Det er en myte, at der skulle være en håndskry kultur i den offentlige sektor mod at afskedige ledere, der ikke præsterer. De seneste tal viser, at 210 offentlige djøf-chefer blev fyret i 2017.

Hanne Fugl Eskjær, formand for de offentlige chefer i Djøf

Regionernes fjerde akutlægehelikopter blev sat i drift den 2. januar fra Aalborg Lufthavn og blev på den første uge sendt afsted til 17 patienter, blandt andet på Læsø. I forvejen er der helikoptere i Skive, Billund og Ringsted, og de var i 2018 i luften knap 4.000 gange. Især patienter med symptomer med hjerte-karsygdomme, blodprop eller hjerneblødning hentes af helikopterne.

Foto: Niels Åge Skovbo

Ny reform skal ruste den offentlige sektor til fremtiden

En styrket indsats mod sygefravær og mangelfuld ledelse er på dagsordenen i et nyt udspil fra regeringen. Her opfordres topledere i byråd og regionsråd til at give mere plads til ledelse og placere beslutningskraften tættere på borgerne.

Udspillet indeholder også initiativer, som skal nedbringe sygefraværet. Eksempelvis skal et nyt rejsehold assistere og rådgive arbejdspladser med særligt højt sygefravær.

Desuden skal der i højere grad sættes ind over for mangelfuld ledelse, eventuelt med en omplacering eller afskedigelse, hvis det ikke lykkes.

Næsten alle chefer i staten får bonus

Chefbonusser er blevet de facto standard i staten, viser en ny analyse fra Moderniseringsstyrelsen. Præstationsafhængig løn er siden 2002 blevet udbredt til næsten alle chefer i staten, og niveauet er uændret på ca. 7 pct. af den samlede løn for de chefer, der får bonusserne.

Rigsrevisionen nåede sidste år frem til, at for mange resultatlønskontrakter bliver indgået for sent, og at dokumentationen for at udbetale lønnen er for mangelfuld.

Oliver Wulff
@OliverWulffJ

@larsloekke trykker på valgknappen når han lyster. Men her er et nytårsønske fra lille mig: please vent til det er varmt og lækkert udenfor så vi ikke skal fryse når vi deler kampagnemateriale ud #dkpol

fuld. Innovationsminister Sophie Løhde (V) vil nu sætte Moderniseringsstyrelsen til at stramme op på retningslinjerne og skabe større klarhed om, hvad der er god praksis. Hun vil sætte en stopper for engangsvederlag til departementschefer.

Dobbelt så mange ledere i det private som i det offentlige

På gangene i de private virksomheder er der dobbelt så stor chance for at støde ind i en kollega med ledelsesansvar som i det offentlige. Det viser nye tal fra Danmarks Statistik. I det private bruger cirka 5 pct. af de ansatte mindst halvdelen af tiden på ledelsesarbejde, mens det gælder 2,4 pct. i det offentlige.

Styr på styringen

Til venstre social- og sundhedsdirektør Claus Fjeldgaard og Tina Agergaard Hansen (DF) fra Varde Kommune, i midten borgmester Birgit S. Hansen (S) og socialdirektør Rikke Albrechtsen fra Frederikshavn Kommune og til højre partner Bo Panduro fra Index100.

Foto: Michael Kjærgård

KØF-debat og Vive-rapport har opskriften på at klare krydspresset mellem lommeregner og menneskeskæbner i det specialiserede voksenområde.

o budget

Af Michael Kjærgård
michael@kommunen.dk

Ligefrem ustyrlige er der vist endnu ikke nogen der har kaldt dem, men ustyrbare eller ikke-styrbare er en gængs beskrivelse for budgetområder, hvor det kan være vanskeligt at holde sig inden for de afsatte rammer. Det specialiserede voksenområde er et af dem, men de ikke-styrbare budgetområder kan godt styres, og der er endda en opskrift på hvordan.

Den hedder politisk styring. Ja, og administrativ styring skal der også til, men uden politisk styring går det ikke. Det var budskabet, da KL's Kommunaløkonomiske Forum i Aalborg i sidste uge lagde panel til et debatmøde om emnet, og det er også budskabet i en dugfrisk Vive-rapport, der udkom netop samtidig.

- Politisk styring er afgørende for, at økonomien overholdes, understregede således partner i konsulentfirmaet Index100, Bo Panduro, der tidligere som ansat i Vive er medforfatter til den seneste rapport om økonomistyring, og som deltog på KØF for at kridte banen op med facts fra blandt andet Vive-rapporten om det specialiserede voksenområde.

- Politikerne sidder i et krydspres mellem lommeregner og menneskeskæbner. Men selv om det er enormt svært at styre det her område i forhold til normalområderne, så betyder det jo ikke, at det umuligt at styre det bedre, hvis man har en dårlig styring.

Politisk styring afgørende

Den afgørende faktor er den politiske styring. Det er den, der skal bære det hjem gennem hele den kommunale styringskæde, fra de politiske

mål og strategier, over forvaltningen der omsætter det til konkret faglig og økonomisk styring, gennem de udførende enheder og frem til borgerne, og dernæst feedback samme vej tilbage til politikerne.

- Det politiske består i at lægge en tydelig faglig og økonomisk strategi, så administrationen har noget, den kan omsætte til handling. Når det er forankret på det politiske niveau, kan der ske forventningsafstemning mellem forvaltning og pårende. Administrationen skal give løbende tilbagemeldinger til politikerne, og internt i administrationen skal sagsbehandlere og økonomikonsulenter mødes og afstemme, lød Bo Panduros opskrift.

Erfaringer fra syv kommuner

Vive-rapporten bygger på erfaringer fra syv kommuner, hvoraf de fem har haft gode resultater med økonomistyring, mens de to har haft dårlige. Den ene af de sidstnævnte er Frederikshavn, hvis borgmester Birgit S. Hansen (S) indgik i panelet for at dele sine erfaringer.

Tilbage ved kommunesammenlægningen i 2006-2007 besluttede Frederiks-

havn at ville være en af Danmarks bedste handicapkommuner, og i et forsøg på at leve op til den målsætning blev handicapområdet skånet i mange år. Resultat: 'Vi løste opgaverne dyrere end andre', og da man endelig begyndte at gøre op med udgiftsniveauet, meldte modstanden sig umiddelbart. Fra borgere og fra pårende, og fagforeninger der mødte op med demonstrationer ved byrådsmøder, men også fra medarbejderne, kunne borgmesteren berette.

Ikke plads til ællebælle-snak

- Medarbejderne så det som udgangspunkt som en meget kynisk spareøvelse, supplerede socialdirektør Rikke Albrechtsen og lod forstå, at det var lidt op ad bakke at skulle motivere og begejstre medarbejdere, der føler sig angrebet på deres faglighed og arbejdsglæde.

I den situation er der ikke plads til ællebælle-snak om 'en rigtig spændende vision', som borgmester Birgit S. Hansen kaldte det.

- Man skal sige det, som det er. Det er en spareøvelse. Vi er nødt til at spare, vi er nødt til at bremse op, vi er nødt til at se på et udgiftsniveau, der

kun går en vej. Det er simpelthen for dyrt, det her. Sig det dog, som det er: 'Mere for mindre', lød opfordringen fra Birgit S. Hansen, som selv efter at der er sparet 18 mio. kr. kan konstatere, at Frederikshavn fortsat ikke ligger i den lave ende på handicapområdet.

Omstillingen til bedre økonomistyring blev af en anden paneldeltager, social- og sundhedsdirektør Claus Fjeldgaard fra Varde Kommune, sammenlignet med forskellen mellem baglænsroere og kajakroere. Den ene slags ser på, hvor man har været, den anden slags ser på, hvor man er på vej hen.

Mod til trælse beslutninger

Der er brug for sidstnævnte, lod han forstå, og det skift begyndte Varde Kommune på for halvandet år siden. Målsætningen er, at man i september skal kunne lave en holdbar prognose for det efterfølgende år - et mål, der ikke er nået endnu.

Måden at nå det på består blandt andet af driftsoptimering og controlling med løbende opfølgning på sagsbehandling og ledelsesinformation med data til politikerne. Ifølge Claus Fjeldgaard er det oplevelsen, at jo mere

sikre politikerne er på, at midlerne forvaltes ordentligt, jo mere modige bliver politikerne i forhold til at 'træffe de trælse beslutninger'.

Også social- og sundhedsudvalgsformand Tina Agergaard Hansen (DF) fra Varde illustrerede sit syn på sagen med en transport-metaphor, denne gang landværts:

- Vi skal se ud af forruden, men vi skal også have et øje på bakspejlet, sagde hun om de styringsredskaber, kommunen tog i brug ved skiftet fra baglænsroning til kajakmetode.

Bakspejlet giver valide data for, hvorfor noget gik, som det gjorde, og det gør det nemmere at få større beslutninger igennem. Som eksempel nævnte Tina Agergaard Hansen en nylig besparelse på syv mio. kr., der blev besluttet enigt i både udvalg og byråd. Hvis det kan forklares, kan det også forsvares, og 'hvis vi skal tage tæskene, skal vi kunne forklare hvorfor', og det kan man, når man kan gå tilbage og få fakta på, hvorfor tingene ser ud, som de gør, sagde hun.

» **Rapport:** 'Det specialiserede voksenområde. Inspiration til den økonomiske styring'. Vive, 2019.

Affaldsselskabers ulovlige indkøb runder 663 mio. kr.:

'Det er tydeligvis en brancheproblematik'

663.633.885 kr. Så mange penge har fem af landets kommunalt ejede affaldsselskaber sendt videre til private leverandører i strid med loven. Der hersker 'en helt særlig' og 'stærkt bekymrende' kultur i den danske affaldssektor, mener flere eksperter.

o ulovlige indkøb

Af Tobias Hansen Bødker og Jens Holm
tobias@kommunen.dk,
jens@kommunen.dk

Uldjydevej i udkanten af Herning er et af de steder, hvor en forbigående bil hurtigt kan bryde stilheden. Sirligt opdelte marker, store jordarealer, en håndfuld gårde og et hav af træer ligger som et baggrunds-

tæppe rundt om den slidte asfalt.

Kun fire stålsøjler, der stiger op for enden af vejen fra den metalbeklædte Ingvar Cronhammar-kuppelskulptur Elia, afslører, at området ikke langt derfra bryder over i et virvar af kunstarealer, virksomheder, universitetsbygninger og trafikanter.

Godt skjult ved hjørnet af den lille vej - i en hvid admi-

nistrationsbygning - ligger det lokale affaldsselskab AFLD. Selskabet, der er ejet af seks midtjyske kommuner, blev etableret for tre år siden efter en sammenlægning mellem de to behandlingsanlæg ESØ i Tarm og Østdeponi i Fæsteholt.

På trods af selskabets korte levetid er AFLD blevet et eksempel på en tendens, der går igen hos flere af landets største kommunalt ejede affaldsselskaber, og som - ligesom AFLD's hovedkontor - har været godt skjult i årevis.

En række dokumenter, som kommunen.dk har fået aktindsigt i, viser, at to ud af AFLD's 15 største private leverandører siden etableringen i 2016 har fået ulovlige ordrer. Sammenlagt har selskabet købt ulovligt ind for mindst 11,9 mio. kr. hos de to firmaer uden udbud, selvom kontrakterne ifølge lovgivningen burde have været i udbud.

Som tidligere beskrevet af kommunen.dk står AFLD langt fra alene med at have sendt millioner af kroner - i strid med lovgivningen - direkte videre i hænderne på private leverandører, uden at andre virksomheder har fået mulighed for at byde på kontrakterne.

Også hos Amager Ressource Center (ARC) i København, Argo i Roskilde og hos Reno Nord i Aalborg er der købt ulovligt ind for store millionbeløb, ligesom det fælleskommunale Reno Syd i Skanderborg nu erkender, at affaldsselskabet også har brudt udbudsloven.

En helt særlig kultur

De omfattende problemer sender det samlede beløb for de ulovlige handler, som kommunen.dk har dokumenteret hos de fem kommunalt ejede affaldsselskaber, op på i alt 663,6 mio. kr.

Hos flere af selskaberne er årsagerne til de lovstridige

indkøb blevet forklaret med manglende fokus på reglerne. Men problemerne stikker dybere end som så, vurderer flere af landets førende udbuds- og forvaltningseksperter.

- Det er tydeligvis en brancheproblematik, konstaterer Per Nikolaj Bukh, professor ved Institut for Økonomi og Ledelse, Aalborg Universitet.

Han peger på, at den primære årsag til problemerne i affaldssektoren kan findes i kommunernes måde at konstruere selskaberne på.

- Det bunder sandsynligvis i, at affaldsselskaberne sædvanligvis gennem lang tid har været drevet som selskaber adskilt fra den kommunale forvaltning. Man opfatter sig som en virksomhed, der er drevet professionelt og på kommercielle vilkår, men som ikke helt er en del af den offentlige sektor. På den måde bliver man ikke opmærksom på, at der faktisk gælder nogle

'Det er ikke kun ét selskab, hvor det har været helt galt. Det er mange steder. Og det er jo det, der er det alvorlige.'

Bent Ole Gram Mortensen, professor og forsker i energi- og forsyningsret, SDU

regler, som man skulle have overholdt, siger han.

Ifølge eksperterne har affaldsselskaberne gradvist bevæget sig længere og længere væk fra opfattelsen af, at selskaberne er en del af den offentlige forvaltning. Her peger de på forskellige parametre som indførelsen af en reform, der gjorde affaldsselskaberne langt mere erhvervsbetonede end tidligere, og at kulturen i selskaberne har fået et skær af

Flere kommunalt ejede affaldspladser har i årevis haft et problem gemt i bunkerne af millionkontrakter. Eksperter taler om 'en helt særlig kultur', hvor selskaberne gradvist har bevæget sig længere væk fra tankegangen om, at selskaberne er en del af den kommunale forvaltning.

Foto: Linda Kastrup, Ritzau Scanpix.

‘Det er et problem, vi er meget opmærksomme på og arbejder hårdt på at løse.’

Poul Kristensen, direktør, AFLD

privat erhvervsvirksomhed over sig.

- Når selskaberne bliver mere erhvervsorienterede, begynder de jo nemt at opføre sig som en privat virksomhed, og der er jo ikke nær så mange krav til private virksomheder i forhold til, hvordan man må bruge pengene, siger Sten Bønsing, professor i forvaltningsret ved Aalborg Universitet.

Bent Ole Gram Mortensen, professor og forsker i energi-

af selskaberne, kommunerne, selv er pinligt bevidste om, at udbudsreglerne eksisterer og skal overholdes.

Derfor rejser problemerne spørgsmålet, om der er opstået 'en helt særlig kultur' i de kommunalt ejede affaldsselskaber, mener Bent Ole Gram Mortensen, der dog understreger, at 'det vil være en dårlig begrundelse for ikke at overholde loven.'

- Kommunerne er i udpræget grad vant til at skulle agere i forhold til udbud. Det er der mange kommuner, der er rigtig professionelle til, og de indgår også i forskellige arbejdsammenhænge, hvor de kan benytte ressourcer fra hinanden. Jeg kan ikke lade være med at spekulere på, om de her § 60-selskaber er faldet ud af den almindelige kommunale tradition, siger han.

Mørklagde regelbrud

Tilbage i Herning viser dokumenterne fra AFLD, der ejes af kommunerne Varde, Herning, Billund, Hedensted, Ikast-Brande og Ringkøbing-Skjern, at selskabet blandt andet har betalt 9,2 mio. kr. for 'neddelingsydelser på diverse affaldsfraktioner' hos det private firma Bakkegård A/S - uden udbud.

Ligesom hos Bakkegård A/S var det heller ikke nødvendigt for Vognmand Flemming Andreasen at konkurrere med andre private virksomheder om en kontrakt på i alt 2,7 mio. kr. Millionbeløbet har vognmanden modtaget direkte for 'små transportydelser i nærområdet.'

Ovenstående er et klart eksempel på branchens problemer, siger Jacob Georg Naur, advokat med speciale i udbudsret og partner hos Hejm Advokater.

- Det er lige præcis de ulovlige, direkte tildelinger, som man jo ikke engang annoncerer, der går igen blandt affaldsselskaberne. Når du ikke annoncerer opgaven, så er der heller ingen offentlighed omkring det, og det går ud over de konkurrerende virksomheder, der ikke har fået mulighed for at byde på opgaven og derfor ikke ved, at de er gået glip af en større millionkontrakt, siger han.

I første omgang var der heller ingen offentlighed om AFLD's regelbrud, da selskabet forsøgte at mørklægge oplysninger om indkøbene.

For 'af konkurrencehensyn' afviste affaldsselskabet at give offentligheden indsigt i, hvor mange penge, AFLD har givet til selskabets største leverandører. Ifølge selskabet var det ligeledes op til kommunen.dk at 'fremsende specifik lovhjemmel' for, at AFLD har pligt til at udlevere oplysningerne. Men efter en klagesag hos Miljø- og Fødevareklagenævnet vendte affaldsselskabet rundt på en tallerken og sendte oplysningerne til kommunen.dk mere end et halvt år efter, at selskabet modtog anmodningen om aktindsigt.

‘Når selskaberne bliver mere erhvervsorienterede, begynder de jo nemt at opføre sig som en privat virksomhed.’

Sten Bønsing, professor i forvaltningsret ved Aalborg Universitet

AFLD's direktør Poul Kristensen har flere gange afvist at svare på spørgsmål om selskabets indkøb, men konstaterer i et kortfattet, skriftligt svar til kommunen.dk, at selskabet har 'overtaget tidligere praksis' fra de to selskaber Østdeponi og ESØ, som i 2016 blev til AFLD, og at direktøren 'arbejder hårdt på at få ryddet op i de sager, der ikke har været i udbud.'

'Det tager desværre tid, men det er et problem, vi er meget opmærksomme på og arbejder hårdt på at løse,' skriver direktøren.

En del af den tidligere praksis, som AFLD ifølge direktøren har overtaget og nu skal rydde op i, overtager Poul Kristensen dog fra sig selv. Den nuværende direktør for AFLD var nemlig i over 11 år en del af direktionen hos netop Østdeponi, hvor han indtil 2013 var økonomiansvarlig. Herefter bestred han topposten som direktør hos Østdeponi, inden han i 2016 fik direktørposten hos det nyoprettede AFLD.

Kontrakten med Bakkegård blev ophævet ved udgangen af 2017, hvor selskabet valgte at insource opgaven. I efteråret samme år valgte AFLD at udbyde de 'små transportydelser', som Vognmand Flemming Andreasen indtil da havde stået for. Konkurrenceudsættelsen betød, at det i dag er en anden transportør, der kører med deponeringsegnet affald for AFLD.

Tilbage på skolebænken

Uanset hvilke forklaringer, de kommunalt ejede selskaber bruger som årsag til de ulovlige indkøb, så er der ingen undskyldninger for ikke at overholde reglerne, forklarer eksperterne.

- Man kan sige, det er lidt ligegyldigt, hvad årsagen er. Det er et problem, når man ikke overholder reglerne. Selvfølgelig er det et problem, siger professor fra Aalborg Universitet, Sten Bønsing.

Professor Bent Ole Gram Mortensen fra SDU supplerer:

- Det er ikke kun ét selskab, hvor det har været helt galt. Det er mange steder. Og det er jo det, der er det alvorlige, siger professoren, som tilføjer, at de kommunalt ejede affaldsselskaber generelt er 'relativt store virksomheder med en stor omsætning og store anlægsaktiver'.

- Derfor må man forvente, at man har en professionel

ledelse, der er i stand til at sikre, at det hele foregår lovligt. Det er jo helt normalt inden for det offentlige, at der er noget, der hedder udbudsregler. Det har vi jo hørt om i mange år, mange har sukket lidt over det, fordi de synes, det er besværligt, men alle har vidst, at det her eksisterer, og det skal man selvfølgelig tjekke, siger han.

Affaldsselskabernes interesseorganisation, Dansk Affaldsforening, har afvist at stille op til interview om affaldsbranchens problemer med at overholde lovgivningen. I en kortfattet mail forklarer foreningens direktør, Charlotte Fischer, at hun er bekendt med problemerne.

- Vi har selvfølgelig fulgt med i jeres artikler - og også haft drøftelse her hos os, skriver hun i mailen.

Hun understreger, at selskaberne 'selvfølgelig skal overholde loven'.

- Derfor er de overtrædelse af udbudsreglerne, som kommunen.dk har beskrevet, selvfølgelig uacceptable, skriver hun og refererer til kommunen.dk's afdækning af ulovlige indkøb for 663,6 mio. kr., der er foretaget af fem forskellige medlemmer af organisationen.

Ifølge direktøren skal Dansk Affaldsforenings medlemmer nu placeres på en skolebænk for at lære, hvilke regler, der gælder for offentlige indkøb.

- Vi har som sagt haft drøftelsen her hos os og besluttet at iværksætte et kursusforløb, der kan bidrage til at sikre, at affaldsselskaberne fremover efterlever udbudsreglerne.

Helt lavpraktisk skal medlemmerne blandt andet skoles i, hvad tærskelværdier er.

- Det handler fx om, hvordan selskaberne bedst holder øje med beløbsgrænserne, når de indkøber ydelser løbende over en længere årrække, oplyser Charlotte Fischer i mailen.

'Stærkt bekymrende'

Et af Dansk Affaldsforenings medlemmer, som muligvis bliver inviteret ind til et kursus i, hvordan man skal overholde udbudslovgivningen, er Reno Syd.

Det fælleskommunale affaldsselskab med hovedsæde i Skanderborg erkender over for kommunen.dk, at flere millionkontrakter er blevet indgået i strid med reglerne.

En af kontrakterne handler om indkøb af containere for cirka 4 mio. kr., som virksomheden Micodan har fået

uden udbud. 'Markedet afsøgt,' svarede Reno Syd, da kommunen.dk spurgte, hvorvidt indkøbet var foretaget efter reglerne.

Senere har selskabet dog erkendt, at kontrakten var 'udbudspligtig' og derfor ifølge reglerne skulle have været i udbud.

Samme forklaring lød også om indkøb af en gummiged til 1,6 mio. kr., som blev handlet hos Volvo Entreprenørmaskiner uden udbud.

Igen vendte Reno Syd 180 grader, da kommunen.dk stillede opfølgende spørgsmål omkring lovligheden af det pågældende indkøb.

I første omgang havde selskabet svaret, at Reno Syd havde foretaget en 'afdækning af markedet inden køb,' og at indkøbet 'måske' burde have været sendt i udbud. Selskabet erkendte først lovbruddet, da kommunen.dk spurgte, hvorfor selskabet ikke kan svare på, om udbudsreglerne dikterer, at indkøbet hos Volvo Entreprenørmaskiner burde have været i udbud eller ej.

Reno Syd har afvist at stille op til interview om de ulovlige millionindkøb og har også undladt at svare på flere konkrete skriftlige spørgsmål.

Hos SDU mener professor og forsker Bent Ole Gram Mortensen, at de omfattende lovbrud hos de kommunalt ejede affaldsselskaber rører ved en grundlæggende tanke om, at forsyningsselskaberne - der er ejet af forbrugerne - er en del af den offentlige forvaltning.

- Jeg er ikke i tvivl om, at hvis de her sager var havnet på et kontor i den kommunale forvaltning, så havde der nok været lidt mere styr på det. Men forsyningsselskaberne har åbenbart sluppet kontrollen lidt, og det har de gjort uden at sikre sig, at de selv har kunnet løfte den her opgave, siger professoren, der undrer sig over forklaringen fra flere af selskaberne om, at der ikke har været 'tilstrækkeligt fokus' på reglerne.

- Det svarer til, hvis en læge siger, at 'jeg har ikke lige haft tilstrækkeligt fokus på hygiejne'. Det her er så grundlæggende, at det skal de have styr på. Der er bare ikke længere nogen undskyldninger for ikke at overholde udbudsreglerne. Når man kigger på de beløb, vi taler om i den her sektor, det langstrakte forløb i sagerne og den geografiske spredning af dem, så vil jeg kalde det stærkt bekymrende, siger Bent Ole Gram Mortensen. ●

Affaldsselskabernes ulovlige indkøb

► **Amager Ressource Center:** 309.603.079 kr.

► **Argo:** 237.572.544 kr.

► **Reno Nord:** 98.942.588 kr.

► **AFLD:** 11.900.674 kr.

► **Reno Syd:** 5.615.000 kr.

Excel-ark og Windows-stifinder sikrer indkøb efter reglerne: 'Det behøver ikke at være sværere'

Rundt om i landet har en lang række kommunale selskaber i årevis købt ulovligt ind, fordi der ikke har været 'tilstrækkeligt fokus på reglerne'. I Billund står det anderledes til. Her har det lokale vand-selskab valgt at følge en lovgivning, der ikke længere eksisterer.

o ulovlige indkøb

Af Tobias Hansen Bødker

og Jens Holm
tobias@kommunen.dk,
jens@kommunen.dk

Et Excel-ark, Windows-stifinder, systematik og én ansvarlig medarbejder.

Flere ingredienser behøves ikke for at kunne holde snor i, hvorvidt indkøb for over 80 mio. kr. om året sker i overensstemmelse med danske og europæiske udbudsregler.

Sådan lyder erfaringerne fra det kommunalt ejede Bil-

lund Vand & Energi, der bruger et simpelt system til at overvåge udgifterne, så selskabet til alle tider har et godt overblik over, om varer og tjenester bliver indkøbt til den mindste pris og den bedste kvalitet.

- Det behøver ikke at være sværere. Jeg er ikke tilhænger af store tunge, integrerede økonomisystemer, der koster en million, og som hvert tredje år skal fornyes til et opdateret system - som så igen koster os omkring en million, siger Ole Johnsen, der er adm. direktør hos Billund Vand & Energi.

Arbejdet giver ikke kun ro i maven hos selskabets direktion, men også hos bestyrelsesmedlemmer og revisorer, der hvert år får en udførlig årsberetning over, hvorvidt Billund Vand & Energis ind-

køb er foregået i tråd med reglerne.

Selskabets interne overvågning af indkøb og udbud blev i første omgang igangsat på grund af et lovkrav, der betød, at alle kommunale vandselskaber fra 2010 og fremefter var tvunget til at overvåge alle indkøb.

Folketinget ophævede siden lovkravet i 2016, men hos Billund Vand & Energi er erfaringerne så gode, at selskabet har fortsat sin praksis. Det ville sågar være 'tåbeligt' ikke at fortsætte overvågningen, mener direktør Ole Johnsen.

Regneark og lavpraktik

Mens Billund Vand & Energi foretager kontrollen af selskabets millionindkøb, har det i mange år stået helt anderledes til i andre dele af

'Vi kører det hele på skabeloner, og hold fast vi sparer mange penge på det.'

Ole Johnsen, adm. direktør
hos Billund Vand & Energi

den offentlige forsyningssektor.

Siden maj sidste år har kommunen.dk dokumenteret ulovlige indkøb uden om udbudsreglerne for i alt 663,6 mio. kr. hos de fem affaldsselskaber Amager Ressource Center (ARC) i hovedstadsområdet, Reno Nord i Aalborg, Argo ved Roskilde, Reno Syd i Skanderborg og hos AFLD ved Herning.

Hos flere af de pågældende affaldsselskaber lyder forklaringen på de omfattende regelbrud, at der simpelthen ikke har været 'tilstrækkeligt fokus på udbudsreglerne'.

Men det står helt anderledes til i Billund, forklarer den adm. direktør.

- Vores interne overvågning er vores arbejdsredskab til at sikre, at vi overholder lovkravene i henhold til

Susanne K. Kristensen har hovedansvaret for systemet, som overvåger indkøbene. Det har været altafgørende at have hende som ambassadør for at få alt registreret rigtigt, siger adm. direktør Ole Johnsen.

Foto: Billund Vand & Energi

udbudsreglerne. Det er samtidig en god og enkel måde at skabe overblik over, om alle opgaver kan - eller skal - konkurrenceudsættes, forklarer Ole Johnsen.

Det er vandselskabet selv, der har lavet sit værktøj til overvågningen. Det består helt lavpraktisk af Excel-ark, hvor omsætningen til leverandørerne er registreret, mens en bagvedliggende mappestruktur indeholder alle relevante kontrakter, rammeaftaler, udbudsmateriale og andet dokumentation relateret til indkøbene.

På den måde kan selskabet holde øje med, om en kontrakt, der i 2018 lå under tærskelværdierne i udbudsreglerne, er på vej til at blive udbudspligtig i det nye år.

'Vi tænkte jo: åh nej, endnu en administrationstung opgave, der koster flere penge at udføre, end vi får tilbage. Det viste sig med det samme at være forkert.'

Ole Johnsen, adm. direktør hos Billund Vand & Energi

- Der er jo rigtig mange, der gerne vil sælge os meget avancerede og dyre systemer, og der er også rigtig mange, der simpelthen ikke kan forstå, at vi kan holde styr på vores sager, når vi har sådan en praksis, som vi har, siger den adm. direktør og fortsætter:

- Men jeg har min stifinder i Windows, og det virker fint. Vi genererer vores ting automatisk, hver gang vi laver en ny sag, fordi vi kører det hele på skabeloner, og hold fast vi sparer mange penge på det.

Syn for sagen

I selskabets seneste årsberetning, som er afleveret til bestyrelsen, findes der blandt andet overblik over alle årets udgifter til leverandører, i alt 461 stk., der har modtaget alt mellem 933

kr. og 2,5 mio. kr. i løbet af 2017.

- Ud over det årlige beretningsudtræk til bestyrelsen bruger vi systemet til at lave opfølgning hver måned, hvor vi kontrollerer, om der er foretaget indkøb, hvor vi ikke kan identificere eller fastslå, om der ligger en aftale på indkøbet, forklarer Ole Johnsen.

Systemet giver syn for sagen, og det bliver hurtigt tydeligt og klart for det kommunalt ejede selskab, hvis procedureerne og dokumentationen ikke er på plads, fortæller direktøren.

- Det tredje år, efter vi havde indført systemet, viste et af vores udtræk, at det kun var 40 pct. af alle vores samarbejdsaftaler og udgifter til eksterne leverandører, som vi havde en aftale med. Og så tænkte jeg shiiiiit, det er gået galt det her, siger han.

Det viste sig dog, at det ikke var gået helt så galt.

- Vi havde rammeaftaler med leverandørerne, men vi havde bare ikke fået lagt dem ind i systemet. Det viser, hvor vigtigt det er at holde øje med kontrakterne.

Udbudslovgivning, Excel-ark, registreringer og alt, hvad der følger med, kan dog godt være nogle lidt udefinerbare og tørre størrelser at have med at gøre for medarbejderne.

Derfor var det særligt vigtigt for organisationen, at medarbejderne kunne se effekten af anstrengelserne i hverdagen.

- Vi har i alle årene haft en frugtordning, hvor medarbejderne kan tage et stykke frugt i løbet af arbejdsdagen. Da vi udbød denne lillebitte udgift, fik vi leveret dobbelt så meget frugt til ca. to tredjedele af den tidligere pris. Medarbejderne kunne jo se, at mængden af frugt blev øget, og det er jo til at forstå, siger Ole Johnsen.

Åh nej, mere administration

I første omgang blev systemet dog ikke implementeret frivilligt.

Vejen mod indkøbsovervågningen gik gennem regulering via vandsektorloven i 2010. Her skulle vandselskaberne nu udføre 'intern overvågning' af indkøb, der havde til formål at forebygge diskrimination af leverandører.

- Vi tænkte jo: åh nej, endnu en administrationstung opgave, der koster flere penge at udføre, end vi får tilbage. Det viste sig med det samme at være forkert, siger han.

Hos Billund Vand & Energi blev opgaven uddelegeret til en medarbejder i kunde- og økonomiafdelingen, som fik hovedansvaret for at få tingene til at lykkes.

- Hun gik simpelthen rundt og snakkede med os, specielt med projektlederne, hvor hun var rundt og følge op, når de manglede at udfylde skemaerne. Og projektlederne sagde jo 'åh nej, mere administration' i starten,

For os har vores system den effekt, at vi blevet meget dygtigere til at hente tilbud hjem, også selv om vi ligger langt, langt under tærskelværdierne.

Ole Johnsen, adm. direktør hos Billund Vand & Energi

men de fandt jo hurtigt ud af, at det ikke var så slemt, forklarer direktøren.

I dag er rutinerne på plads, og alle nyansatte får kontrol-opgaven ind med moder-mælken fra start. Men systemet blev dog ikke indført helt uden sværds slag.

- Jeg har da haft et par af vores gamle ingeniører, der kom med fra kommunen efter selskabsudskillelsen, som strittede lidt. De følte, at den interne overvågning medførte en ekstra arbejdsbyrde. Nu skulle de jo til at udfylde et skema på hver enkelt aftale og tage stilling til nogle ting. Det tog dem jo flere timer, mente de. I praksis tog det måske 10 minutter. Men de skulle jo gøre noget, som de ikke plejede, siger Ole Johnsen.

Når medarbejderne og indkøberne indrapporterer deres handlinger, kan informationerne siden krydskontrolleres med kontrakterne. Her kommer den økonomiansvarlige ind i billedet.

- Vi kontrollerer løbende hver måned, hvad vi har haft af indtægter og udgifter, og hvem vi har haft af samarbejdspartnere, så vi ved, om indkøbene sker inden for reglerne, forklarer han.

Den månedlige kontrol i Billund adskiller sig fra den måde, som en lang række af landets største kommunale affaldsselskaber har arbejdet på. Her har det som tidligere beskrevet af kommunen.dk vist sig, at store millionkontrakter i årevis er fløjet under radaren. Det er bl.a. foregået, fordi flere af selskaberne hverken har haft et indkøbssystem eller en central indkøbsafdeling, der holder styr på, hvad affaldsselskabernes mange enkelte afdelinger køber ind.

- For os har vores system den effekt, at vi blevet meget dygtigere til at hente tilbud hjem, også selv om vi ligger langt, langt under tærskelværdierne, siger Ole Johnsen.

Netop journalisering af kontrakter og andet relevant dokumentation er helt afgørende for, at offentlige sel-

skaber overhovedet har en chance for at overholde udbudsreglerne, forklarer Per Nikolaj Bukh, professor ved Institut for Økonomi og Ledelse, Aalborg Universitet.

- Hvis selskaberne ikke har et overblik, så kan de meget nemt komme til at lave fejl uforvarende, siger Per Nikolaj Bukh.

Først og fremmest handler om det om at være bevidst om, at reglerne overhovedet eksisterer, ligesom det er nødvendigt, at ledelsen har fokus på at overholde udbudsreglerne.

- Det er bestyrelsens opgave at sikre sig, at direktionen har styr på det. Man skal simpelthen have nogle interne retningslinjer for, hvordan det her skal håndteres, så de, der står for det, er bekendt med reglerne, siger han.

På kryds og tværs

Udover at holde styr på kontrakterne og dokumenterne måler og vejer Billund Vand & Energi også selskabets indkøb på tværs af branchen. Det sker via et netværk af lokale vandselskaber, der deler viden om indkøbspriser på kryds og tværs.

Ved at kombinere disse erfaringer med den interne overvågning får regnskabsafdelingen i Billund bedre muligheder for at opdage, om selskabet smider penge ud ad vinduet på kontrakter, der har højere priser end det, som andre selskaber betaler.

- Vi kan fx helt præcis gå ind og se, hvad det koster for os at drive vores biler, og hvorfor det er, at vores biler måske er for dyre - sammenlignet med, hvad andre betaler. Hvis vi har handlet hos det samme lokale bilfirma over flere år, så kan det jo være, at vi skal vælge at konkurrenceudsætte opgaven næste gang. Også selv om vi ikke kommer over tærskelværdierne, men fordi det ser ud, som om andre får den samme ydelse eller opgave til en billigere pris, siger han og fortsætter:

- Jeg skal jo effektivisere vores omkostninger med gennemsnitligt 2 pct. om året, og det er meget svært, hvis vi ikke køber ind på markedsvilkår.

Over for andre kommunale selskaber fremhæver den adm. direktør særligt én ting, der skal til for at lykkes med lignende tiltag:

- Vi har én person, der har fået det her som ansvarsopgave, og dermed er hun ambassadør for, at vi bruger systemet. Hvis vi havde købt lignende ydelser eksternt, ville vi ikke have haft en ambassadør, der kan tage ansvaret for det og løfte andre medarbejdere med ind i systemet. Jeg vil påstå, at alle selskaber har én, der mender for det her, og som mener, at det er interessant og vigtigt at få lavet den her årsrapport, siger direktøren. ●

Forskere i vildrede: Hvorfor tvangsfjernes flere børn?

Andelen af en børneårgang, der får skæbnen som tvangsfjernet barn tildelt, stiger og stiger. Endnu ved forskerne ikke, hvad årsagen er. Men de har nogle bud.

Af **Ronja Pilgaard**
ronja@kommunen.dk

◉ samtykke

I januar 2012 var seerne af Kanal 4's seermagnet *De Unge Mødre* med på nærmeste hold, da en stortudende og rasende Hannah Melissa

Genic fik fjernet sin datter, fordi kommunen ikke mente, at hun var i stand til at være mor.

Hannah Melissa Genic skrev sig ind i en lang liste af deltagere i tv-programmet, der har fået anbragt sit barn gennem en afgørelse uden samtykke, som tvangsfjer-

nelser hedder på forvaltningssprog.

Men på mange måder var tvangsfjernelsen af den unge mors datter langt mindre spektakulær, end tv-programmet lod seerne forstå. For tvangsfjernelser bliver mere og mere almindelige på rådhusene rundt om i Danmark.

Mens antallet af børn, som bliver anbragt, falder moderat i disse år, men normalt ligger stabilt på cirka en procent af en børneårgang, så stiger antallet af børn, som tvangs-anbringes, nemlig heftigt.

I 1980'erne var tvangsfjernelser således et nærmest ukendt fænomen, som kun to procent af alle anbragte børn oplevede. Men i første kvartal af 2018, som er de nyeste tal, vi har fra Danmarks Statistik, var der 13.924 anbragte børn, og af dem var 2.646 tvangsfjernede. Det svarer til 19 pct. af alle anbragte børn og 0,23 pct. af alle børn i Danmark.

Men selvom antallet af tvangsfjernede børn stiger markant og har gjort det over en årrække, er der ingen, som ved, hvorfor det sker. Flere forskere og fagpersoner har dog nogle bud.

Medier og tvang

Er der en, som ved noget om anbringelser, er det professor på Institut for Sociologi og

Socialt Arbejde ved Aalborg Universitet Inge Bryderup. Hun står bag det omfattende forskningsprojekt *Familiepleje i Danmark*. Heri har hun sammen med sit forskningsteam kortlagt anbringelser i familiepleje, som er den absolut mest brugte anbringelsesform i Danmark.

Men heller ikke hun ved, hvorfor der er kommet flere tvangsfjernelser:

- Men jeg har da et par mulige bud. Der er blandt andet kommet en generel socialpolitisk tendens til, at når kommunerne arbejder med socialt udsatte, bruger de i stigende grad tvang og kontrol. Det ser vi på børneområdet blandt andet ved antallet af tvangsadoptioner, fradrag i familiedydelse og ungekontrakter, siger Inge Bryderup.

Hun peger også på, at børns levevilkår har fået stor mediebevågenhed de senere år. Det er blandt andet en konsekvens af de meget omtalte børnesager i Tønder og Brønderslev.

- Jeg tror, det betyder, at børne/familieafdelingerne har større bevågenhed. For det er ikke rart for en kommune at få sådan en sag i medierne.

Lange ventetider

Også hos Vive har man fulgt undrende med i udviklingen,

- Nogle gange bliver situationen så meget værre i hjemmet i den periode, hvor man undersøger de vilkår, barnet lever under, at man ender med at skulle fjerne barnet med tvang.

Frank Ebsen, forsker på Institut for Socialt Arbejde på Københavns Professionshøjskole

og heller ikke her har man et entydigt svar på, hvorfor flere og flere børn tvangsfjernes. Men seniorforsker Mette Lausten mener blandt andet, at overgrebssager er med til at give flere tvangsanbringelser:

- Vi har også på Vive talt om udviklingen og er nået frem til, at det enten kan skyldes, at de, der tvangsfjernes, har fået lov at vente for længe, så der ikke er tid til at lave en ordentlig løsning på anbringelsen, eller at sagsbehandlere har alt for lidt tid til at gøre sagsarbejdet og samarbejdet med forældrene ordentligt, så de må skride til drastiske metoder, uden at forældrene har været inddraget nok, siger hun.

Spørger man docent på Institut for Socialt Arbejde på Københavns Professionshøjskole Frank Ebsen, tror han også, at stigningen i antallet af tvangsanbringelser skyldes den ventetid, der går, fra

kommunen modtager en underretning, til der bliver lavet en indsats.

- Nogle gange bliver situationen så meget værre i hjemmet i den periode, hvor man undersøger de vilkår, barnet lever under, at man ender med at skulle fjerne barnet med tvang, siger han.

120.000 underretninger

Også antallet af underretninger har betydning, siger Frank Ebsen og henviser til, at der for cirka ti år siden var 35.000 underretninger om året. I 2017 modtog kommunerne til sammenligning 117.400 underretninger.

- Med så mange underretninger får sagsbehandlere en stor bunke af opgaver, som tårner sig op. Det giver ventetid, allerede før man igangsætter en §50-undersøgelse, som man så også skal vente på. Først herefter træffes der

Konsekvenser

I 2015 lavede specialkonsulent Bodil Helbech Hansen, Region Hovedstaden, en analyse af skolegang og udvikling i voksenlivet blandt tidligere anbragte. Den viste blandt andet:

- ▶ **40 pct.** har ikke aflagt folkeskolens afgangsprøve, når de er 16-17 år (6 pct. blandt ikke-anbragte børn)
- ▶ **70 pct.** har ikke fuldført en ungdomsuddannelse som 25-årig (21 pct. blandt ikke-anbragte børn)
- ▶ **Hver 6.** er på førtidspension som 30-årig (2 pct. blandt ikke-anbragte børn)
- ▶ **Hver 5.** er på kontanthjælp (5 pct. blandt ikke-anbragte børn)
- ▶ **Hver 4.** mand har som 30-årig været i fængsel
- ▶ **Børn anbragt** på institution klarer sig generelt ringere end børn anbragt i familiepleje

Kilde: Retsadvokaterne

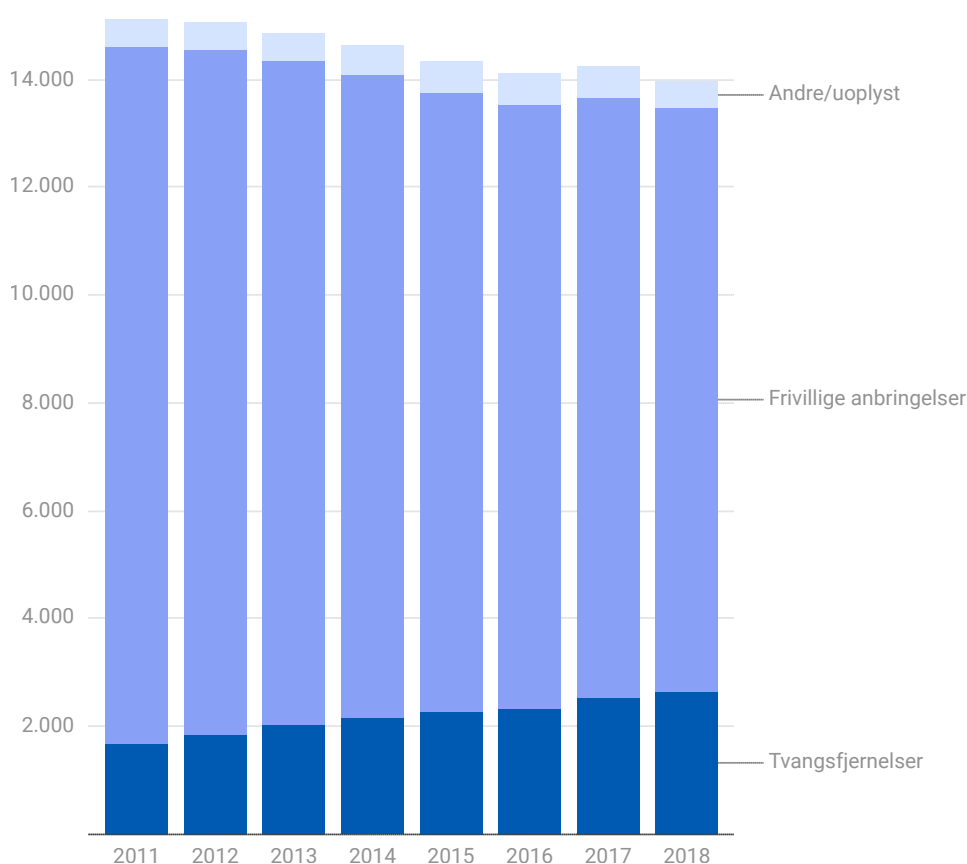

**Flere og flere børn tvangsanbringes.
Forskerne ved ikke hvorfor.**

Mads Jensen, Ritzau Scanpix

Flere anbringes med tvang, færre frivilligt

Så mange børn blev anbragt det første kvartal i hvert af de pågældende år.

Kilde: Danmarks Statistik

beslutning om en iværksættelse, siger Frank Ebsen.

Han opfordrer derfor til, at man i højere grad undersøger, hvad der ligger til grund for den markante stigning af underretninger og tvangsanbringelser.

Også Inge Bryderup påpeger, at der i løbet af de seneste år er kommet langt flere underretninger end tidligere. Til gengæld ser hun i sin forskning intet, der tyder på, at det har ændret ved antallet af anbringelser i alt.

Gør det nogen forskel?

Som udgangspunkt er det ikke meningen, at barnet skal kunne mærke forskel på, om det er blevet anbragt med eller uden samtykke fra forældrene. Men der følger ofte en række restriktioner med, når et barn tvangsanbringes, og det kan betyde, at det er

- Hvis man er fem år gammel, når man bliver anbragt, og man er anbragt i fem år, er det altså meget svært at vende tilbage til nogle forældre, man nærmest ikke har set, mens man var anbragt.

Inge Bryderup, professor ved Institut for Sociologi og Socialt Arbejde på Aalborg Universitet

sværere for børnene at vende tilbage til deres biologiske familier efter en anbringelse - også selvom børn ifølge loven som udgangspunkt anbringes med det formål at komme hjem til de biologiske forældre igen, siger Inge Bryderup:

- Et af de resultater i vores forskning, som kom bag på mig, var, at 60 pct. af de anbragte børn slet ikke sover

hos deres forældre i løbet af den tid, de er anbragt. Hvis man er fem år gammel, når man bliver anbragt, og man er anbragt i fem år, er det altså meget svært at vende tilbage til nogle forældre, man nærmest ikke har set, mens man var anbragt, siger hun.

Også Frank Ebsen ser en klar forskel på, om der er tale om tvangsanbringelser eller frivillige anbringelse.

- Uanset hvordan barnet bliver anbragt, viser mange undersøgelser, at det at have en god relation til de biologiske forældre giver børn de bedste muligheder for at få gavn af anbringelsen. Hvis moren er med på anbringelsen og samarbejder, bliver det lettere at opretholde den relation. Når det er tvang, sker der ofte et brud på den relation, som er begrundet i barnets udvikling eller mangel på samme.

Især store børn fjernes

► **Tal fra 2017** viser, at det især er børn ældre end 12 år, som tvangsfjernes. I 2017 udgjorde de 0-5-årige 24 pct. af de tvangsanbragte, de 6-11-årige udgjorde 36 pct. og de 12-17-årige 40 pct.

► **De mest anvendte** anbringelsesformer er familiepleje, som udgør 62 procent, døgninstitution, som udgør 16 procent, og ophold på socialpædagogisk opholdssted, der dækker 14 procent af alle anbringelser.

Kilde: Danmarks Statistik

Kommuner bliver afgørende for socialt frikort

Socialt udsatte fortæller i en ny undersøgelse, at den vigtigste motivation for at bruge det sociale frikort er at blive en del af et normalt fællesskab.

Foto: Linda Kastrup, Ritzau Scanpix

Hvis det sociale frikort skal blive en succes, afhænger det i høj grad af kommunernes indsats, viser ny undersøgelse, som også viser, at det er brugerne faktisk slet ikke trykke ved.

Af Ronja Pilgaard
ronja@kommunen.dk

daglejer

- Hvis jeg skal godkendes af én på kommunen, opgiver jeg på forhånd.

Så kontant er meldingen fra en af de potentielle brugere af det sociale frikort - en ordning, som trådte i kraft ved årsskiftet, som gør det muligt for socialt udsatte at tjene op til 20.000 kr. årligt skattefrit uden at blive trukket i deres sociale ydelser.

Men ikke desto mindre er det kommunen, der skal på banen, hvis det sociale frikort skal lykkes, konkluderer Rådet for Socialt Udsatte på baggrund af en undersøgelse, Cabi har foretaget for rådet. For det er i kommunerne, man står for visitationen til det sociale frikort, mens Socialstyrelsen står for støtte til implementering i kommunerne.

- Kommunerne har en helt central rolle som visiterende myndighed i forhold til det sociale frikort. Det er afgørende, at de gør visitationen

smidig. Det kan fx ske ved at forhåndsvisitere borgere i målgruppen ud fra de informationer, som kommunen allerede har om dem, siger formand for Rådet for Socialt Udsatte Jann Sjørnsen.

Men kommunerne skal træde varsomt og løfte opgaven rigtigt, så hverken virksomheder eller udsatte borgere falder fra.

Visitationen frygtes

Undersøgelsen består blandt andet af interviews med potentielle brugere af det sociale frikort fra fire væresteder rundt om i landet. Derudover har Cabi talt med fagprofessionelle, som har med de socialt udsatte at gøre, samt med virksomheder, som man kunne forestille sig ville tage de socialt udsatte i arbejde. Fælles for de tre grupper er, at de generelt mener, at det er kommunerne, der skal komme med løsninger, hvis det sociale frikort skal fungere.

Det gælder for eksempel visitationen, som ifølge undersøgelsen er et af de steder, hvor der lige nu ser ud til at kunne opstå udfordringer.

Brugerne fortæller blandt andet med opbakning fra de fagprofessionelle, at de fleste borgere, som kan få glæde af det sociale frikort, er fritaget for 225-timersreglen. Men når det nu er sagsbehandlere, der beslutter, om man

kan fritages fra netop den regel, er brugerne bange for, hvordan sagsbehandlere vil reagere, hvis de godt kan varetage småjob.

Klare retningslinjer - tak

- Selv om der ikke registreres, så er der jo alligevel registreret noget, forklarer en af brugerne i undersøgelsen og sætter dermed ord på den mistillid til systemet, som også de fagprofessionelle ser i deres arbejde med brugerne.

De efterlyser derfor helt klare retningslinjer for forholdet mellem 225-timersreglen og brugen af det sociale frikort.

'De vurderer, at hvis der er d'n mindste tvivl i forhold dette, vil der ikke være interesse for at bruge frikortet, skriver Cabi i rapporten.

Nu håber brugerne derfor, at de i stedet for at skulle et smut forbi jobcentrene kan blive visiteret til det sociale frikort igennem væresteder eller forsorgshjem, mens de fagprofessionelle vurderer, at 'det vil kræve, at kommunerne grundigt informerer væresteder, bosteder og gade-teams tæt på målgruppen om, hvad ordningen går ud på.' For de er enige med brugerne i, at værestederne vil være den absolut bedste indgang til visitationen af borgerne.

En anden udfordring med det sociale frikort er ifølge undersøgelsen, at virksomhederne har svært ved at se,

hvad de umiddelbart får ud af forsøget med det sociale frikort. Det svarer de virksomheder, som har deltaget i undersøgelsen, og brugerne er også skeptiske:

- Hvis arbejdsgiveren skal bruge ekstra ressourcer på, at det er en udsat, der skal klare opgaven, så er det nok op ad bakke, som en bruger siger i undersøgelsen.

Virksomhederne efter-spørger også hjælp fra kommunerne til, at der er så lidt papirarbejde som muligt.

Ministeren bakker op

På baggrund af undersøgelsen har Cabi udstukket en række anbefalinger i et ideka-

talogs. Her foreslår Cabi blandt andet, at kommunerne sørger for fleksibilitet i mulighederne for at søge om socialt frikort - fx fysiske blanketter de steder, hvor borgeren er, som de professionelle omkring dem kan bringe videre til visitationsenheden.

På den måde kan de udsatte borgere gå uden om kommunekontorerne.

Børne- og socialminister Mai Mercado (K) bakker op om anbefalingerne fra Cabi:

- Det er nu, frikortet skal stå sin prøve, og ordningen skal blive en succes. Rådets inspirationskatalog giver hands-on-anbefalinger og viser vejen, siger hun.

Udvalgte anbefalinger fra Cabi til kommunerne

- ▶ **Sørg for, at myndighedssagsbehandlere** både på socialområdet og beskæftigelsesområdet er orienteret om regler og rammer.
- ▶ **De lokale virksomheder** har brug for kommunal støtte til at identificere og udbyde små job, der passer til de rammer og forudsætninger, som de potentielle brugere kan håndtere.
- ▶ **Sæt fokus på, hvad virksomhederne** får ud af det - fx CSR-regnskabet.
- ▶ **Der skal være kort behandlingstid** i forhold til visitationen, da motivationen hurtigt forsvinder.
- ▶ **Hjælp interesserede virksomheder** med at identificere egnede opgaver.
- ▶ **Sørg for, at virksomhederne** kan få hjælp her og nu, hvis der opstår problemer.

Socialt frikort

I 2019 og 2020 kan socialt udsatte via en forsøgsordning tjene op til 20.000 kr. skattefrit om året uden at blive trukket i deres sociale ydelser. Det er en forudsætning, at jobbet er ordinært og udstøttet.

For at komme i betragtning skal man være langt fra beskæftigelse og uddannelse. Derudover må man ikke have været under uddannelse eller have haft en arbejdsindkomst på over 10.000 kr. det seneste år.

Kommuner gemmer og glemmer de gode historier

strategi

Af Rasmus Jønsson, politisk kommentator

Mange børn og forældre er godt tilfredse med deres børnehaver. Mange familier sætter pris på de lokale fritidsfaciliteter. Mange ældre glæder sig til, at hjemmehjælperen ringer på døren, fordi de oplever at få kompetent hjælp af et sympatisk menneske. Faktisk er rigtig mange danskere rundt om i landet glade for den service og de ydelser, deres kommune leverer.

Men det er ikke altid det billede, der tegner sig, hvis man åbner avisen, tv eller kigger på de sociale medier. Bedømmes landets kommuner på de historier, man møder i mediebildet, står det skidt til. Der møder man nærmest en tsunami af historier om kommunale svigt, dårlig service og inkompetent personale. Selvfølgelig kommer de historier ikke ud af det blå. Der er masser af ting, der kan gøres bedre i kommunerne.

At det står noget bedre til i den virkelige verden end i medierne, er ikke et nyt paradoks. Og det hænger tæt sammen med, at journalister

som regel kun kommer, når der er problemer. Det er ikke journalistens opgave at ringe til borgmesteren for at sige: 'I dag har fru Hansen fået to timers hjemmehjælp, og hun er faktisk svært tilfreds. Hvordan hænger det sammen?'

Journalister banker for det meste på kommunens dør, når der er dårligt nyt, og borgerne ryger som regel mest til tasterne, når de har noget af brokke sig over. Derfor afspejler mediebildet ikke altid de virkelige tilstande. Der ligger en stor udfordring i også at få fortalt nogle af de gode og positive historier fra den kommunale virkelighed. Og til lige netop den disciplin må det konstateres, at kommunerne er piv ringe!

Op på ledelsesniveau

Selvfølgelig er der en gang imellem historier, der kan posteres i den positive kategori, men langt hovedparten hører til i den negative afdeling. En af hovedårsagerne til, at det halter gevaldigt med at få skabt en mere positiv fortælling, er, at mange kommuner ikke tager kommunikationsdisciplinen alvorligt.

Det ses tydeligt ved, at kommunikationschefer stadig fylder for lidt på ledelsesniveau. Skal der træffes vigtige beslutninger i en kommune, skal kommunikationen omkring beslutningen selvfølgelig tages seriøst. Ligesom der tages økonomiske og politiske hensyn i beslutningsprocesserne, skal de kommunikative aspekter også indregnes.

Det nytter ikke bare at smutte ned i kommunikationsafdelingen og bede dem om at kommunikere beslutningen ud, når den er truffet. Der skal selvfølgelig tages højde for budskaber, målgrupper, mulighed for borgerinddragelse, negative vinkler, interessenter og meget mere, når beslutningen vedtages.

I nogle kommuner har man fanget dette. Men der er stadigvæk mange steder, hvor kommunikationsfolkene ikke er inddraget nok, og hvor borgmester og forvaltningschefer har for stor tiltro til egne kommunikative evner. At man har været politiker eller chef i mange år, er ikke ensbetydende med, at man har sort bælte i kommunikationsdisciplinen.

Mere end praktisk gris

Men de mange kommunikatører, der sidder rundt om i landets kommuner, må også blive langt mere offensivt og kreativt tænkende, når det handler om at få fortalt omverdenen de gode og positive historier. Det er ikke nogen nem opgave at udarbejde en fed rock'n'roll-fortælling om kommunen. Det er heller ikke en let opgave at arbejde strategisk med resultatkommunikation, så omverdenen også får indblik i de ting, der fungerer, og de mål, der er nået. Men selvfølgelig kan det lade sig gøre.

Kommunikationsfolkene i kommunerne må derfor ikke blot blive reduceret til en slags praktiske grise, der tager mødereferater, fin-

der billeder til SoMe-indsatserne og opdaterer hjemmesider. De skal heller ikke finde sig i at lave en masse strategier, der ryger ned i skuffen frem for ud i virkeligheden. Der er brug for, at de kommunale kommunikatører ranker ryggen og begynder at kommunikere langt mere offensivt på de gode historier, der i øjeblikket er gemt godt væk fra offentligheden.

Gode muligheder lige nu

Den positive kommunale kommunikations-offensiv skal ske både i de redaktionelle medier og på de sociale medier. For med det rigtige greb med den gode case og med den skæve ide er det ikke atomfysik at få lavet noget PR, der viser kommunens pæne sider frem. Den teknologiske udvikling og de nye medieplatforme giver tilmed kommunerne nogle gode muligheder for at kommunikere direkte til borgerne.

Muligheden for at inddrage og gå i dialog med modtagerne har heller aldrig været bedre, end de er i øjeblikket. Og netop den dialog-orienterede og inddragende kommunikationsform er oplagt til at få spredt budskaber med flere nuancer end sort og gråt. Så mulighederne er gode, og behovet er stort. Det kræver bare, at de kommunale ledere og kommunikatører tager hinanden i hånden og kommer i sving!

DKNYT

Hold dig opdateret med de kommunale nyheder med et gratis prøve-abonnement på dknyt.dk
Abonnementet giver adgang til nyhedstjenesten og tre daglige nyhedsbreve.

Lægernes sponsorrejser er styrt dykket

Færre læger er fløjet afsted på industrisponserede efteruddannelser i udlandet, viser tal fra Lægemiddelstyrelsen.

o uddannelse

Af Jens Holm
jens@kommunen.dk

Antallet af læger, der har taget mod sponserede uddannelsesrejser til udenlandske kongresser og konferencer, er faldet kraftigt fra 2017 til 2018.

Særligt i Region Syddanmark er den direkte modtagelse af rejser fra medicinalindustri til sundhedspersoner dykket.

Det viser en gennemgang af Lægemiddelstyrelsens liste over industrisponsorer, som kommunen.dk har foretaget.

- Vi har arbejdet rigtig meget med at sikre nogle regler, som gør, at vores personales habilitet skal være hævet over enhver tvivl, forklarer Jane Kragelund, der er administrerende direktør i Region Syddanmark.

I 2017 takkede danske sundhedspersoner ja tak til i alt 2.626 sponserede ture fra industrien mod 1.851 i 2018, hvilket svarer til et fald på ca. 30 pct. Personalet fra Region Syddanmark stod for største fald fra 527 sponsorrejser i 2017 til 152 i 2018.

Det store dyk skyldes primært regionernes skærpede regler for, hvornår læger og andre sundhedspersoner overhovedet må tage imod sponsorater fra industrien.

Korte arme

Flere regioner har gennem de seneste par år indført skærpede regler om lægernes modtagelse af sponserede udlandsrejser.

Eksempelvis i Region Syddanmark, der i sommeren 2017 udmeldte, at det skulle være helt slut med den direkte tildeling af sponsorrejser mellem industri og læger

ansat i det syddanske sygehusvæsen.

Ifølge regionen blev beslutningen truffet for at sikre, at der ikke kunne stilles spørgsmålstegn ved lægernes habilitet.

- For at der ikke skal herske nogen tvivl om lægernes uvilighed, synes jeg, at det er en god løsning at lade sygehusene selv stå for finansieringen af lægers og andre ansattes efteruddannelse, udtalte Jane Kragelund dengang.

Region Syddanmarks fulde stop for industrisponseret rejseaktivitet blev dog lempet kort tid efter, da regionen valgte at tillade sponsorrejser - dog via et armslængdeprincip, der fastsatte, at industrien ikke skulle tilbyde udlandsrejserne direkte til lægerne selv.

I stedet skal rejsetilbud nu kanaliseres gennem regionens ledelse, der efterfølgende vurderer, hvorvidt rejsen overhovedet er relevant, ligesom ledelsen også vurderer, hvilke læger der skal sendes afsted på de sponserede efteruddannelsesrejser til udlandet.

'Positiv udvikling'

Læger uden sponsor, et netværk, der har som erklæret

mål, at lægerne skal styre uden om kommercielle interesser, glæder sig over nedgangen i antallet af rejser.

- Udviklingen er meget positiv. Enhver industrisponseret kongresrejse indebærer en udgift for regionen, som langt overstiger kongresrejsens pris. Det er noget for noget-princippet, der gælder. Hvis en læge accepterer en firmabetalt rejse, så pådrager han/hun sig en taknemlighedsgæld, mener Mats Lindberg, kontaktperson hos Læger uden sponsor og overlæge ved Sygehus Sønderjylland i Region Syddanmark.

Ifølge Læger uden sponsor burde regionernes arme dog trækkes langt længere ud for at opnå en endnu større grad af uvilighed.

Helt konkret bør regionerne efter netværkets mening oprette en mere anonym pulje, som medicinalfirmaerne kan putte penge i, hvor midlerne bliver øremærket til efteruddannelse.

- Det ville gøre en stor forskel, hvis industrien kun måtte bidrage med rene penge til en samlet regional efteruddannelsespulje, som

regionen så selv måtte administrere. Det ville medføre en tilstrækkelig armslængdeafstand mellem donor og modtagere, siger Mats Lindberg og fortsætter:

- Det kan virke som logik for perlehøns, og derfor forbavses jeg over, at så mange kolleger, regionale embedsmænd og politikere tilsyneladende ikke indser det.

Hos Region Syddanmark lyder meldingen dog, at de nye og nuværende regler er tilstrækkelige.

- Vi har fået sikret balancen mellem hensynet til lægernes habilitet og samarbejdet med medicinalvirksomhederne, siger Jane Kragelund.

Læger frygter skævvridning

Lægerne i Region Syddanmark var ikke udeelt begejstrede for arbejdsgiverens første beslutninger om totalstop for sponserede efteruddannelser i udlandet.

- Vores region var tovholderen, da det her blev iværksat på den hårdest tænkelige måde til at starte med. Men vi er rigtig glade for, at der er blevet åbnet i Region Syddanmark, sådan at vi kan arbejde

via armslængdeprincippet, for den tidligere nultolerance over for industrisponseret efteruddannelse var simpelt hen uacceptabelt, siger Anne-Karina Abel Torkov, afdelingslæge i Region Syddanmark og formand for Lægeforeningen Syddanmark.

Frygter skævvridning

Når det er sagt, er den regionale lægeforening dog bekymret over, om de syddanske lægers muligheder for efteruddannelse er blevet forringet - sammenlignet med andre regioner, hvor der ikke er observeret samme markante fald.

- Vi frygter, at der på sigt kan komme en skævvridning af efteruddannelsen af læger i Danmark, siger Anne-Karina Abel Torkov.

Mens antallet af sponsorrejser er styrt dykket i det syddanske, gik det ifølge tallene fra Lægemiddelstyrelsen anderledes for sig hos Region Sjælland, hvor sundhedspersonerne ifølge deres egne indberettede oplysninger foretog 193 rejser i 2018 mod 179 året før.

- Desværre kan det komme til at handle om, hvis tur det

Den sponserede udenlands efteruddannelsesaktivitet er faldet i alle regioner på nær i Region Sjælland, hvor sundhedspersonerne ifølge egne indberettede oplysninger til Lægemiddelstyrelsen takkede ja til 193 rejser betalt af lægemiddelfirmaer i 2018 mod 179 året før.
Foto: Torben Klint, Ritzau Scanpix

er til at komme afsted. Det individuelle behov for kompetenceudvikling kan for mig at se drukne i bureaukрати grundet den kæmpe udfordring, det er for ledelserne at have det fulde overblik, forklarer hun.

Det er ikke for sjov

Ifølge Anne-Karina Abel Torkov er det ikke for sjovs skyld, at lægerne tager på industrisponserede udenlandske kongresser og konferencer.

- Hvis lægerne ikke bliver efteruddannet, så går det ud over patienterne i sidste ende. Det er nødvendigt med efteruddannelse - også efter at vi er blevet specialister. Der sker en kontinuerlig udvikling i hele sundhedssektoren, da der løbende implementeres nyt udstyr, medikamenter samt behandlingsregimer, som skal anvendes i klinikken for at fremme patientbehandlingen, siger Anne-Karina Abel Torkov.

Meget af den viden, der bliver præsenteret via den sponsorfinansierede efteruddannelse, er det ikke noget, som lægerne

bare kan læse sig frem til i tidsskrifter hjemme i Danmark foran computeren?

- Nej, det er det ikke. Meget af det, der foregår på efteruddannelseskurser, er praktisk orienteret, hvorfor det er essentielt at øve brugen af nyt udstyr, inden det tages i brug. Vi skal jo ikke eksperimentere på patienterne. Vi har i dag så gode muligheder, at mange procedurer kan trænes via simulation, technical skills stations samt kadaverkurser, forklarer Anne-Karina Abel Torkov.

Tabt viden

At antallet af indmeldte efteruddannelsesture er dykket kraftigt, mener den administrerende direktør i Region Syddanmark ikke kan ses som et udtryk for, at regionens personale har fået mindre efteruddannelse.

- At tallene er faldet, det overrasker mig ikke. Det er jo ikke nødvendigvis et udtryk for, hvor mange personer der kommer afsted. Det er mere et udtryk for, at der måske er noget af det, som Lægemiddelindustrien har betalt for før, som lægerne ikke længe-

re kommer afsted til, forklarer Jane Kragelund.

Den administrerende direktør kan dog ikke svare på, om antallet af rejser, som regionen selv har givet penge til, modsvarer de sponsorrejser, som sundhedspersonerne har fravalgt.

Da regionen udmeldte sit fulde stop for al sponseret rejseaktivitet, vidste man ikke, hvad det ville koste regionen at punge ud for efteruddannelsen selv.

Nu er der gået over ét år, hvor meget har beslutningerne kostet regionen?

- Det er rigtig svært at måle og veje, og det svinger også over år. Faldet i rejseaktivitet er jo fordelt over mange sygehuse og afdelinger, og det er del af de samlede uddannelsesomkostninger. Vi er 26.000 mennesker ansat, siger Jane Kragelund.

Sent på plads

Efter en længere periode, hvor de enkelte regioner selv besluttede mere eller mindre ens retningslinjer for, hvad der er inden eller uden for skiven på sponsorområdet, besluttede Danske Regioner også at

blande sig i, hvordan regionerne og landets sundhedspersoner burde opføre sig.

- Det skal være ledelsen på et hospital, der tager imod tilbud om efteruddannelse fra lægemiddelindustrien og sender medarbejdere på kurser og konferencer betalt af industrien, lød det fra Danske Regioner i februar.

Hovedpointen fra Danske Regioner er ligeledes at give regionerne retningslinjer, hvor armslængdeprincippet er helt centralt.

Hos lægernes landsdækkende organisation, Lægeforeningen, ærgre forman-

den sig over, at ensretningen først er kommet på plads sent i forløbet.

- Jeg havde klart foretrukket, at det havde været mere konsolideret centralt, og at man havde været enige om, hvad der skulle foregå, og at det ikke havde været som om, at politikerne skulle reagere og udvise handlekraft overfor, siger Andreas Rudkjøbing, der er formand i Lægeforeningen.

Lægeforeningen glæder sig dog over udformningen af retningslinjerne.

- Det er den rigtige måde at beskrive en model, hvor

den her støtte til efteruddannelse fortsat kan være hjulpet på vej af industrisponsorater, siger han og fortsætter:

- I den bedste af alle verdener var der ikke behov for industrisponsoreret efteruddannelse, så havde vi hellere set, at der blev tilstrækkeligt med midler i finansaftalerne med regionerne, sådan at regionerne selv kunne se, at der var nok midler til at investere specifikke puljer til efteruddannelse af lægerne, hvor industrien ikke var inde over på nogen måde.

Sponsorrejser per region

Region	Rejser '17	Rejser '18	Ændring i procent
Syddanmark	527	152	71% fald
Midtjylland	572	451	21% fald
Nordjylland	204	153	25% fald
Hovedstaden	1.144	902	21% fald
Sjælland	179	193	8% stigning

Kilde: Lægemiddelstyrelsens liste over 'Økonomisk støtte (sponsorater) til sundhedspersoners fagrelevante aktiviteter i udlandet'. I Danmark er sundhedspersoner – eksempelvis læger - forpligtet til at indrapportere sin sponsorrejse-aktivitet til Lægemiddelstyrelsen. Tallene repræsenterer derfor, hvor mange rejser sundhedspersonerne har indmeldt til Lægemiddelstyrelsen.

Thomas Leerberg fotograferet i døren til sit barndomshjem i Holstebro, som han nu er flyttet tilbage til. Efter mange års arbejde i store rådgivningsfirmaer og som prorektor på Designskolen i Kolding skal arkitekten nu bedrive byplanlægning i sin fødeby.

Foto: Søren Palmelund, Holstebro Kommune

Tricket er at forvandle stenen i skoen til en diamant

Brugerindflydelse behøver ikke være benspænd i byfornyelsesprojekter, mener Holstebro's nye planchef, Thomas Leerberg. Tværtimod.

arkitektur

Af Morten Guldberg
red@kommunen.dk

Under arbejdet med at forny godsbanearalerne i Aarhus ville brugerne have medindflydelse på kommunens planer. Gruppen af blandt andet alternative iværksættere skabte netværket Institut for X, som tog aktiv del i forandringerne på området, hvor de allerede var en del af dagligdagen.

‘En sten i skoen’, lød karakteristikken af fænomenet fra beslutningstagerne på rådhuset. Men for projektleder Thomas Leerberg var brugerinddragelsen hverken distraherende eller et benspænd. ‘Stenen’ var tværtimod en forudsætning for projektets succes.

I byfornyelsesprojekter er det vigtigt at inddrage slutbrugere, for det er dem, som i sidste ende afgør, om man lykkes med visioner og ideer. Det er også et spørgsmål om økonomisk bæredygtighed. For hvis folk ikke har lyst til at flytte ind i et boligkvarter, er der heller ingen, der investerer i butikker og cafeer. Det sker ikke per automatik. Det kan godt være, det lyder besværligt at skulle forholde sig til kritiske brugere, men i virkeligheden er tricket at forvandle stenen i skoen til en diamant, siger han.

Thomas Leerberg ved mere end de fleste om at udvikle bolig- og industriområder i byerne som fællesprojekter mellem kommuner og privat erhvervsliv.

Den 50-årige arkitekt har beskæftiget sig med byfornyelse gennem det meste af karrieren, og under sin uddannelse tilbragte han tre år i Californien, hvor han arbejdede med et forskningsprojekt om amerikanske forstæder. I Danmark har han ledet store fornyelsesarbejder i både København, Aarhus og Aalborg samt mellemstore byer som Vejle, Horsens, Esbjerg og Fredericia.

Alle på vegne af private rådgivere. Senest for Cowi, hvor han var ansat frem til nytår med en planlægningsportefølje på sammenlagt over en mia. kr.

Ny planchef i fødebyen
I denne måned indledte Thomas Leerberg et nyt kapitel i

samme branche. Som Holstebro Kommunes nye planchef får han ansvaret for at forny arkitekturen og dens udtryk for kommende generationer i både Holstebro og kommunens mindre byer.

Et arbejde, han har glædet sig til af flere årsager. Dels vender han hjem til sin fødeby, hvor han kender både historien og udfordringerne. Dels glæder han sig til at tage plads på den anden side af bordet og repræsentere den kommunale interesse, når Holstebro skal planlægge og forny.

Opgaven er vanvittigt spændende, fordi Holstebro står foran store udfordringer. Med motorvej nu hele vejen til Aarhus er byen koblet på den infrastruktur, som for alvor har skabt byudvikling i Danmark. Det er et vigtigt skifte og en *once in a lifetime* mulighed for mig. Holstebro har kultur som råstof, og jeg glæder mig til at hjælpe med til, at det også afspejles i byens fremtidige udtryk, siger han.

Traditioner og tempo

Thomas Leerbergs erfaring med byudvikling har mest været af positiv karakter, men samtidig har de projekter, han har været involveret i, båret præg af lokale forhold og traditioner.

Hvor for eksempel Herning er hurtig til at planlægge og realisere gennemgribende projekter, som ændrer både landskab og infrastruktur, er man andre steder mere sendrægtige og forsigtige med større forandringer.

Ikke nødvendigvis fordi ambitionerne er mindre, men fordi det tager længere tid at skabe fælles ejerskab om noget. Og det gør man klogt i at respektere, understreger han.

Holstebro og Herning er nabobyer, men i Holstebro vender man lige skråen engang, inden man beslutter sig for at lave om. Det kender tegner også andre byer, som har en lang historie - Holstebro er fra 1274, mens Herning er en relativt ung by. Men forsigtigheden kan også blive en sovepude. Holstebro har, som jeg ser det, taget kultur og naturressourcerne lidt for

givet snarere end at udnytte mulighederne strategisk - man skal indse, at det, der er almindeligt for nogen, måske er unikt for andre. Byen har manglet lidt kollektivt selv-værd og tøvet med at gå i gang med nødvendige projekter, siger Thomas Leerberg.

Det kræver en masterplan

Byfornyelse handler også om at turde. Om at have mod til at satse på noget, der ikke nødvendigvis vil lykkes. Livrem og seler er simpelthen ikke en mulighed, når man arbejder med forandring, selv om man selvfølgelig skal lave sit forarbejde grundigt, siger han.

Thomas Leerberg peger på, at moderne byfornyelse skal tage højde for blandt andet klimaforandringer og et bæredygtigt miljø. Begge dele kan påvirke projektets skæbne, ligesom en række andre, variable faktorer kan spille ind - for eksempel ændringer i de trafikale forhold, når man sætter nyt liv i en bydel. Og på længere sigt nye transportvaner i en grøn omstilling, vi endnu ikke kender omfanget af.

Opbrud i familiestrukturen er et andet parameter, som skal tænkes ind i forandringer af kvarterer og områder, siger Thomas Leerberg. Hvor man tidligere tænkte i traditionelle husholdninger med to voksne og to børn, har virkeligheden i dag og fremtiden et anderledes facetteret udtryk. Med mange flere mennesker, som bor alene. Eller som skal huse både hans og hendes børn hver anden uge.

Og så er der, påpeger Thomas Leerberg, en spirende tendens til, at borgere i den tredje alder søger i bofællesskaber og åbne kollektiver.

Så er vi tilbage ved nødvendigheden af at fokusere på slutbrugeren. Man skal have en masterplan, der også understøtter mangfoldigheden i den bydel, som fornyes. Det nytter ikke at skræddersy et projekt, der reelt er fastlåst til en bestemt befolkningsgruppe, men det er risikoen, hvis ikke man gør sit forarbejde, understreger han.

Vision og mod i Gellerup

Thomas Leerberg nævner Gellerupplanen i Aarhus som eksempel på et boligområde, der med årene udviklede sig til et sådant isoleret fællesskab og kom på regeringens liste over ghettoområder i Danmark. Det på trods af, at mange aarhusianere husker

stedet for meget andet end forfald og kriminalitet.

Omvendt er den nye helhedsplan for Gellerup ifølge Thomas Leerberg et eksempel på et byfornyelsesprojekt, der udtrykker visioner og mod til at ændre en hensygnende ghetto til et dynamisk byområde uden etnisk slagside.

Her kommer et andet vigtigt begreb ind i billedet: Autenticitet. Selv om man fornyer, skal man have opmærksomhed på historien og brugernes forhold til områdets udtryk. Det må man aldrig glemme under forandringer. Jeg er overbevist om, at de fleste mennesker i en by har en udviklet fingerspidsfølelse for, hvad autenticiteten dækker over i specifikt område. Det er byudviklingens paradoks, at folk nogle gange sætter mindre pris på det nybyggede, der så vidt muligt er tilpasset deres behov, men i stedet værdsætter det gamle og autentiske. Kunsten er at få begge dele til at spille sammen.

I Gellerup har mange af de nuværende beboere et positivt forhold til området, som det har set ud de senere år. Og derfor er det eksempelvis vigtigt, at den store plan hverken flytter eller laver om på den store, overdækkede bazar, som de sidste 20 år har skabt handelsliv og ageret samlingssted for både fastboende og besøgende.

Nedlagt industri og lagerhaller repræsenterer ofte en værdi for mennesker i et område og kan derfor med fordel bevares og omdannes til restauranter, barer eller boliger. Det er endnu en grund til, at brugerinddragelsen er så vigtig, siger Thomas Leerberg.

Hjerteblod

Som cv'et illustrerer, er byfornyelse et hjertebrud for Thomas Leerberg, og han er også sikker på, at satsningsområdet er hjerteblod for både politikere og embedsværk rundt om i de danske kommuner.

Og i forhold til at få store projekter gennemført, er det afgørende, at der arbejdes politisk langsigtet. Byfornyelse handler sjældent om her-og-nu forandringer, som politikere høster lavthængende frugter af på stemmesedlen. Ofte vil forandringer først vinde accept mange år efter det indledende arbejde, så her er tålmodighed et nøgleord.

I samme forbindelse rækker Leerbergs ambitioner i

‘Byfornyelse handler også om at turde. Om at have mod til at satse på noget, der ikke nødvendigvis vil lykkes.’

det nye job 12 år frem. Det er cirka tidshorisonten for et vellykket byfornyelsesprojekt i forhold til at slå igen-nem.

At opnå ‘social patina’ kræver tid. Forandringer skal have lov at sætte sig, brugerne skal leve sig ind i ændringerne, og det sker sjældent inden for en enkelt valgperiode, understreger han.

Min oplevelse af samarbejdet med politikere har været positivt, og jeg synes generelt ikke, det har båret præg af kortsigtede mål. Men embedsværket spiller altid en nøglerolle. Embedsmændene sidder jo oftest længere med arbejdet end politikerne og får en stor del af ansvaret for at føre forandringerne hele vejen igennem. I den forstand er det embedsværket, der holder politikerne fast på visionerne. Jeg har samarbejdet med visionære kommunaldirektører og stadsarkitekter, som har en stor del af æren for vellykkede projekter, siger Thomas Leerberg.

Med jobskiftet oplever Thomas Leerberg også selv forandring som andet og mere end et teoretisk begreb. Jobskiftet sender ham fra det private erhvervsliv i Cowi til det offentlige - og fra det pulserende byliv i taglejligheden midt i Aarhus til mere rolige omgivelser i murermestervillaen i Holstebro.

Her er Thomas Leerberg med familie flyttet ind i Thomas' barndomshjem, som har tilhørt familien i tre generationer gennem 100 år. Et slags vidnesbyrd om, at også planchefen søger autenticitet på det personlige plan, når han siger farvel til Øst-til fordel for Vestjylland.

Det en murermestervilla fra 1919 tæt på sygehuset, som mine bedsteforældre købte tilbage i 1930'erne, og som mine forældre købte af dem i 1980'erne. Min far er vokset op der og jeg er selv født der, så jeg kender jo huset ind og ud som min egen bukselomme. Man kan sige, at huset er det ældste medlem af familien og fylder 100 næste år. Det er jo autentisk på mange måder og afspejler meget fint udviklingen i byen i den periode, siger han og tilføjer:

Det er en stor forandring at flytte, men også et udtryk for nye muligheder og fleksibilitet, hvor man ikke er geografisk låst til en bestemt by eller område. Med motorvejen ført igennem hele vejen er der kun en time mellem Aarhus og Holstebro.

» Fortsættes på næste side

Blå bog

- **Thomas Leerberg**
 - **50 år.**
 - **Født og opvokset i Holstebro.**
 - **Uddannelse:** Arkitekt, PhD i arkitektur, Arkitektskolen i Aarhus og Southern California Institute of Architecture (Los Angeles).
 - **Karriere:** Netop tiltrådt som planchef i Holstebro Kommune med ansvar for planlægning og byfornyelse.
 - **Tidligere:** Lektor, prorektor og forskningschef på Designskolen Kolding (2005-2009), chef for byudvikling hos blandt andre Rambøll, Niras og senest Cowi.
 - **Undervejs:** Projektleder for udvikling af en fælles dansk standard for vurdering af bæredygtighed i byområder DGNB.
- Projektleder for fornyelse af blandt andet Fredericia Midtby, Nørrestrand i Horsens, Ny Rosborg i Vejle, Sygehus Nord-grunden i Aalborg, Godsbanen og Sydhavnen i Aarhus.
- I alt flere end 350 projekter i design, arkitektur og byplanlægning blandt andet med fokus på bæredygtighed.

» Fortsat fra forrige side

Planchef: Her er fem vellykkede byudviklingsprojekter

Aarhus Ø

- 'Det store projekt har krævet tålmodighed, men det er interessant at se folk tage de nye byområder til sig og skabe liv.'

Foto: Axel Schütt, Ritzau Scanpix

Aalborg Havnefront

- 'Her har man fornyet og integreret området med vellykket arkitektur og åbne parkområder.'

Foto: Henning Bagger, Ritzau Scanpix

Carlsbergbyen i København

- 'Projektet har været igennem vanskelige perioder og også været udsat for kritik, men man har formået at skabe noget spændende ved både at bygge højt og bredt.'

Foto: Liselotte Sabroe, Ritzau Scanpix

Vejle Havn

- 'Vejle er godt på vej med at omdanne havnen til både seværdigt erhvervsbyggeri og boliger.'

Foto: Finn Byrum, Ritzau Scanpix

Viborg Baneby

- 'Her er der skabt nogle spændende løsninger med blandt andet Hærvejsbroen, som forener byen med det gamle industriområde.'

Foto: Morten Dueholm, Ritzau Scanpix

Planchef: Her er fem byer med arkitektoniske udfordringer

Foto: Finn Byrum, Ritzau Scanpix

Foto: Aabenraa Kommune

Foto: Morten Pape, Ritzau Scanpix

Foto: Jens Christian Top, Ritzau Scanpix

Finn Byrum, Ritzau Scanpix

Foto: Arne Magnussen, Ritzau Scanpix

Ingeniør advarer:

Husk gammel data om stormfloder

Kommuner langs kysterne risikerer oversvømmelser, hvis de kun bruger data fra det offentlige, lyder det fra senioringeniør bag omfattende studie.

o vandland

Af Ronja Pilgaard
ronja@kommunen.dk

Ifølge klimaforskere skal vi vænne os til et Danmark, hvor der kommer mere ekstremt vejr. Boligområdet Jyllinge Nordmark blev oversvømmet i 2013 under en kraftig storm, der påvirkede næsten 500 husstande. Og i 2017 knoklede frivillige fra Vestsjællands Beredskab i 18 stive timer med at rydde vejene for træer og med at sikre Holbæk Havn og de omkring-

liggende bygninger imod vandet, der bare væltede ind.

Men skal stormflodssikringen, som kommunerne står bag, virkelig batte noget, skal de undgå udelukkende at sætte deres lid til den data, som Kystdirektoratet udsender. De er nemlig langt fra omfattende nok til, at man kan vurdere ordentligt, hvor højt vandet risikerer at stå. Det er meldingen fra senioringeniør og projektleder hos Cowi, Carsten Jürgensen.

- Hvis de kun bruger datakl-

der fra Kystdirektoratet og DMI, så må de ikke bruge det, når de skal bygge ting, der skal holde i længere tid end måleperioden, det vil sige ofte 20-50 år. DMI og Kystdirektoratets statistikker er jo som udgangspunkt rigtige nok, men de kan bare ikke sige noget om perioder, der er længere.

Sagen er den, siger Carsten Jürgensen, at ingeniører og DMI sammen med Kystdirektoratet har to vidt forskellige opgaver:

- Når ingeniørerne skal beregne, hvordan vi bedst bygger en metro, så skal vi opfylde det krævede sikkerhedsniveau mod, at der strømmer vand ind, ellers får vi en større katastrofe. Danmarks Kystdirektorat og Danmarks Meteorologiske Institut har blandt andet den opgave, at de skal måle vandstanden og lave statistik på det. Men de har ofte kun målt i 20-50 år, og det er langt

fra nok til at kunne finde sjældne og voldsomme hændelser, som er sket og som vi skal bruge for at beregne risikoen for fremtidige hændelser, siger Carsten Jürgensen.

1.000 års data

Cowi har undersøgt stormfloder i den danske del af Østersøen ved hjælp af historiske data, der går op til 10.000 år tilbage. Arbejdet er udført i forbindelse med udvidelsen af metroen i Københavns Sydhavn.

Ingeniørerne har hilet og søgt i gamle bøger, og de har blandt andet brugt vandstandsstreger på bygninger for at kunne kortlægge ekstrem højvande i Østersøen, og her menes Østersøkysterne syd for Lillebæltsbroerne, Storebæltsbroen og Øresundsbroen.

- Vi har læst optegnelser i gamle skrifter og fundet sten

'Hundredårshændelser kan i princippet ligge med to års mellemrum, og så kan der snildt gå 400 år, før vi har endnu en. Men har du data for 1.000 år, skal du kunne se ti hundredårs-hændelser.'

Carsten Jürgensen, senioringeniør hos Cowi

med streger og datoer på. Og så har vi sammenholdt med observationer og målinger fra blandt andet den tyske del af Østersøen. For os er de lige så interessante som målinger på den danske side af Østersøen. For i Tyskland har man væsentligt ældre målinger og observationer, siger Carsten Jürgensen.

Ingeniørerne har kun taget data med, hvis de fandt mindst to optegnelser for samme hændelse:

- Så vi har plottet de observationer, vi har fundet, ind på en kurve, og fra år 1000 og frem har vi fem-seks hændelser, hvor vandstanden var tre meter over normalen. Den seneste af dem var i 1872. Det år var vandstigningen så voldsom, at den aldrig dukker op igen. Folk druknede, og Lolland har været under vand, og det var en katastrofe uden lige. Det er blandt andet

Stormflod i sommerhusområdet i Munkebo på Fyn onsdag den 2 januar 2019.

Foto: Suhirrthavathy Thiruchelvam, Ritzau Scanpix

'Hver gang en kommune skal bygge noget, som har en forventet levetid på længere end 20 år, og de bruger statistikker over vandstandsstigninger fra DMI og Kystdirektoratet, så kommer de til at undervurdere den vandstandsændring, der vil ske.'

Carsten Jürgensen, senioringeniør hos Cowi

årsagen til, at man har bygget diger ved Lolland.

Det er dog vigtigt for Carsten Jürgensen at understrege, at statistikken fra DMI og Kystdirektoratet ikke er forkert:

- Den er bare begrænset i sin gyldighed og kan ikke bruges til at fremskrive ting i flere hundrede år. Men den har desværre i folkemunde fået en betydning, som om det er den statistik, der er den fyldestgørende og den sande. Og det er den altså ikke, siger han.

Hundredårshændelser

Problemet er nemlig ifølge Carsten Jürgensen, at man ikke kan garantere, at der har været en såkaldt hundredårshændelse i løbet af de sidste hundrede år. Det kræver nemlig, at man har data nok til at konstatere, at der er et mønster. Og et sådant kan man ikke aflæse, hvis man kun har data for 100 år, siger han:

Stormfloder i Danmark 2013-2019

- **5-6. december 2013** – ramte blandt andet Køge, Roskilde Fjord, Isefjord, Lolland, Falster, Svendborg, Hvide Sande, Thyborøn og Aggersundbroen
- **10-11. januar 2015** – ramte blandt andet Limfjorden på strækningen mellem Nisum Bredning og Aggersundbroen
- **29-30. november 2015** – ramte blandt andet Thyborøn Kanal, Hvide Sande samt Ringkøbing Fjord
- **26-27. december 2016** – ramte blandt andet Thyborøn Kanal, Blokkhus, Avedøre Holme, Kalundborg, Roskilde Fjord og Isefjord
- **4-5. januar 2017** – ramte blandt andet Jyllands østkyst syd for den gamle Lillebæltsbro samt øerne ud for, Lolland, Falster og Møn, Københavns Nordhavn samt øerne ud for, herunder Amager
- **29-30. oktober 2017** – ramte blandt andet den jyske østkyst, Bogen, Odense, Korsør, Kalundborg, Lolland og Falster
- **2. januar 2019** – ramte blandt andet Bogen, Odense Fjord, Jyllands østkyst mellem Lillebæltsbroen og Kruså, Lolland, Falster, Møn og Bornholm

- Hundredårshændelser kan i princippet ligge med to års mellemrum, og så kan der snildt gå 400 år, før vi har endnu en. Men har du data for 1.000 år, burde du kunne se ti hundreårshændelser.

Og det er problematisk, fordi kommunerne udelukkende konsulterer de data, der kommer fra Kystdirektoratet.

- Hver gang en kommune skal bygge noget, som har en forventet levetid på længere end 20-50 år, og de bruger statistikker for kortere måleperiode, så kommer de til at fejlvurdere risikoen for oversvømmelse. Det er alt for usikkert. Det vil risikere at ende i en katastrofe. Og derfor er det utilstrækkeligt, hvis udelukkende disse data bliver brugt til byggeplaner af ting, som skal holde i mere end 20-50 år, siger han.

Dermed risikerer byggerier altså at gå til, fordi højvandsstatistikken og dens fortolkning simpelthen ikke er god nok.

Syv tyveårshændelser på seks år

Og der er flere voldsomme stormfloder, end Kystdirektoratets data giver udtryk for. Bare to dage inde i det nye år kunne Stormrådet således konstatere, at vi med stormen Alfrida også fik årets første stormflod – en såkaldt tyveårshændelse, altså en vandstandsstigning, der er så ekstrem, at man kun forventer, de sker hvert 20. år.

Dem har der været syv af siden 2013 – heraf fire på Lolland, tre på Nordfyn og tre i Thyborøn.

Det afhænger af, hvor ens kommune ligger, hvor høj vandstanden skal være, før der er tale om stormflod, men det afhænger i høj grad også af de data, som Kystdirektoratet bygger deres statistik på.

- For to år siden havde vi også en stormflod på 180 cm i Østersøen. DMI kaldte det en hundredårshændelse. Men det var det nok ikke. DMI kom jo med deres udmelding, fordi måleserien på den pågældende station var for kort til et udsagn om en hundredårshændelse. Hvis du har en kort måleserie, indeholder den mulighed ikke de høje vandstande. Man risikerer at ende i en situation, hvor det, man gør, ikke bare er usikkert, men også er forkert, siger Carsten Jürgensen.

Og det er netop forkert brug af statistikken, som bekymrer Carsten Jürgensen. For kommunerne henholder sig ofte til, at der er tale om en officiel statistik:

- Dertil må man jo sige, at det kan da godt være, den er officiel, men den er jo ikke ansvarspådragende. Den er officiel al den stund, at den er fra en dansk myndighed. Men myndighedens målinger er begrænset i tid og dermed også i dens anvendelsesområde. Denne begrænsning i anvendelsesområdet er godt nok nævnt i den seneste statistik men står ikke bøjet i neon. Fordi den ikke står med store knaldrøde bogstaver, så tror man, den kan bruges til alt. For det er dejligt nemt, og det er officielt, men det gør den ikke tilstrækkelig. ●

Hvad er en stormflod

- **Stormflod er en oversvømmelse**, der skyldes ekstrem høj vandstand i havet.
- **Stormfloder i Danmark** varierer meget i styrke og kan ramme kysterne i månederne oktober til april.

Morgendagens meningsdannere

Af Janne Winther Jørgensen

FREMTIDENS POLITIKERE SKAL KUNNE HOLDE KLIMAKURSEN

Når klimaforandringerne kommer tæt på og truer vores fremtid, har vi alle brug for råd og vejledning fra instanser, der er tæt på os. Vi har brug for, at lokalpolitikere og det kommunale embedsværk tager udfordringerne op, planlægger, koordinerer og styrer vores fælles initiativer, så vi kan imødekomme klimaforandringerne og nå sikkert i mål med en bæredygtig omstilling af det danske samfund.

Det danske samfund har brug for, at politikere på tværs af det politiske spektrum tænker helt ud af den sorte boks og ind i en grøn, cirkulær fremtid. Politikere i kommuner og regioner såvel som i Folketinget er landets ledere. Ledere har til formål at vise vej og afværge forhindringer, skabe fælles fodslag og en vision for fremtiden, så folket kan forvisse sig om, at fremtiden tegner lys.

Jeres tur nu

Klimaforandringerne har nu indtaget den fremmeste plads blandt danskernes politiske interesser. Samtidig tegner fremtiden ifølge FNs klimapanel ikke særlig lys, hvis vi ikke holder os under +1,5 graders temperaturstigninger.

Så, danske politikere og embedsfolk, nu er det jeres tur. Grib statfetten og sæt arbejdet i gang. Byg den bæredygtige fremtid, som vi alle er afhængige af. Gør det, I er bedst til; brug jeres embedsværk til at skaffe viden om tiltag og regulering fra andre lande og regioner. Se til Holland, hvor regeringen forsker intensivt i plantebaseret kost og har omlagt de konventionelle kostråd til bæredygtige kostråd. Det er på tide, at danske politikere og embedsfolk spørger sig selv, hvad det egentlig er for en fremtid, de forestiller sig at vi skal leve i?

Ikke bare efter næste valg, men også om 50 år.

Grøn bølge rammer nølerne

Hvis ikke I selv får stillet disse afgørende spørgsmål, så vid jer sikre på, at Den Grønne Studenterbevægelse (DGSB) stiller dem til politikere og ledere landet over. Vi er i færd med at rejse en ungdomsbølge. Vi trækker ungdommen med os gennem skolestrejker, klimapåmindelser, brevkampanjer og debatter. Hvis ikke politikere og ledere tager teten og holder op med at forlade sig på lad-sig-gør-lig-hedspolitik, performance-management, målstyring og cost-benefit-analyser, så kommer den grønne bølge til at ramme pludseligt. Den vil uundgåeligt oversvømme alle politiske dagsordener med ét. Ligesom de vandstandsstigninger, klimaforandringerne bibringer Danmark.

Concito understregede i 2017, at de danske kommuner er kommet godt i gang, men at der stadig mangler robusthed i klimaplanerne. DGSB ser kommunerne som et kraftcenter for grøn omstilling af det danske samfund. Den bedste og mest robuste omstilling begynder i det små og spreder sig dérfra. I skylder både borgere og fremtidige generationer at tage skeen i den anden hånd og ikke lade klimakrisen gå op i internationale forhandlinger og folketingsvalg. Det er vores fælles fremtid og levegrundlag simpelthen for vigtigt til. ●

Janne Winther Jørgensen, statskundskabsstuderende, Den Grønne Studenterbevægelse

'Vi skal lære at bruge superlativer'

Han vil ikke prale af sig selv, men han vil gerne lære andre at prale ... af Esbjerg. Kom med bagom Jesper Frost Rasmussen (V), der vil have byen på landkortet for andet end det, den ikke længere lugter af.

Bagom borgmesteren

Af Hanne Korvig
hanne@kommunen.dk

Det er ikke usædvanligt at blive borgmester for en by, som man har dybe rødder i.

Ligesom tilfældet er for Jesper Frost Rasmussen.

Han er en ægte esbjergensisk hjemmefødt. Bortset fra at være 'udstationeret' til Danfoss og Als i tre år og Lego og Billund i fem har han boet i Esbjerg hele sit liv. Og da han møder sit livs liv, Heidi, i 1999, er han rimeligt klar i mælet over for hende om, hvor de skal bygge og bo - og det er ikke under den hvide bro, men i Vester Nebel, hans barndomsland.

- Heidi og jeg var enige om at stifte familie, og jeg ville gerne give vores børn den samme gode og trygge opvækst, som jeg selv havde fået i Vester Nebel, siger han.

For Jesper Frost Rasmussen har Vester Nebel altid været et naturligt omdrejningspunkt, hvor også hans mor og morfar blev født. Landsbyen, der ligger 10 kilometer nordøst for Esbjerg, og hvor alle kender alle. Tæt på storbyen og alligevel i landlige omgivelser med åbne vidder og fred og ro.

- Der er ikke nogen vilde historier eller udsving at berette om fra min opvækst. Vi var en helt almindelig 8-16 kernefamilie, fortæller Jesper Frost Rasmussen.

Nej, der er ikke vildt at vride ud af den: Moderen kontorassistent, faderen maskintekniker, en lillesøster, alle engagerede i lokalsamfundet og det frivillige foreningsliv.

Grundværdi: Engager dig og gør en indsats.

Som sagt, så gjort. Jesper Frost Rasmussen engagerede sig som hjælpetræner i badminton og fodbold og blev formand for idrætsforeningen, inden han blev tyve år.

Mere strateg end sælger

De fleste borgmestre beskriver sig selv som sælgere; entreprenante, idérige, kreative - er det noget, du kan identificere dig med, og var du det som barn?

- Jeg var mere strateg end sælger. Det der med at stille sig op på ølkassen lå ikke naturligt for mig, siger Jesper Frost Rasmussen.

Til gengæld fik han altid rollen som leder; patruljeleder som spejder, holdleder i badminton ...

- Jeg havde en mening om, hvordan tingene skulle være, og jeg kunne godt lide at tage ansvar, så projektlederrollen lå godt til mig.

Strateg-genet fulgte med Jesper Frost Rasmussen ind i det voksne liv. Og han fik det i den grad afprøvet og etableret i erhvervslivet - særligt i virksomheden Holger Christiansen A/S, hvor han også oplevede at blive hevet ud af sin komfortzone.

- Holger Christiansen var en meget entreprenant virksomhed, hvor kulturen ikke bød på så meget teori og research. Havde man en god idé, fik man lov til at prøve den af uden de store dybdegående analyser, som hvorvidt markedet og teknologien var til det? Det var lidt grænseoverskridende for sådan en som mig, strategen, der godt kunne lide, at der var styr på tingene, fortæller Jesper Frost Rasmussen og griner.

Han var i virksomheden i fire år og endte med at sidde med ved topledelsens bord. Han fik drejet virksomheds-

Blå bog

- **Jesper Frost Rasmussen (V)**, 43 år.
- **Borgmester i Esbjerg** siden 1. januar 2018.
- **Uddannelse:** Ingeniør ved Aalborg Universitet og HD i organisation og ledelse, Syddansk Universitet.
- **Gift med Heidi.** Har sammen to drenge på 12 og 15 år. Papfar til Sarah på 26 år.
- **Bor i Vester Nebel** nordøst for Esbjerg.

“Der er stadig to tredjedele af danskerne, der tænker fiskeri, når de tænker på Esbjerg. Men det er jo helt andre ting, som vi lever af i dag, og som vores by bygger på - vi har jo så at sige sat vores fiskeri på museum,” siger Jesper Frost Rasmussen. Her fotograferet på havnen i Esbjerg til The Tall Ships Races i sommer.

Foto: Frank Cilius, Ritzau Scanpix

Foran borgmesteren – de fremadskuende spørgsmål

Hvad kan du blive bedre til som chef?

Jeg kan blive bedre til at sige nej til selv at deltage i alting. I stedet skal jeg involvere mine udvalgsformænd eller gruppefæller mere, end jeg har gjort i det første år som borgmester.

Hvad kan du blive bedre til i dit privatliv?

Det hænger sammen med det forrige: Til work-life balance. Jeg vil gerne have mere tid til at være nærværende og til stede over for min familie.

Hvad skal du have lært engang?

At spille golf. Det ved jeg, at jeg ville kunne blive bidt af. Guitar? Nej, det kan jeg. Jeg har spillet en del musik i mine yngre dage; suppleret min SU, både ved støtte-is arrangementer og firmaarrangementer. Senest sørgede jeg og tre andre byrådsmedlemmer for underholdningen til budgetforhandlingerne med at spille og synge fællessange. Faktisk er jeg bedre til at synge end til at spille.

Hvad kommer du aldrig til at gøre/lære?

Jeg kommer aldrig til at dyrke triathlon. Min svømmeteknik er alt for ringe til at

svømme en længere distance i åbent hav.

Hvad skal du, når du ikke skal være borgmester mere?

Nu har jeg aldrig lavet langtidsplanlægning, så det ved jeg ikke. Men jeg er sikker på, at nogen kan bruge de kompetencer, jeg har, når den dag kommer.

Hvad vil du gerne huskes for i din kommune?

At jeg var med til at samle kommunen endeligt. Efter kommunesammenlægningerne har der været en del ‘os og dem’ issues, som jeg har brugt en del tid på at mane til jorden og huske dem på, at: Vi er én kommune! Og så vil jeg gerne blive husket for at være ham den visionære, der var med til at bringe Esbjerg ind i fremtiden.

Hvad skal der stå på din gravsten?

Det vil jeg trygt overlade til mine efterladte. Jeg er meget traditionel, så hvis de vil skrive ‘Elsket og savnet,’ så vil jeg synes, at jeg har betydet noget for nogen.

- Der er stadig to tredjedele af danskerne, der tænker fiskeri, når de tænker på Esbjerg. Men det er jo helt andre ting, som vi lever af i dag, og som vores by bygger på. Vi har jo så at sige sat vores fiskeri på museum, siger Jesper Frost Rasmussen.

Ikke at Esbjergs borgere ikke er stolte af deres fiskerihistorie, den er jo hele byens grundpille.

- Men der er bare sket en enorm udvikling hos os, som ikke er nået ud i det ganske land endnu. Der lugter ikke af fisk i Esbjerg, og det har der ikke gjort, siden jeg var dreng, understreger Jesper Frost Rasmussen.

- Det har været og er en stor opgave, vi arbejder med at få fortalt derude - og jeg prøver jo at fortælle igen og igen til byens borgere, at vi bliver nødt til at være stolte af vores by - hvis ikke vi er ambassadører for vores egen by, så bliver andre det jo heller ikke, vel?

Hvorfor er I så hårde ved jer selv og jeres by?

- Det tror jeg er en del af den vestjyske beskedenhed; man praler ikke af sig selv eller sin by. Vi har kørt en kampagne her i efteråret, der hedder ‘Pral for Esbjerg’ - fordi det ikke er naturligt for en vestjyde at bruge superlativer, og det skal vi altså lære! Der er masser af substans i det vi er, i det vi gør. Tal det op, ikke ned!

Pral og puls

Hvad skal I prale allermest af i dag?

- At vi er en kommune i erhvervsvækst med masser

af fremtidige job inden for havvind, datalogi og energi. Vi er blevet en international by med så mange specialiserede job, som folk fra hele verden rejser hertil for at få.

Og alligevel flytter jeres unge væk fra Esbjerg?

- Ja, det gør de. Og det er fint, at de rejser ud og får nye horisonter og uddannelse, hvis bare nogle af dem kommer tilbage igen. Som nu min papdatter og hendes kæreste, der har læst i København. De er vendt hjem, og jeg satser stærkt på, at de får nogle spændende job her i Esbjerg. Men det handler jo om, at vi først og fremmest gerne skulle kunne tilbyde vores unge de rigtige uddannelser, dem de drømmer om. Og det er en sej kamp for os, fordi der er bedre økonomi i at udbyde uddannelser i Aarhus, København og Odense. Hvis vi skal have et Danmark i balance, så skal vi også kunne lokke med gode uddannelser.

Hvad siger de unge selv?

- Når vi har spurgt vores unge studerende, har de ikke haft store forventninger til deres studieliv i Esbjerg, men når de så er kommet i gang, synes de, her er fantastisk.

Nu snakker vi om Esbjergs image - hvad med dit eget image?

- Nu har jeg jo kun været borgmester i et år, og et image er jo noget, man skaber og bygger hen ad vejen, men hvis jeg selv skal beskri-

ve mit image, så er jeg nok en folkelig borgmester med begge ben på jorden.

Folkelig med begge ben på jorden - måske skal du selv lære at prale lidt mere?

- Haha, jeg taler gerne Esbjerg op. Det ligger ikke naturligt at prale af mig selv eller mine egne bedrifter - og igen; det tager tid og tålmodighed at bygge et image op.

Hvordan ændrer man et image fra minus til plus, når man selv er et af æggene i kurven? Hvor skal udsynet, horisonten, inspirationen komme fra?

- På trods af at min adresse stort set altid har været i Esbjerg, så har jeg været meget rundt i verden også qua mine job. Jeg har set, hvordan ting fungerer andre steder og har indtryk nok, som jeg bringer med ind i mit daglige virke.

- Jeg har brugt og bruger en del tid på at markere og synliggøre Esbjerg. Vi har længe været alt for usynlige på Christiansborg, og det forsøger jeg at ændre på. De skal mærke, at vi er her.

Hvilken udenlandsk storby-puls kunne du godt tænke dig, Esbjerg skulle emme af?

- En kombination af Barcelona og Amsterdam. Barcelona for dens kulturelle liv og puls og Amsterdam for dens erhvervsudvikling. Amsterdam er den by, vi kigger på og er inspireret af i forhold til vores kommende væksteventyr inden for data.

kulturen over i lidt mere forarbejde og research.

- Analyser til business cases kan godt lønne sig, det giver rum for knap så mange fejl, siger han.

Selvom Jesper Frost Rasmussen prægede virksomheden i en mere ‘safe’ retning, så er han ikke i tvivl om, at der lå gode lærepenge hos Holger Christiansen for ham personligt.

- Jeg blev helt sikkert udfordret der. Det der med at kaste sig ud fra rampen og ikke KUN gå med livrem og seler var sundt for mig at opdage og lære. Der skal være plads til fornemmelser og intuition også.

Det med ‘ølkassen’ har Jesper Frost Rasmussen siden fået tillært sig gennem sin erhvervskarriere.

- At blive sendt ud til utilfredse kunder for Holger Christiansen, for eksempel; det gav hår på brystet. Der

handler det virkelig om at kunne performe, hvis ikke du skal miste store kunder, siger Jesper Frost Rasmussen.

Fisk på museum

‘Ølkassen’ bliver naturligvis en meget stor del af ens liv, når man bliver borgmester.

Jesper Frost Rasmussen holdt sin første tale som borgmester til erhvervslivets nytårskur i Musikhuset i Esbjerg for et år siden. I talen understregede han, at det på flere områder gik rigtig godt i Esbjerg. Der var gang i byggeriet, væksten var høj.

Men den nye borgmester pegede også på den ømme tå i Esbjergs fod; den lave befolkningsstiltvækst og manglen på arbejdskraft - og han kom med en ufortrøden opfordring til sine borgere. Han sagde ifølge JydskeVestkysten:

- Vores kommunes image skabes i høj grad af os, der bor og lever her. Vi er vores egne

værste kritikere, og det er ofte Esbjergs mangler frem for fortinene, der igen og igen bliver bragt på banen. Kunne vi ikke sammen prøve at se det positive frem for de negative ting?

Men hvad er det helt præcist, Esbjergs dårlige image er? Og hvorfor kan I ikke få bugt med det?

- Jeg tror overordnet, at der er folk i det ganske land, der har et billede af Esbjerg som en industriby, som virker lidt kold - og som måske lugter af fisk, siger Jesper Frost Rasmussen og tilføjer:

- Hvilket er fuldstændig rigtigt og kendetegnende for Esbjerg - i 1970’erne.

Egentlig er det ikke noget, han tror. Han ved det faktisk. For kommunen har lige fået lavet en bosætningsanalyse, hvor en masse mennesker rundt i landet er blevet spurgt om deres opfattelse af byen.

Kommuner har svært ved at få psykisk sårbare over i foreningslivet

Det er godt at få psykisk sårbare ud i foreningslivet, men det er svært at etablere kontakten. Sådan lyder foreløbige meldinger fra et forsøg med naturtræning i fire kommuner.

o motion

Af **Sofie Lind**
sofie@kommunen.dk

Det er ikke et ukendt statement, at det er sundt for sjæl og krop at dyrke motion og få en masse frisk luft. Gennem de seneste år er der set flere kommunale projekter med at få sygdomsramte mennesker ud i naturen for at sætte fokus på sundhed, fællesskab og bevægelse.

I starten af 2018 blev pilotprojektet 'Naturtræning'sat i gang i Favrskov, Odder, Syddjurs og Aarhus kommuner. Projektet skal få mennesker med stress, angst og depression til at deltage i udendørs

træning på åbne hold og dermed få dem ud i foreningslivets fællesskab. Her er kommunernes opgave at agere brobygger og få de psykisk sårbare borgere over i foreningslivet.

Bag projektet står DGI, Psykiatrifonden og forskningsenheden Mindhood, Aarhus Universitet, med støtte fra Trygfonden, og det løber til marts 2019. Naturtræning er ikke tænkt som en erstatning for et behandlingstilbud, men som et supplement, som deltagerne selv vælger til.

DGI og Psykiatrifonden har fået uddannet 18 instruktører i naturtræning, som

har fået kendskab til at inkludere og tage hensyn til mennesker, der har eller har haft stress, angst og depression, uden at de får følelsen af at have 'sygdoms-kasketten' på.

Og det mål er lykkedes, mener Lene Gissel, projektleder for Naturtræning hos DGI. Til gengæld arbejder kommunerne fortsat med at engagere målgruppen, påpeger hun.

- Det har været ambitiøst at arbejde med rekruttering af en målgruppe, som man ikke har arbejdet med på den her måde før. Og især når projektet kun strækker sig over to sæsoner i foreningerne - altså i foråret og efteråret 2018, siger Lene Gissel.

Svær at engagere

Både i Favrskov og Syddjurs kan de nikke genkendende til udfordringen.

- Det har været en svær målgruppe at engagere, og umiddelbart er det ikke lykkedes tilstrækkeligt at få dem fra de kommunale tilbud og over i foreningerne,

siger Gitte Laursen, som er projektleder i Favrskov.

I Syddjurs Kommune er man glade for, at samarbejdet med foreningerne er kommet op at køre. Ifølge projektleder Marie Kolind Laurstrup har udfordringen mest ligget internt i det kommunale arbejde.

- Det handler om, at vi i kommunen skal informere vores kolleger om tilbuddet, så vi på den måde kan rekruttere målgruppen og derved finde de rette personer, der kan og har lyst til at indgå på holdene, fortæller hun.

Lene Gissel mener også, at internt samarbejde og kommunikation er vigtig for at få fat i målgruppen. Både inden for den enkelte forvaltning, men også på tværs af forvaltninger.

- Den ønskede målgruppe kan jo netop befinde sig i sundhedsforvaltningen, men også i beskæftigelsesforvaltningen. Der er således også ofte en intern brobygning, der skal lykkes for at kunne bygge bro videre ud i

civilsamfundet og foreningslivet, forklarer hun.

Økonomi og geografi

Ifølge Lene Gissel kan der være forskellige årsager til, hvorfor mennesker, der kæmper med stress, angst eller depression, er en svær målgruppe at få ud i foreningslivet.

- En af grundene kan være, at nogle kommer fra et tilbud i kommunen, som har været betalt, og så skal de selv til at betale for et foreningstilbud. Det kan godt være en barriere, eller man har ikke midlerne til at prioritere det, forklarer hun.

Samtidig peger Lene Gissel også på, at idrætsforeningernes beliggenhed kan spille en rolle for, om målgruppen vælger at tage imod tilbuddet om naturtræning.

- I projektet har vi haft tre foreninger i hver kommune, som tilbyder Naturtræning, og det dækker ofte ikke hele det geografiske område. For eksempel i Favrskov har det været i Hammel og Thorsø, som ligger relativt tæt på hinanden. Så hvis man bor i den anden ende af kommu-

'Det har været ambitiøst at arbejde med rekruttering af en målgruppe, som man ikke har arbejdet med på den her måde før.'

Lene Gissel, projektleder for Naturtræning, DGI

nen, så synes nogle måske, det er for langt væk fra ens bopæl, forklarer hun.

Tage personen i hånden

I Aarhus har kommunen ansat en såkaldt foreningsbrobygger, der hjælper personer i genoptræningsforløb med at få en lettere overgang fra det kommunale til foreningerne. Ifølge Lene Gissel er Aarhus Kommune et fint eksempel på, hvordan man har forsøgt at få fat i de psykisk sårbare og få dem over i foreningslivet.

- Foreningsbrobyggeren snakker for eksempel med

I Odder, Favrskov, Aarhus og Syddjurs kommuner har man siden januar 2018 tilbudt mennesker med stress, angst og depression træning i naturen på åbne hold i idrætsforeninger. Det skal hjælpe de psykisk sårbare til et bedre liv.

Foto: Jørgen Kirk, Ritzau Scanpix

vedkommende og spørger om, hvad personen kunne have lyst til af aktivitet. Så tager de på foreningsbesøg og får en smagsprøve på, hvad træningen indebærer og så videre, forklarer Lene Gissel.

Her bliver den psykiske sårbare taget i hånden, hvilket for nogle kan være rart, da det ikke altid er let at otage det første skridt selv, påpeger hun.

Dog påpeger Lene Gissel også, at selvom brobygningen fra kommunen til forening fungerer godt i Aarhus, har hun ikke opfattelsen af, at det 'er væltet ind' med folk fra målgruppen i foreningerne.

Evaluerings på vej

Selvom det har været en udfordring at rekruttere den ønskede målgruppe, er det vigtigt at understrege, hvor stort potentiale projektet har, mener Lene Gissel.

- Der er rigtig positive erfaringer med især selve aktivitetsdelen og de frivillige instruktører i naturtræning. Det er et nyt for-

eningstilbud, som kan noget andet, fordi træningen tilpasser sig efter deltagerne, så alle kan være med. Der synes også at være kommet nye ansigter ind i foreningerne, som ikke har været der før, siger hun.

Man er endnu ikke klar over, hvor mange af de nye ansigter, der indgår i den ønskede målgruppe. Til marts kommer Aarhus Universitet med en evaluering på projektet, der vil opsummere, hvor mange fra målgruppen der har deltaget.

- Om ikke andet har foreningerne tilbudt hensyntagende træning i naturen, som flere deltagere har haft glæde af. Og så håber jeg da, at vi også har formået at invitere og fastholde målgruppen af borgere med psykisk sårbarhed ud i naturen og ind i foreningslivets fællesskab, lyder det fra Lene Gissel.

Hun understreger, at et projekt som Naturtræning tager lang tid at implementere, og at de fire kommuner fortsat arbejder med at få projektet til at fungere bedre. ●

Et team i Vejen har siden 2014 hjulpet psykisk sårbare unge med at få styr på hverdagens udfordringer såsom at møde til tiden, boligsituationer, økonomi og psykiske problemer.

Foto: James Ross, Ritzau Scanpix

'Det er vigtigt, at de unge føler sig hørt'

Det er lykkedes et Straks Team i Vejen at hjælpe psykisk sårbare unge så tidligt, at 89 pct. af dem er endt med at kunne klare sig selv uden yderligere støtte.

● psykisk sårbar

Af Sofie Lind
sofie@kommunen.dk

Et team i Vejen får et stigende antal henvendelser fra psykisk sårbare unge, og det lykkes at 'vende de fleste af de unge i døren'. Det viser kommunens evaluering af projektet.

Siden 2014 har Vejen Kommune tilbudt indsatsen 'Straks Team', der har til formål at støtte psykisk sårbare unge i alderen 17-35 år i at mestre udfordringer, de måtte møde i livet. Det kan være alt fra overgangen fra at flytte hjemmefra og økonomiske udfordringer til isolation og uddannelse eller arbejde.

I 2014 fik Straks Teamet 80 henvendelser, og det tal steg til 132 i 2017. I en periode fra starten af 2017 til sommeren 2018 fik teamet 89 pct. af de unge videre til andre forløb, som ikke er forløb med socialpædagogisk bistand. Det betyder, at de unge blandt andet endte med at kunne klare sig selv i hjemmet, vende tilbage på uddannelse og job eller begynde i et andet kommunalt tilbud uden at få yderligere støtte.

Ifølge Charline Bossen, leder af Straks Teamet i Vejen, stiger antallet af henvendelser stadig.

- Det skyldes først og fremmest, at vi er blevet mere synlige i kommunen. En anden grund er, at der desværre stadig er et boom af unge mennesker, der har brug for ekstra støtte til uoverskuelige situationer,

når det gælder bolig eller økonomi, siger hun.

Hensyn til de unges behov
Straks Teamet består af tre medarbejdere, der sammen med de unge planlægger forløbet efter den unges behov. Teamet arbejder med principperne 'motivation & recovery'. Det betyder, at medarbejderne har fokus på, hvad den unge har af håb, drømme og mål, og hvordan de i samarbejde kan nå dertil. Det sker gennem konkrete tiltag, fx hjælp til boligsøgning, budgetplanlægning eller såkaldt eksponering ved angst - alt efter, hvad der er udfordringer.

- Det er vigtigt for de unge at få bekræftet over for dem selv, at der faktisk er en positiv udvikling i deres forløb. Selv de små sejre skal de kunne se trods alt er en sejr, siger Charline Bossen.

Dog formår straks-medarbejderne noget, som ifølge Charline Bossen er svaret på succes med at få vendt de unge i døren og få dem ud af deres svære situation. Nemlig at de unge føler, at de bliver hørt.

- De unge er vant til at bevæge sig i arenaer, hvor de ofte føler sig overhørt eller overset. De kan hurtigt føle sig overladt til sig selv, hvis de skal igennem flere instanser og led, hvilket kan føles uoverskueligt. Her er der direkte kontakt til en straks-medarbejder, og der bliver handlet hurtigt. Der bliver skabt en dialog om, hvordan de i fællesskab når fra A til B. Der sidder ikke bare en medarbejder og fortæller, at sådan og sådan skal tingene være. De er selv med til at planlægge og strukturere forløbet, forklarer Charline Bossen.

- Det lyder banalt, men det betyder utroligt meget for dem, at de faktisk bliver hørt

'Der sidder ikke bare en medarbejder og fortæller, at sådan og sådan skal tingene være. De er selv med til at planlægge og strukturere forløbet.'

Charline Bossen, leder af Straks Team i Vejen

af den straks-medarbejder, der sidder overfor dem, og at de føler sig ligeværdige, tilføjer hun.

Mere motiveret, desto bedre

Det er ikke kun det, at de unge føler sig hørt, der er svaret på, at indsatsen lykkes. De unges motivation for at få det bedre er også en utroligt vigtig faktor, hvis man spørger Charline Bossen.

- Størstedelen af de unge, der opsøger os, har selv motivationen til at få hjælp og få nogle ændringer ind i hverdagen. Vi kan godt se, at de unge, der bliver henvist af andre, ikke er lige så motiverede, og der er også et større frafald i denne gruppe, forklarer hun.

Ifølge evalueringen af indsatsen er der trods alt også et stigende antal henvendelser fra de unge selv eller pårørende, hvilket teamet ser som en stor fordel.

Det, at den unge selv er motiveret for at få hjælp, gør også overgangen nemmere, hvis den unge efter forløbet får bevilget §85 støtte - socialpædagogisk bistand. Det tætte samarbejde mellem den unge og straks-medarbejderen gør nemlig overdragelsen lettere, lyder det fra Charline Bossen.

- Vi oplever, at den unge får en hurtigere relation til deres nye vejleder, fordi der er et kendt ansigt med i form af en straks-medarbejder til stede midt i hele overdragelsen, som for nogle med psykisk sårbarhed godt kan virke uoverskuelig, forklarer hun.

Ifølge evalueringen vurderes det også, at de unge, der har været gennem et straks-forløb, er under socialpædagogisk bistand i kortere tid, da mange af de akutte problemstillinger allerede er blevet taget hånd om i straks-forløbet.

Fleksibilitet er et must

Dette tætte og stærke samarbejde med den unge betyder, at medarbejderne skal være fleksible i forhold til tid, timetal og antal hjemmebesøg per uge.

Det er den enkelte unges behov, der er afgørende for, hvor mange unge hver straks-medarbejder kan have ad gangen. Ifølge Charline Bossen bruger medarbejderne 1-10 timer om ugen per borger, men hun påpeger, at der derudover også skal ordnes øvrigt arbejde i form af journalføring, kørsel osv.

- Det er ressourcekrævende, men vi får det til at fungere, og vores medarbejdere er gode til at vægte tiden og få tingene til at gå op i en højere enhed sammen med de unge, der er i forløbet, siger hun.

En ny paragraf i serviceloven, §82, har nu også gjort det muligt at tilbyde indsatsen for borgere op til 65 år.

- Det er ikke kun unge mennesker, der kan have brug for noget hjælp til at overskue svære situationer eller opleve at være psykisk sårbare. Vi synes, det er på sin plads, at andre borgere i kommunen kan få hjælp fra teamet, siger Charline Bossen. ●

'Det er ikke synd for mig, det er synd for børnene'

'Politikerne må gerne komme med mig på nattevagt og se, om de synes, vi bare kan løbe stærkere og være endnu mere effektive, som meldingen har været fra dem de seneste år,' siger børnelæge Morten Schrøder og understreger: 'Det ikke synd for mig, at jeg har fået mere travlt, men det er synd for børnene og for deres familier.'

Foto: Morten Schrøder

o børnelægen

Af Hanne Korvig
hanne@kommunen.dk

Hvorfor valgte du at blive børnelæge?

- Da jeg var færdig med lægestudiet, overvejede jeg tre retninger; fødselslæge, narkoselæge og børnelæge. Jeg satte mig ind i specialerne og afprøvede to af dem i prøveansættelser, og da jeg havde haft min allerførste dag på børneafdelingen, var jeg ikke i tvivl om, at det var børnelæge, jeg skulle være.

- Der var en vanvittigt høj faglighed og dedikation fra alle kollegerne, og så er der noget fantastisk over at arbejde med børn; de har enormt meget livsmod og meget lidt ondt af sig selv. De kan være dødssyge, men

så snart de har bare den mindste smule energi, løber de op og ned ad gangen med to dropstativer efter sig i stedet for at ligge i sengen. Det præger en børneafdeling rigtig meget modsat den noget tunge og mismodige stemning, der forståeligt nok kan være blandt syge voksne.

Lever jobbet op til dine drømme?

- Arbejdets indhold og min kerneopgave lever i høj grad op til mine drømme og forestillinger. Det er en meget varieret og legende hverdag, fordi vi har børn og unge mellem 0 og 18 år, som vi skal tilpasse os. Der er jo stor forskel på at behandle et barn på to år og så en stor pubertetsdreng. Og alt i alt er

'At sende et barn og en familie hjem, hvor jeg tænker, at det er på grænsen af, hvad der er forsvarligt - det føles ikke godt!'

det utroligt meningsgivende at have med børn og deres familier at gøre.

Hvad er det bedste ved jobbet?

- Det er, at børn er rigtig gode til at blive raske. Det er en kæmpe tilfredsstillelse at se den store forskel, som vi meget ofte kan gøre for børnene; at se ham drengen, som ikke kunne trække vej-

ret og gå omkring, da han kom ind, løbe rundt på legepladsen igen.

Og det sværeste?

- Der er flere ting. Overordnet giver manglen på personale os rigtig mange udfordringer, og rammerne for, at vi kan udføre vores arbejde på bedst mulig vis, bliver mere og mere trængte og problematiske. At være børnelæge er udfordrende og svært, fordi børn kan fejle rigtig mange forskellige ting, og man skal være specialiseret i hele mennesket, i hele barnet; ikke kun for eksempel i hjerte, lever eller lunger, som man ofte er som voksenlæge. Det kræver, at man vedbliver at være ydmyg i forhold til egne evner og konstant forholder sig åbent

'Vi har optimeret, vi har skåret ind til benet, og nu har vi ikke mere at tage af.'

og bredt til mulige diagnoser. Og har tiden til det! Børn er egentlig meget lidt kræven- de. Men forældrene giver jo udtryk for deres frustrationer over ventetid, manglen- de tilstedeværelse og over- vågning fra læger og sygeple- jersker. Det skal jeg også håndtere i mit job hver dag.

- Derudover er det natu- religt svært, når det ikke

ender godt; når alvorligt syge børn bliver kronisk syge eller dør. De situationer er enormt svære at være i - men igen, så er det også meget givende at kunne hjælpe de pårørende bedst muligt igennem de situationer.

Hvad får dig til at blive i dit job?

- Det gør de store mulig- heder for læring og udvik- ling - hele livet. I faget, men også på organisatorisk og projektmæssig plan. Det er meget motiverende og sti- mulerende.

Hvad kunne få dig til at for- lade dit job?

- Hvis tendensen med ned- skæringer og travlhed fort- sætter i det urimelige, og rammerne bliver så uansvar- lige, at jeg ikke kan stå inde

Jeg ♥ mit job, men ...

I denne serie beder vi en række kommunalt og regionalt ansatte om at beskrive deres job: Hvad fungerer? Hvad fungerer ikke? Så kære politikere; læs, lyt og lær af stemmerne derude: Dette kunne gøre mit arbejde endnu bedre! I denne uge: Børnelægen og Bibliotekslederen.

for mit arbejde, så kunne det godt påvirke en sådan beslutning. Jeg har været så bekymret for børnene og deres familier, at jeg ad to omgange har valgt at stå frem i offentligheden og fortælle om de problematiske arbejdsvilkår, vi har. Noget, der i øvrigt ikke er stor tradition for i lægekredse; der passer man sit arbejde og holder sin mund, hvis man skal sige det lidt firkantet. Den tærskel krydser jeg, fordi jeg synes, at skredet i vores arbejdsvilkår er så stort nu, at det går ud over vores patienters sikkerhed.

Giv et eksempel på en udfordring, du har stået i, som du ikke burde have stået i.

- Vores 18 timers nattevagter kan ofte være udfordrende. Vi møder kl. 15 og har fri næste morgen klokken 9. I det tidsrum er vi færre læger og sygeplejersker på vagt end om dagen, og de senere år er vi blevet beskåret yderligere i ressourcerne samtidig med, at tilstrømningen af patienter er steget.

- Det betyder, at min tid til den enkelte patient bliver mindre, og dermed er der risiko for, at min vurdering og behandling bliver dårligere. Samtidig er vores samlede overblik udfordret; vi skal balancere mellem overvågningen af 40-50 indlagte, kritisk syge børn, som kræver behandling løbende, tit også om natten, og samtidig skal vi tage imod de børn, der ankommer til børnemodtagelsen. Det prioriteringsarbejde er blevet sværere de seneste år. Altså, der sidder fem eller måske 15 børn ude i venteværelset, og hvem er mest syg, mest akut? Kan nogen af dem vente med behandling til i morgen hos egen læge? Der oplever vi nogle gange, at vi ikke får 'plukket de rigtige' hurtigt nok ud, og efter mange timers venten når nogle børn at blive rigtig, rigtig syge, og så har vi for alvor travlt. Det er en vanvittigt frustrerende

og utilstrækkelig følelse at stå med.

- De flere børn på børneafdelingerne betyder, at jeg, næsten hver gang jeg er på vagt, er nødt til at udskrive et barn, som jeg egentlig godt kunne have tænkt mig at beholde lidt længere. At sende et barn og en familie hjem, hvor jeg tænker, at det er på grænsen af, hvad der er forvarsligt - det føles heller ikke godt!

Føler du dig anerkendt og set af ledelsen?

- Ja, helt klart. Det meste af tiden mærker jeg fuld opbakning, også i forhold til mine udtalelser i medierne. Jeg synes, de slås for afdelingen og for os, lytter og gør, hvad de kan.

Om af politikerne?

- Nej, det er jo det, jeg savner. De går altid ud og siger, at der skal være råd til det hele, og sandheden er bare, at det er der ikke. Jeg synes, de for eksempel kunne ned-sætte et prioriteringsråd. Hvad og hvordan vil de prioritere? Vil de, blot til eksempel, prioritere rasende dyr sygehus-medicin for få på bekostning af 'varme hænder' for mange på sygehuse-ne? Jeg savner, at politikerne er bevidste og klar over, hvad deres prioriteringer - eller mangel på samme - indebærer.

Har du en appel til politikerne?

- Politikerne må gerne komme med mig på nattevagt og se, om de synes, vi bare kan løbe stærkere og være endnu mere effektive, som har været meldingen fra dem de sidste år. Vi har optimeret, vi har skåret ind til benet, og nu har vi ikke mere at tage af.

- Det er vigtigt for mig at sige, at det ikke synd for mig, at jeg har fået mere travlt, men det er synd for børnene og for deres familier.

- Det her handler om børn, der kan dø - hvis ikke der ændres kurs.

'I Herning flyttede man biblioteket ind på hovedstrøget. Det har øget både besøgstallet på deres bibliotek og omsætningen i butikkerne. Vores borgmester vil rigtig gerne gøre det samme; vi har bare ikke pengene til det,' fortæller biblioteksleder Erik Thorlund Jepsen. Foto: Ulrik Jensen

o bibliotekslederen

Af Hanne Korvig
hanne@kommunen.dk

Hvorfor valgte du at blive biblioteksleder?

- Jeg vil kalde det for både et tilvalg og et fravalg. I 13 år havde jeg som områdeleder i Kulturstyrelsen samarbejdet med kommuner om udvikling af biblioteksstrategier. Tilvalget gik derfor ud på, at det kunne være sjovt at være med til at gennemføre strategierne i en kommune.

- Fravalget af mit daværende job var på grund af et stigende fokus på bureaukratiske procedurer og tilskudsforvaltning og mindre på strategi. Det at være i kontakt med bibliotekerne og kommunerne og føle, at man hjalp dem, det forsvandt. Der var en stor personaleflugt i de år, hvor jeg altså skiftede job til biblioteksleder.

Lever jobbet op til dine drømme?

- Ja, i vid udstrækning. De sidste otte år har vi arbejdet med rammen 'det nye bibliotek', som handler om, at vi skal understøtte læring og kulturel aktivitet i lokalbefolkningen. Vi stiller ikke kun bøger og andet egnet materiale til rådighed; vi arbejder også rigtig meget sammen med borgerne og civilsamfundet med at udvikle services, som er relevante for borgerne - både socialt, kulturelt og læringsmæssigt.

- Vores største succeshistorie i Vordingborg var, da vi lavede et 'makerspace' omkring teknik og programmering. Der var rigtig stor interesse blandt borgerne, så vi fik købt udstyr, fik bevillinger fra kommunen og fik lavet netværk. I dag har vi tre innovationsrum, hvor bl.a. 60 mennesker mødes to dage om ugen om aktiviteter som for eksempel at bygge en 3D

printer eller undervise hinanden i nye programmer. Vi underviser også kommunens skoleelever i design og programmering i rummene. Det sker i samarbejde mellem bibliotekets personale og personer fra Makerspace Vordingborg. Der ligger helt centrale data- og programmeringskompetencer ude blandt vores borgere, som - mod betaling - kommer og hjælper os med undervisningen. Flere af dem har endda fået egen virksomhed nu og tjener gode penge!

Hvad er det bedste ved jobbet?

- At kunne skabe meningsfulde services for borgerne. Og ikke mindst at gøre det i tæt samarbejde med borgere, foreninger og private aktører. For mig personligt betyder det meget, at vi arbejder med og i relationer.

Hvad er det sværeste?

- For fem år siden var det sværeste at få medarbejderne til at acceptere den nye ramme med ændret faglighed. De var afsindigt gode til at hjælpe borgeren i en en-til-en-relation på et meget højt niveau. Min opgave var og er stadig på lødig vis at få medarbejderne ud af deres komfortzone og få dem til at arbejde relationelt; samarbejde med borgerne; så de finder frem til, hvordan de kan hjælpe dem bedst.

- Hovedhistorien er, at vi har fundet ud af, at vi arbejder med mennesker og ikke med bøger. Og det er en løbende udfordring at vinde bred forståelse for det, både ude i samfundet og blandt politikerne.

Hvad får dig til at blive i dit job?

- Jeg har en meget stor ledelsesmæssig selvstændighed i det her job. Min chef, min direktør, min kommunaldirektør og min borgmester blander sig ikke i, hvordan jeg organiserer bibliotekerne eller tilrettelægger

'Hovedhistorien er, at vi har fundet ud af, at vi arbejder med mennesker og ikke med bøger.'

ger mine budgetter. De viser stor tillid og sparringsvilje.

Hvad kunne få dig til at forlade dit job?

- Hvis jeg mistede den selvstændighed.

Giv et konkret eksempel på en udfordring, du har stået i, som du ikke burde have stået i.

- Nu arbejder jeg jo i en politisk ledet organisation, så det er et vilkår, at der kan blive truffet beslutninger, som jeg synes er vanvittige. Men det er også det, der er sjovt - at få en udfordring og få det bedste ud af det. Det starter tit med en lille knude i maven, hvor jeg tænker: 'pokkers også'. Men så får jeg energi, når jeg går i gang med at løse den.

- Et eksempel på det var op til kommunalvalget, hvor jeg havde overtaget borgerservice på bibliotekerne i Præstø og Stege. Det betød mange nye brugere og fornyet energi på bibliotekerne. Men de klassiske biblioteksbrugere, meningsdannerne, brød sig ikke om sammenlægningen. Det gav en masse polemik, og den ene borgmestercandidat proklamerede dagen før valget, at tiltaget skulle rulles tilbage. Han vandt. Det terræn og den økonomi, vi havde vundet som institution og overfor borgerne, ville vi risikere at tabe igen. Så jeg gik i dialog med borgmesteren, bad om borgermøder og lokalrådsmøder, hvilket han heldigvis var med på.

- Det var rigtig skægt at få udviklet de rette løsninger og tilpasninger sammen med borgere, lokalråd, foreninger,

politikere og andre embedsmænd. I dag er servicen stadig på bibliotekerne, men den er tilpasset borgernes ønsker indretnings- og servicemæssigt. Der udtrykkes stor tilfredshed fra borgerne - blandt andet i form af rosende læserbreve i lokalpressen.

Føler du dig anerkendt og set? Af ledelsen? Af politikerne?

- Ja, det gør jeg, men jeg er også typen, der ikke lader mig overse. Jeg ved godt, at det forvaltningsmæssigt ikke er god stil at sige, at det er relationerne, der betyder noget, men det virker for mig; at få den direkte dialog med politikerne - også i uformelle sammenhænge uden for det kommunale system.

Hvilken appel har du til politikerne?

- Det er at få dem alle til at forstå, at vi ikke er en finkulturel institution, der KUN låner bøger ud og hjælper med vanskelig informations-søgning. Det, vi laver i dag, fører også til, at mennesker kommer i job, skoler får nødvendig undervisning, og borgere får meningsfyldte og sociale netværk.

- Politikerne skal lære at se os biblioteker som drivere i lokalområderne, og de skal være med til at udnytte de ressourcer, vi har, og ikke mindst være med til at kommunikere dem ud i lokalsamfundene! Det kniber det stadig med nogle steder.

Blå bog

- ▶ Morten Schrøder, 37 år
- ▶ Læge på Rigshospitalets BørneUngeKlinikken siden 2017.
- ▶ Uddannet på Københavns Universitet.
- ▶ I gang med sin femårige specialistuddannelse til børnelæge, som er færdig i 2020.
- ▶ BørneUngeKlinikken varetager højt specialiseret behandling inden for fagområder som børnekardiologi, neuropædiatri, cystisk fibrose, kroniske lungesygdomme, nefrologi m.m.

Blå bog

- ▶ Erik Thorlund Jepsen, 56 år
- ▶ Biblioteksleder ved Vordingborg Bibliotekerne siden 2014.
- ▶ Tidligere områdeleder i Kulturstyrelsen.
- ▶ Uddannet: Bibliotekar og cand.scient.bibl.

Personer med udviklingshæmning, socialt udsatte og psykisk sårbare får nu hjælp til at flytte fra institution til egen bolig gennem udslusning i Roskilde Kommune.

Foto: Bent Bach, Ritzau Scanpix

Roskilde henviser udviklingshæmmede til midlertidige boliger

Roskilde tester muligheden for midlertidig udleje til udviklingshæmmede og psykisk sårbare. Det skal skabe et tilbud mellem egen bolig og institution.

o mellemstation

Ronja Pilgaard
ronja@kommunen.dk

Nogle borgere er så udsatte, at de ikke kan bo i egen bolig. De ender som oftest på institutioner med andre udsatte borgere. Men nogle af dem er også for lidt udsatte til, at de faktisk hører hjemme på institutionen. For rask til at være på institutionen, men for dårlig til at bo alene. Især drejer det sig om udviklingshæmmede, psykisk sårbare og personer med sociale udfordringer.

Og hvad gør man så med dem?

I Roskilde forsøger man nu med lidt hjælp til at omgå reglerne alligevel at få

de udsatte ind i egne boliger.

Kommunen har nemlig som en del af et frikommuneforsøg fået lov til at placere udsatte borgere i midlertidige boliger, hvor de kan få bostøtte og hjælp, men hvor de også har deres eget, siger Bent Jørgensen (V), formand for beskæftigelses- og socialudvalget.

- Tanken her er, at boligen er en mellemstation mellem institution og egen bolig. En slags udslusningsbolig, om man vil, hvor borgeren kommer fra en institution til en af de her boliger, hvor de kan prøve at stå på egne ben. Målet er jo i sidste ende, at borgerne kan komme ud og bo i egen bolig, siger han.

Nu har kommunen udpeget 15 ungdomsboliger, som de sammen med Boligselskabet Sjælland omlægger til almindelige rækkehuse med tidsbegrænset leje, hvor de udsatte kan øve sig i at bo alene og samtidig få hjælp af pædagoger og andre varme hænder, som hjælper dem i dagligdagen.

Hjælp til at bøje regler

Sagen er nemlig den, at kommunen ikke tidligere har haft mulighed for at henvise udsatte borgere til lejligheder, som kun havde midlertidig udleje. Og det besværliggjorde det videre forløb for de udsatte borgere, for der manglede en mellemstation mellem egen bolig og institutionen. Udslusning for voksne, kan man kalde det.

- Tidligere kunne vi kun henvise til boliger med almindelige lejekontrakter. På den måde kunne borgerne blive i boligerne i lang tid. Med de midlertidige lejekontrakter får vi en større grad af fleksibilitet. Hvis en borger

Hvis en borger kommer fra en institution og flytter ind på en almindelig lejekontrakt, så kan vi ikke sende personen videre i systemet.

Bent Jørgensen, Formand for beskæftigelses- og socialudvalget i Roskilde Kommune

kommer fra en institution og flytter ind på en almindelig lejekontrakt, så kan vi ikke sende personen videre i systemet. Samtidig betyder det, at muligheden for at flytte ud i en bolig, som er egnet til bostøtte og til at øve sig i at bo for sig selv, ikke bliver frigjort til en anden borger, som kunne have gavn af det, siger Bent Jørgensen.

Der er tale om en to-årig forsøgsperiode, hvor de udsatte, som løbende kommer til at flytte ind i rækkehusene, vil blive tilbudt mid-

lertidige lejekontrakter og bostøtte i stedet for den institutionsplads, de tidligere har udfyldt.

Studerende får andre boliger

Det er ellers som oftest sådan, at universitetsbyer som Roskilde mangler ungdomsboliger. Og man kunne da også i februar læse i Roskilde Dagblad, at byrådet havde besluttet at ombygge et gammelt plejehjem, så man kunne oprette flere boliger til studerende. Men ifølge Bent Jørgensen giver det alligevel mening at ombygge ungdomsboliger til udsatteboliger:

- Det svinger meget, hvor lang ventelisten er til ungdomsboligerne i Roskilde. Og vi gør jo en indsats andre steder i byen for at skaffe ungdomsboliger. Men her er der kun tale om 15 boliger, som i øvrigt ligger i et område, hvor vi har behov for udslusningsboliger til udsatte i højere grad en ungdomsboliger, siger han med henvisning til Præstemarksvej, hvor de 15 rækkehuse er placeret.

Tanken her er, at boligen er en mellemstation mellem institution og egen bolig. En slags udslusningsbolig, om man vil, hvor borgeren kommer fra en institution til en af de her boliger, hvor de kan prøve at stå på egne ben.

Bent Jørgensen, formand for beskæftigelses- og socialudvalget i Roskilde Kommune

Boligerne ligger nemlig midt imellem Roskilde Station og Trekroner Station, hvor der udenom ligger parcelhuskvarterer med relativt ressourcestærke borgere.

- Her tror vi på, de nye beboere har gode muligheder for at udvikle sig positivt, siger Bent Jørgensen. o

Blizzload sætter turbo på hjemmesider

En effektiv brugeroplevelse er i dag en forudsætning for at skabe en bæredygtig forretningsmodel på nettet. Hastighed er ét af de parametre, som afgør om kunden får en positiv oplevelse og derved opbygger loyalitet mod din forretning.

Blizzload skaber brugeroplevelser i særklasse. Med vores software installeret vil dine kunder opleve en hjemmeside, som loader på millisekunder, og søgeresultater der dukker op, næsten før ordet er indtastet.

Ring i dag og hør, hvordan vi kan optimere din nuværende webløsning: 51 92 24 37

BLIZZLOAD

Lynhurtige dynamiske webløsninger

Blizzload er en dansk softwarevirksomhed dedikeret til at skabe en brugeroplevelser i særklasse med fokus på optimering af loadhastighed. Målgruppen omfatter webshops, nyhedsmedier og andre webløsninger, for hvem hastighed er et afgørende parameter for en bæredygtig forretningsmodel.

Jubilar:

'Hold nallerne for jer selv og lad os gøre det, der skal gøres'

Efter 25 år som borgmester og 23,5 år i KL er Erik Nielsen (S) ikke bleg for at give en opsang: Der mangler nogle voksne i Folketinget, siger han. Og så er han træt af offerroller.

Af Anni Kristensen
anni@kommunen.dk

o jubilæum

Det er begrænset, hvor meget kommunalpolitik har ændret sig de seneste 25 år. I hvert fald hvis man spørger Rødovres borgmester Erik Nielsen, som 1. januar har været borgmester i 25 år, og som næsten lige så længe har været aktiv i KL som blandt andet formand.

Landspolitik, derimod...
- Landspolitisk har det forandret sig helt vildt. Det er blevet en helt anden tid. Meget mere kortsigtet og med meget mere spin og signalpolitik, siger han.

Erik Nielsen er især træt af, at det er svært for kommunerne at planlægge økonomisk. Da han selv blev borgmester i 1994, var det en mærkesag, at kommunalpolitikere skulle tænke længere ud i fremtiden.

- Jeg tænker altid fem år frem, men det er næsten umuligt nu. Regeringernes aftaler om økonomi gør det rigtig svært at lave budgetter, siger han.

Debatten om at ændre udligningsordningen har ikke ligefrem hjulpet.

- Hele reformen af den kommunale udligning faldt jo til gulvet. Tidligere ville en regering være trådt tilbage,

hvis en så stor reform glippede, men her lød det bare lakonisk fra ministeren, at han ikke kunne finde et flertal. Han kunne ikke tælle til 90, siger han og tilføjer:

- I dag har vi ministre, som går ud og giver plastre på såret. Men vi har ikke brug for plastre, men for at få helet sårene. Plaster, det dur ikke. Der mangler nogle voksne i Folketinget, det må jeg sige.

Selv om han respekterer, at landspolitikerne har et overordnet ansvar, synes han, de kunne have større respekt for det kommunale selvstyre.

- Jeg har det altid værst, når de siger, at nu skal de rydde ud i reglerne. For det ender altid med flere. Man får lyst til at sige: Hold nu nallerne for jer selv og lad kommunalpolitikere gøre det, der skal gøres. Svaret vil så være, at så må I også selv stå til ansvar. På den måde kører argumenterne i ring. Men vi må vise respekt for hinanden. Respekt og ordentlighed. Ordentlighed

'Jeg har det altid værst, når de siger, at nu skal de rydde ud i reglerne. For det ender altid med flere.'

er det bærende ord, hvis man skal have et samfund til at fungere, mener Erik Nielsen.

Bekymringer og ofre

En fælles tendens gør sig dog gældende både på landsplan og kommunalt, mener han: Bekymringsdanmark og offerkulturen trives alt for godt.

- Vi er havnet i en situation, hvor alt for mange er bekymrede. En del af medierne har et medansvar. De spørger hver gang: Bekymrer det dig ikke? Og mange er endt i en offerrolle, mener han.

- Så må man ikke synge om en ung blond pige, og så må det vel heller ikke hedde mandag. Jeg må sige: Jeg magter det ikke mere, siger han.

Han oplever stigende offerkultur både hos enkeltindivider og grupper, når for eksempel kommuner føler sig uretfærdigt behandlet og giver KL skylden, eller når enkeltpersoner kritiserer myndighederne.

- Man er hurtige til at stå op imod magten og søge sympati, men måske har man glemt selv at påtage sig et ansvar. Man skal hele tiden finde nogen, der har ansvar for, at man ikke lige selv fik lavet det, man skulle, siger han.

- Det kan lyde barsk, men de, der kender mig, ved, at jeg kæmper for de svage. De, der har brug for hjælp, skal fandme have den. Men for mange slår sig op på, at det hele er samfundets skyld. Vi skal hjælpe dem, der har det svært, men det kan godt være svært at gennemskue, hvem det er, mener Erik Nielsen.

Danmarks rendesten

Selv har borgmesteren fra barnsben oplevet, hvad det vil sige at blive født uden en guldskæ i munden. Han voksede op med en enlig mor og tre søskende i en toværelses lejlighed, indtil han som ung mand uddannede sig som maskinarbejder og flyttede ind på et værelse i Rødovre.

- Jeg er født i Danmarks rendesten på Vesterbro og opvokset i Husum, som den-

gang var beboet af proletarer. Jeg havde aldrig drømt om, at jeg skulle være borgmester, sidde som KL-formand, forhandle med regeringen og hilse på dronningen, erkender han.

For Erik Nielsen siger det noget om, at vi lever i et samfund, hvor der ikke er langt fra top til bund.

- Jeg har selv båret julepakker med flæskesteg og rødkål hjem som barn. For fem år siden sad jeg selv her - stor, fed og mægtig og tænkte, hvad kan vi gøre for dem, som ikke har for mange penge, og så indførte vi julepakker. At man kan være med til at gøre sådan noget, det har været min drivkraft. Jeg er gået ind i politik for at gøre en forskel. Jeg håber, at dem, jeg har gjort det for, også synes, at det er lykkedes, siger Erik Nielsen.

23,5 år i KL

Han har aldrig følt det som et offer at bruge rigtig mange timer på det politiske arbejde. Heller ikke i de 23,5 år, han var aktiv i KL som udvalgsmedlem, bestyrelsesmedlem, næstformand og formand.

For halvandet år siden valgte han dog at forlade KL's bestyrelse og hellige sig arbejdet i Rødovre, hvor der er nok at se til. Et hurtigt voksende indbyggertal kræver flere daginstitutioner og skoler, og så vil kommunen gerne gå i spidsen med nye tiltag.

Senest har man som den første kommune indført ret

'Man er hurtige til at stå op imod magten og søge sympati, men måske har man glemt selv at påtage sig et ansvar.'

til et dagligt bad i ældreplejen, og et nyt projekt med blandt andet et 700 kvadratmeter stort teknologisenter skal lære de unge fra 6. klasse og opefter om teknologi og innovation.

- Det bliver det vigtigste, jeg har været med til at beslutte i Rødovre. Jeg er nervøs for demokratiets beståen, hvis ikke man forstår det sprog. Ungerne skal være fuldstændig klar over, hvordan det fungerer med algoritmer og spredning af holdninger, og lære at være kritiske, siger han.

Han glæder sig over at have fået bedre tid til at gå i dybden med vækst-scenarierne i Rødovre, som også omfatter en ny musikskole.

Selv om han er 65 år og landets næstlængst siddende borgmester, kun overgået af Hans Toft (K) i Gentofte, har han ikke umiddelbare planer om at stoppe. Dog har han opgivet at overgå Kjeld Rasmussen (S), som var borgmester i Brøndby i 40 år.

- Jeg har engang truet ham med, at jeg ville blive siddende længere end ham, men så tog han lige otte år mere, så det kommer ikke til at ske, griner han.

Blå bog

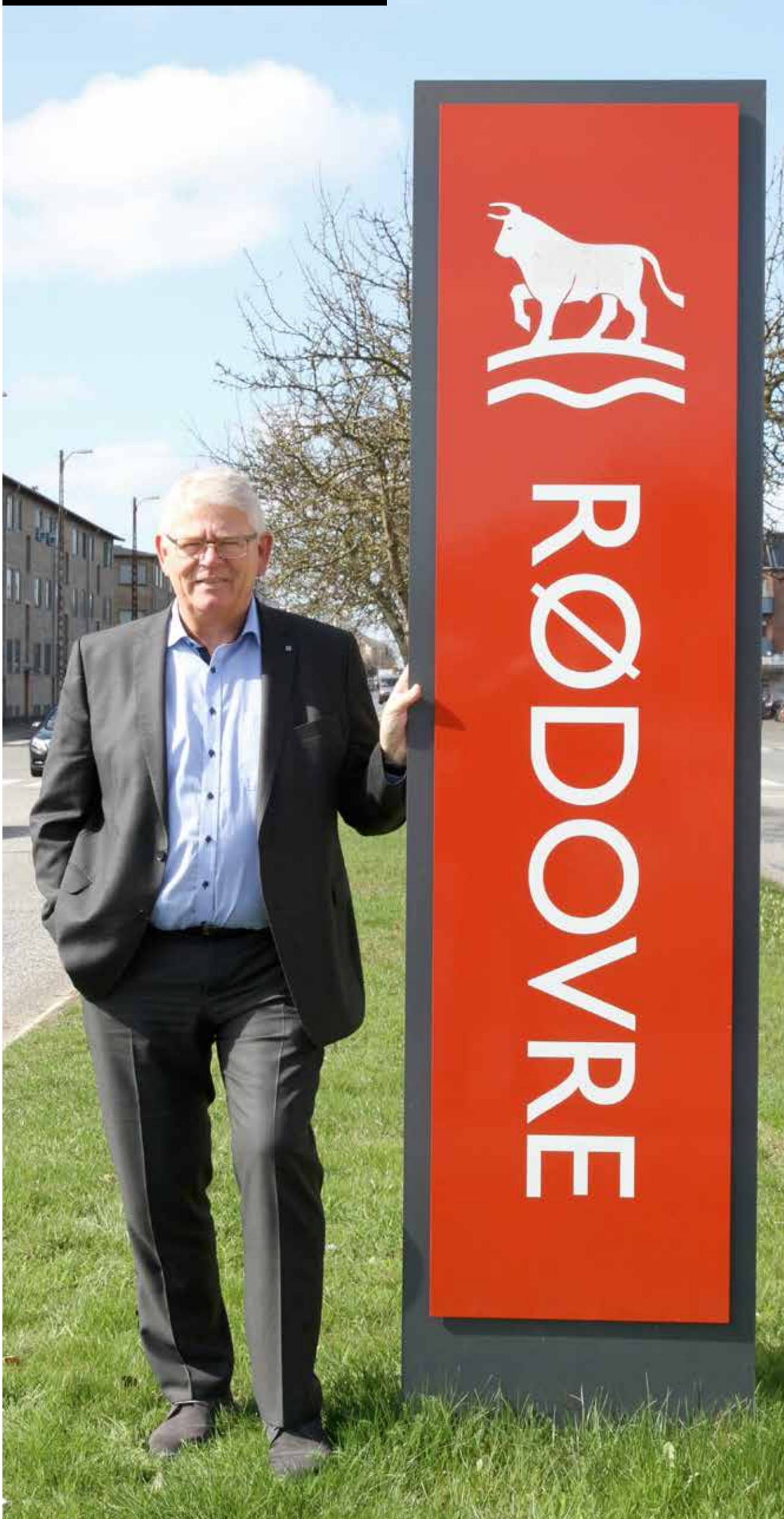
- ▶ Erik Nielsen
- ▶ Født 17.7. 1953.
- ▶ Var med til at vinde Rødovres første danmarksmesterskab i ishockey og blev senere formand for klubben.
- ▶ Arbejdede som maskinarbejder 1978-1986 og som beskæftigelseskonsulent i Rødovre Kommune 1986-1994.
- ▶ Er kendt som 'smeden fra Rødovre' og er stadig medlem af Dansk Metal.
- ▶ Valgt til kommunalbestyrelsen i 1990, borgmester fra 1994.
- ▶ Har siddet i KL's børn- og ungeudvalg, arbejdsmarkeds- og erhvervsudvalg og bestyrelse.
- ▶ Blev i 2012 KL-formand efter Jan Trøjborgs død, og fra 2014-2016 var han næstformand.
- ▶ Har været formand for Kombit, Kommunekredit, Team Danmark og besiddet en række andre tillidshverv.
- ▶ Ridder af Dannebrog i 2017.

'Smeden fra Rødovre', som Erik Nielsen kaldes, er udlært maskinarbejder og stadig medlem af Dansk Metal.

Foto: Rødovre Kommune

Erik Nielsen er træt af, hvad han ser som en voksende offerkultur. - Man er hurtige til at stå op imod magten og søge sympati, men måske har man glemt selv at påtage sig et ansvar, siger han. Foto: Rødovre Kommune

Tidligst sprøjteforbud i 2022

Det skal blandt andet være slut med at sprøjte nær drikkevandsboringer, og grundvandet skal undersøges for en ny række miljøfremmede stoffer, lyder det i en aftale, miljø- og fødevareminister Jakob Ellemann-Jensen (V) har indgået i Folketinget om at sikre rent drikkevand.

Men et egentligt sprøjteforbud i de såkaldt boringsnære beskyttelsesområder kan tidligst komme på tale i 2022. Kommunerne får i første omgang frem til og med 2022 mulighed for, sammen med landbruget, at finde lokale løsninger for at stoppe brugen af pesticider i de boringsnære beskyttelsesområder.

Hvis kommuner og vandselskaber ikke er kommet i mål i 2022, er aftaleparterne enige om at gennemføre et generelt forbud mod sprøjtning.

Aftalen er indgået mellem Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet, De Radikale og SF, og der er afsat 51 mio. kr. til initiativerne i pakken.

Flere indvandrere arbejder

Flere og flere indvandrere med ikke-vestlig baggrund arbejder ved siden af kontanthjælpen, oplyser Beskæftigelsesministeriet. Således var det i april 2018 7,3 pct., der havde småjob med ordinære løntimer, mens tallet i april 2016 var 4,7 pct.

Ministeriets tal viser, at det især er ikke-vestlige kontanthjælpsmodtagere, der står for stigningen, og dykker man endnu længere ned i tallene, viser de, at det særligt er kvinderne med ikke-vestlig baggrund, som får en tættere tilknytning til arbejdsmarkedet.

Tidligere har ministeriet også oplyst, at flere er kommet ud af kontanthjælpssystemet de seneste to år, og ud af de tilbageværende er der altså flere, der arbejder ved siden af.

Mænd savner behandlingstilbud

Kun fem af landets 98 kommuner tilbyder hjælp til mænd med fødselsdepression, mens 93 kommuner tilbyder hjælp til kvinder med samme lidelse, oplyser DR. Det til trods for, at symptomerne og konsekvenserne for mænd og kvinder stort set er de samme. Fødselsdepression rammer op til 10 pct. af fædre og 14 pct. af mødre.

Flere kommuner er begyndt at screene mænd for fødselsdepression, og psykolog og forsker i mænds sundhed Svend Åge Madsen håber, at de kommuner så også snart vil tilbyde behandling til de fædre, der viser sig at have en depression.

Personalechef anker fængselsdom

Fængselsdommen over Hvidovre Kommunes tidligere personalechef Per Krog er anket til Østre Landsret, oplyser den dømte selv til Hvidovre Avis. Han kalder dommen på et år og ni måneders ubetinget fængsel for groft mandatsvig 'urimelig og meget hård'.

Den tidligere personalechef blev i december kendt skyldig af en enig domsmandsret, der ydermere udmålte en strengere straf, end anklageren havde krævet.

43 ud af 497 valgte at gå op eller ned i arbejdstid

Københavns Kommune har som forsøg og del af et pilotprojekt tilbudt knap 497 medarbejdere i tre forvaltningsområder at gå op eller ned i tid for en periode, meddeler DR København.

43 medarbejdere, en ud af 11, har takket ja, viser kommunens evaluering. Lidt over halvdelen, 23, ønskede at gå ned i tid, mens resten gerne ville øge timetallet.

I kølvandet på pilotprojektet har en række kommuner i hovedstadsområdet haft spørgsmålet om mere fleksibel arbejdstid på dagsordenen. Ingen steder er der dog blevet vedtaget nye ordninger.

Barren op for sundhedstolke

Alt for mange tolke med middelmådige sprogkompetencer i sundhedsvæsenet, tolkebureauer uden autorisationsordninger og generelt utilfredsstillende forhold på tolkeområdet ligger bag, at Region Syddanmark som den første har etableret sit eget tolkecenter.

Alle syddanske tolke skal tage regionens egen tolkeuddannelse, hvor de for eksempel lærer om basal anatomi, det danske sundhedsvæsen og kommunikation.

Dagbladet Information og kommunen.dk satte i 2017 fokus på problemerne i tolkebranchen. Utryghed blandt sundhedspersonalet på grund af dårlig kvalitet i tolkningerne fra de private tolkefirmaer har også været genstand for kritik fra Rigsrevisionen.

Meget ekstroverte vælgere kan lide et godt politisk slagsmål, mens det frastøder de mere åbne vælgere, som er mest interesseret i politik.

Foto: Morten Stricker, Ritzau Scanpix

Paradoks: Mønsterborgere stoler mindre på politikere

Åbne og politisk interesserede mennesker er nogle af dem, der har mindst tillid til politikere, viser ny forskning. Det gælder også blandt kommunalpolitikere.

Anni Kristensen
anni@kommunen.dk

demokrati

Mistillid til politikere trives blandt nogle af de vælgere, som er allermest aktive og interesserede i politik. Det viser et nyt, stort dansk forskningsprojekt.

Projektet har spurgt vælgerne, om de generelt har tillid til, at politikerne lytter til borgernes synspunkter, at de træffer de rigtige beslutninger, og at de ikke er i politik for egen vindings skyld.

Desuden er vælgernes personlighed kortlagt via 60 spørgsmål: Hvor åbne, samvittighedsfulde, ekstroverte, venlige og emotionelt stabile er de? Analyse af svarene viser, at personligheden har meget stor betydning for tilliden til politikerne.

Især de åbne og de ekstroverte vælgere skiller sig ud, når det gælder tilliden til politikerne - på hver sin måde.

- De åbne er dem, som er interesseret i de store spørgsmål, som gerne vil lytte og

blive klogere. De kan argumentere længe for deres holdning, men de er også parate til at lade sig overbevise af gode argumenter, fortæller professor i statskundskab Asbjørn Sonne Nørgaard, som har stået for forskningsprojektet.

- Alt det, der tænder dem ved politik, er i meget lille grad det, de ser, når politikerne diskuterer i medierne. De vil hellere se en diskussion, hvor man diskuterer sig frem til en fælles løsning. Men sådan bliver politik ikke formidlet, tilføjer han.

De ekstroverte er derimod energiske, risikovillige mennesker, som godt kan lide konkurrence. De har større tillid til politikerne end gennemsnittet.

- De synes, det er sjovt at se engagerede politikere kæmpe om at vinde en debat. Det tiltaler dem. Men det tiltaler ikke de åbne, som er intellektuelt søgende og ligeglade med smarte punchlines, siger Asbjørn Sonne Nørgaard.

Han har data fra både 2010 og sidste år, og begge undersøgelser har vist samme

resultat. For et år siden lavede han desuden en tilsvarende undersøgelse blandt kommunalpolitikere, hvor de blev spurgt til deres tillid til folketingspolitikere. Også den viser samme resultat: Jo mere åben personlighed en kommunalpolitiker har, jo mindre er tilliden til landspolitikere.

- Det er vildt. Vi taler om dybt engagerede mennesker, som bruger 18-20 timer af deres fritid hver uge uden nævneværdig løn. Alligevel finder vi samme mønster her, siger han.

Demokratisk problem?

Resultaterne kan ses som et demokratisk problem - afhængigt af, hvordan man opfatter demokrati.

- Vi har Hal Koch, som mente, at demokrati er samtale, og vi har Alf Ross, for hvem demokrati handlede om retsstat og konkurrence om magten, forklarer Asbjørn Sonne Nørgaard.

Hvis man abonnerer på Hal Kochs definition, er det et problem, at lige præcis de, som kan lide at lytte, samtale og finde fælles gode løsninger, er dem, som har mindst tillid til politikerne. Andre kan måske bedre leve med, hvis politik mest handler om at vinde magten.

- Det kan bekymre, at nogle af de mest engagerede samfundsborgere har den mindste tillid. Det er jo ikke, fordi de er trætte af politik,

men de synes ikke, at det foregår på den rigtige måde, siger professoren.

Han opfordrer politikerne til at være opmærksomme på, hvordan de diskuterer og sætter sig selv i scene. De fleste politikere er selv ret ekstroverte, og de vil derfor typisk kunne lide en god politisk fight. Men de risikerer at miste tillid hos de mere åbne vælgere, som er de mest politisk interesserede og i øvrigt også typisk højtuddannede.

- Disse meget engagerede mennesker tændes ikke af en hurtig replik, som vinder en debat. De foretrækker politikere, som vil bidrage til en åben og fri diskussion, siger han.

Vælgere vælger ekstroverte

At den gennemsnitlige politiker er mere ekstrovert end gennemsnittet, har Asbjørn Sonne Nørgaard også påvist. Det gælder både kommunal- og folketingspolitikere.

Det skyldes ikke kun, at mange ekstroverte som energiske og udadvendte mennesker tiltrækkes af politik, men også, at vælgerne foretrækker dem. Det viser en analyse, hvor han har sammenlignet personligheden blandt de politikere, som blev valgt på partiliste og ved sideordnet opstilling ved forrige kommunalvalg.

Analysen viste en overvægt af ekstroverte politike-

re valgt på sideordnede lister, hvor vælgerne jo har størst indflydelse på, hvem der bliver valgt.

- Det er måske ikke så overraskende, at de, som er bedst til at stille sig op på en ølkasse, som har let ved at tage ordet og er hurtige i replikken, også er dem, der har lettest ved blive valgt. De andre får vælgerne ikke så let øje på, siger han.

Til gengæld er det ikke ligegyldigt, hvem der bliver

valgt. Personligheden påvirker nemlig også, hvad politikerne prioriterer. Det viste en tidligere undersøgelse af, hvordan folketingspolitikere bruger deres tid, fortæller Asbjørn Sonne Nørgaard.

- De venlige politikere bruger mere tid på kredsen derhjemme. De ekstroverte bruger mere tid på pressen. Og de åbne bruger mere tid på at sætte sig grundigt ind i stoffet. Så det har betydning, hvem man vælger, siger han.

Om undersøgelsen

Vælgere og politikeres personlighedstræk er vurderet efter den anerkendte såkaldte femfaktormodel, som opererer med fem personlighedstræk:

- ▶ Åbenhed: Åbensindet, intellektuel, tænksom, kreativ, fantasifuld.
- ▶ Samvittighedsfuldhed: Pålidelig, systematisk, målorienteret, pligtopfyldende, omhyggelig.
- ▶ Ekstroversion: Udadvendt, social, energisk, dominerende, positiv.
- ▶ Venlighed: Empatisk, høflig, samarbejdsorienteret, beskedent, tillidsfuld.
- ▶ Emotionel stabilitet: Ligevægtig, kontrolleret, velovervejet, sjældent ængstelig, robust.

Undersøgelsen viser, at tilliden til politikerne er faldet med to procentpoint fra 2010 til 2017, hvilket er mindre, end andre undersøgelser er nået frem til.

Den viser også, at vælgere personlighedstræk har større betydning end uddannelse, køn og alder, når det gælder tillid til politikere.

Undersøgelsen er udkommet som bog med titlen 'Den politiske personlighed: Vælgere og politikere i Danmark'.

Skolers mobilregler virker først og fremmest socialt

Flere skoler har valgt at begrænse elevernes brug af mobiltelefon, som ifølge undersøgelser stresser og forstyrrer eleverne.

Men bedre koncentration er nu ikke den primære gevinst. Det viser en ny undersøgelse, 'Skærm - Skærm ikke', fra Aarhus Universitet. For selv om formålet med mobilfri skoler har været at nedbringe antallet af forstyrrelser, viser gevinsten sig først og fremmest at være sociale. Eleverne er mere sammen. Og det gælder uanset, om mobilene er låst væk hele skoledagen eller blot noget af dagen.

-Det vigtigste for gode resultater er, at dagen har skærmfrie perioder, siger undersøgelsens forfatter, Andreas Lieberoth.

Undersøgelsen, som har kortlagt mobilregler og deres effekter på 600 skoler, viser, at 80 pct. af skolerne enten har formelle regler fastsat af ledelsen, fælles mobilregler og principper, eller er ved at udarbejde dem.

Vidt forskellige regler

På nogle skoler opbevarer læreren mobilene i et skab eller et 'mobihotel'. På andre kan eleverne have

deres mobil i tasken, bare den er slukket. Der er stor forskel fra skole til skole.

To tredjedele af skolerne oplever en positiv effekt af reglerne, mens den sidste ikke oplever nogen forskel. På den baggrund understreger Andreas Lieberoth, at mobiltelefoner aldrig er hele forklaringen på sociale, psykologiske og koncentrationsmæssige problemer.

Selvom undersøgelsen også viser, at jo mere restriktive reglerne er, des større er de sociale gevinster, spiller mobilen en rolle for den digitale dannelse. Den er

nemlig med til at lære eleverne om rigtigt og forkert på eksempelvis de sociale medier, og her kan restriktive regler kan virke hæmmende.

- Helt overordnet peger undersøgelsen på, at det, der fungerer bedst, er fleksible modeller, hvor mobilene lægges af vejen noget af tiden, men godt kan bruges ind imellem, kombineret med en aldersdifferentiering, der tager hensyn til elevernes forskellige behov i deres udvikling fra barn til teenager, siger Andreas Lieberoth.

DF'ere bakker ud

Guldborgsund. Et år med gruppeformand René Christensens manglende lydhørhed, topstyring og kritiske linje i opposition har fået to DF'ere til at kapitulere og blive løsgængere i byrådet, forklarer de to selv.

- Nu skal vi sige nej til alting, siger den ene, Lis Magnussen, til Lolland-Falsters Folketidende.

- Jeg bryder mig ikke om den linje, der bliver ført. God politik er dialog og samarbejde, og det opnår man ikke ved en krig i byrådssalen. Jeg bryder mig ikke om den form for hævn, siger den anden, Mette Møller.

Ifølge de to begyndte problemerne, da René Christensen - der også er partiets finansordfører på Christiansborg - fik slukket drømmen om at blive borgmester, og DF ikke længere var en del af flertalsgruppen.

René Christensen afviser dog kritikken:

- Jeg repræsenterer Dansk Folkeparti, og vi fører selvfølgelig Dansk Folkeparti-politik og holder fast i det, vi gik til valg på. Men de har truffet et valg, og det må de gøre. Det står dem frit for, siger han til Folketidende.

København dropper booking af dagtilbud

København. Ændringer i dagtilbudsloven tvinger Københavns Kommune til at fortsætte med det oprindelige ventelistesystem til dagtilbud og skrotte planerne om et nyt system, oplyser kommunen.

Det nye bookingsystem skulle efter planen indføres i løbet af sensommeren 2019 og gøre det muligt for forældrene at se, hvilken dato en specifik plads ville blive ledig. Forældrene skulle så kunne booke den ønskede plads, som man booker en flybillet. Men den fornyelse er nu afblæst, for ifølge den dagtilbudslov, Folketinget vedtog i 2018, skal kommuners anvisningssystem tage hensyn til ventelisteanciennitet, altså hvor længe en familie har stået på venteliste til et dagtilbud.

Og det hensyn er ikke bygget ind i rejse-bookingsystemet.

Nu er Billund også gældfri

Billund. Et ekstraordinært afdrag i december på godt 19 mio. kr. udryddede det sidste af Billund Kommunes gæld, skriver JyskeVestkysten. Kommunen har dermed meldt sig ind i et eksklusivt selskab af gældsfrie kommuner, der ud over Billund kun består af Tårnby og Nyborg.

Både Tårnby og Nyborg blev gældfri i 2016 og Billund havde en målsætning om at blive gældfri i 2020.

Kommunen har gennem mange år haft en misundelsesværdig økonomi. Tilbage i 2016 blev kommuneskatten i Billund sat ned med 0,5 pct., samtidig med at der var budget til serviceforbedringer på børne- og ældreområderne. Sidste år blev skatten sænket yderligere 0,7 pct.

Over de samme år er kassebeholdningen vokset til over de 250 mio. kr.

Lovbrud eller pengene tilbage

Slagelse. Slagelse Kommune ændrede i foråret 2018 på størrelsen af vederlagene til de to viceborgmestre, Villum Christensen (LA) og Ann Sibbern (DF), og har siden måttet rette dem tilbage igen, for man må ikke ændre på størrelsen midt i en byrådsperiode, skriver Sjællandske.

Efter en ændring af styrelsesvedtægten i marts 2018 fjernede administrationen 2. viceborgmester Ann Sibberns vederlag på årligt 30.612 kr. og hævdede 1. viceborgmester Villum Christensens løn med samme beløb.

Men ifølge styrelsesloven er det ikke lovligt at ændre vederlagene midt i en periode, og fejlene blev reguleret i december, siger kommunaldirektør Frank E. Andersen, som forklarer, at fejlen ligger på rådhuset.

Påvirkede skraldemænd fyret

Vejle. Skraldefirmaet Meldgaard Miljø a/s fyrede efter et rutinetjek en tidlig morgen otte medarbejdere i Vejle. De var enten påvirket af alkohol eller euforiserende stoffer og blev opsagt med omgående virkning, skriver Vejle Amts Folkeblad.

Henrik Meldgaard, adm. direktør for Meldgaard, kan ikke oplyse, hvordan påvirkningen af enten stoffer eller spiritus fordelte sig mellem de otte medarbejdere, ej heller hvor store promiller der var tale om, men han understreger, at Meldgaards grænse er 0,0 promille.

Meldgaard Miljø a/s står for indsamling af dagrenovation hos cirka 15 pct. af alle husstande i Danmark og beskæftiger cirka 300 renovationsmedarbejdere fordelt over hele landet.

Terrasse, soldæk og opholdssteder omkranser huset i førstesals højde i et plateau, der inviterer indenfor og 'trækker parken op omkring bygningen' via fire trapper, lyder det blandt andet i arkitektfirmaets beskrivelse. Trapperne skal indbyde til leg, aktiviteter og rekreativt ophold.

Illustration: PLH Arkitekter

Nyt rådhus får topplacering

Et større parkområde og fire aktivitetstrapper skal i bogstaveligste forstand byde op til leg og samvær omkring Høje-Taastrups nye rådhus, udflugtsmål og vartegn. Det skal bygges i bydelen 'Høje-Taastrup C', der ligesom rådhuset endnu kun er på tegnebrættet.

Vinderne af konkurrencen om at tegne fremtidens rådhus og dermed kickstarte udviklingen af den nye bydel blev PLH Arkitekter i samarbejde med Cowi og ALL.

Det nye rådhus bliver ni etager højt og får udsigt til såvel den nye bydel som City 2 og byparken, mens borger-

ne indvendig kan mødes til arrangementer og samlinger på et stort lysbadet trappeanlæg.

I de nederste etager af rådhuset placeres flere borgerrettede funktioner såsom jobcenter, mødecenter og kantine. Højere oppe samler fleksibelt indrettede arbejdsområder sig

om et atrium, og allerøverst placeres byrådssalen, undervisnings- og mødelokaler samt et offentligt tilgængeligt taglandskab, hvor Høje-Taastrups borgere kan samles til arrangementer og nyde udsigten over byen - også udenfor almindelig åbningstid.

Dansk Folkeparti fik ved KV17 sin første borgmester med Karsten Nielsen trods Venstres forsøg på at sikre en socialdemokrat posten. Her ser han tilbage på året, der gik.

Foto: Hans Ravn, Ritzau Scanpix

Økonomien løb med Læsøs opmærksomhed i 2018

Den nyvalgte borgmester Karsten Nielsen (DF) ser tilbage på et år, hvor hans kommune var lige ved at ryge under administration, og hvor fremtiden trods en økonomisk håndsækning stadig spøger i kulissen.

o debutant

Af Ronja Pilgaard
ronja@kommunen.dk

'Vi håber, at Læsø med den nye borgmesterpost kan blive Dansk Folkepartis kæledægg. At vi får opmærksomhed og hjælp til at løse de udfordringer, som Læsø har som samfund.'

Sådan sagde Karsten Nielsen (DF) i december 2017 til kommunen.dk. Han var ved at gøre sig klar til, at han 1. januar for første gang i sit liv skulle indtræde i et byråd - og så endda som borgmester for det lille ø-samfund.

Efter årets finanslovsforhandlinger ser det ud til, at Karsten Nielsen fik indfriet sine håb for Læsø dengang i 2017. Sammen med Samsø og Ærø fik Læsø nemlig et tilskud til økonomien på ti mio.

kr. over de næste år, så store besparelser og budgetter i minus blev holdt stangen et par år endnu.

For mens Læsø for den brede befolkning er tanghuse, jomfruhummerfestival og sydesalt - kommunen, hvor der er én folkeskole, én daginstitution og ét plejehjem - er det også her, man i efterårets budgetforhandlinger blev enige om med åbne øjne at godkende et budget, som langt fra var i balance.

På indtægtsiden manglede der ganske enkelt 9,6 mio. kr. Ifølge borgmesteren skulle kommunalbestyrelsen vælge mellem enten at godkende et budget med et bragende underskud eller at gennemtvinge besparelser, som betød, at kommunen ikke levede op til det lovmæssigt bestemte minimum af service.

- Spørgsmålet var til sidst, hvor vi ville være ulovlige - på budgettet eller på serviceniveauet. Der valgte vi at vedtage et budget med underskud, for vi frygtede jo, at et endnu lavere serviceniveau ville betyde, at de læsøboere, som havde mulighed for det, ville drage bort fra øen, siger Karsten Nielsen, her et lille halvt år efter budgetforhandlingerne.

Ikke DF alene

Når man i andre kommuner siger, at alle kender alle, så passer det sjældent. Men på Læsø passer det. Her er 1.814 indbyggere, og de kender alle sammen hinanden. Derfor ville det heller ikke være klogt for borgmesteren at fokusere alt for meget på, at Læsø er Dansk Folkepartis kæledægg, og at det var derfor, Læsø sammen med Samsø og Ærø fik et særtilskud under finanslovsforhandlingerne. Det siger han da heller ikke, det er. Men Læsø gjorde i hvert fald sin del, fortæller Karsten Nielsen.

- Vi blev nødt til i budgetforhandlingerne at træffe en beslutning om at godkende budgettet på trods af den voldsomme ubalance. Ministeriet afviste at hjælpe os med en stor nok økonomisk håndsækning. Men samti-

dig konstaterede vi, at vi er tre partier i byrådet, og hvis ministeriet ikke ville hjælpe os, måtte vi jo appellere til vores egne partiers landspolitikere på Christiansborg.

Selv gik Karsten Nielsen til Kristian Thulesen Dahl, Tobias Birch Johansen fra Venstre blev sendt til finansminister Kristian Jensen (V), og Folmer Hjort Kristensen (S) skulle gå til den socialdemokratiske partiformand Mette Frederiksen og udlægge Læsøs sag.

- Selvom Socialdemokratiet ikke var med i finanslovsforliget, har det nordjyske folketingsmedlem Bjarne Laustsen jo stillet mange spørgsmål til økonomi- og indenrigsministeren om Læsøs situation, og hvad ministeriet ville gøre ved det, siger han og fortsætter:

- Og så havde vi ellers is i maven. Vi har haft utallige drøftelser i kommunalbestyrelsen om, hvad vi skulle gøre, hvis det værste tænkelige scenarie skulle udspille sig. Vi kunne jo risikere at blive sat under administration, siger Karsten Nielsen.

Men administration blev det altså ikke til.

Færger og mere økonomi

Økonomien har altså fyldt en hel del i Karsten Nielsens før-

Spørgsmålet var til sidst, hvor vi ville være ulovlige - på budgettet eller på serviceniveauet. Og der valgte vi at vedtage et budget med underskud, for vi frygtede jo, at et endnu lavere serviceniveau ville betyde, at de læsøboere, som havde mulighed for det, ville drage bort fra øen.

ste år som borgmester. Det samme har omstillingen til, hvordan man arbejder i en kommune i forhold til, hvordan man arbejder i den bank, hvor Karsten Nielsen har arbejdet i 43 år.

- Jeg er vant til at skulle træffe nogle hurtige beslutninger, sadle om og dække ind, hvis der er problemer med økonomien. Hos en virksomhed kan man jo enten tjene nogle penge eller spare, hvis der er ubalance i budgettet. Men i den kommunale verden er store dele af indtægten jo lagt fast på forhånd. Og tilskuddene i forhold til udligningsordningen ligger jo også fast.

Fokus på økonomien slutter da heller ikke, bare fordi der faldt en finanslovsappelsin ned i Læsøs turban. For når tilskuddet engang er brugt, står virkeligheden igen og banker på med et

underskud. Derfor håber Karsten Nielsen, at de næste år byder på både flere borgere til øen med de 1.814 indbyggere og på en udligningsreform, som i højere grad tilgodeser de vanskeligt stillede kommuner.

Derudover er der andre brandvarme emner på tapetet, som kræver snarlig opmærksomhed. En del af det at bo på en ø er for eksempel, at man cirka hvert 20. år skal have en ny færge. Og skal den så vende i havnen, eller skal den kunne slutte til land i begge ender? Det fylder en del på øen i disse tider.

Men en ting er sikkert: Den viden, som Karsten Nielsen har samlet op fra sit første år som byrådspolitiker, vil han tage med ind i det næste. Også den viden, han har fået om, at man ikke bare kan sadle om i det kommunale system.

Velfærdsteknologi møder virkeligheden

Denne klumme sætter fokus på de gode velfærdsteknologiske historier, giver læseren et tiltrængt forspring og trækker de gode eksempler og ideer frem i lyset.

Af **Anders Lyck Fogh-Schultz**

Seniorkonsulent i Danish.Care – Branchen for hjælpemidler og velfærdsteknologi - og netværksleder og seniorkonsulent.

alfs@danish.care

Pillehuskere frigør ressourcer til omsorg

Problemstillingen er både kendt og udbredt: Plejepersonalet i landets kommuner bruger rigtig megen tid på medicinadministration og hjemmebesøg i forbindelse med borgerenes medicinindtag. Tid og ressourcer, som ofte i stedet kunne anvendes på mere pleje af den enkelte borger. Rationalet er ofte, at mindre medicinbehandling giver mere tid til egentlig pleje.

Samtidig er det også kendt og bevist, at forskellige teknologier kan hjælpe borgere med hukommelsesbesvær til at tage den rigtige dosis på det rigtige tidspunkt på døgnet. Teknologierne tæller alt fra traditionelle pilleæsker med markeringer af ugedage til mere avancerede digitale løsninger, der både kan advisere om at tage medicinen og attestere, at det også er sket.

Teknologi, der betaler sig

Men hvad er de økonomiske effekter af disse teknologier? Hvad er effekten i forhold til kvaliteten af service? Hvilken teknologi passer til den enkelte type borger? Hvordan griber man implementeringsprocessen an – både over for borger og internt i driftsorganisationen? Og kan vi identificere best practice?

Det har et stort projekt i regi af Digitaliseringsstyrelsen set på i løbet af de seneste to år, hvor Odense, Odsherred, Kolding, Næstved, Horsens og Svendborg Kommuner i samarbejde med Teknologisk Institut har afprøvet og evalueret forskellige teknologier til netop medicinbehandling i eget hjem, på plejecenter eller bosted tilknyttet ældreområdet eller socialpsykiatrien.

Det er mine kolleger hos Teknologisk Institut, der har udarbejdet den endelige evaluering med testresultater fra de fem deltagende kommuner. De beregnede business-cases, der er udarbejdet på baggrund af en VelfærdsteknologiVurdering (VTV), viser potentialet ved en landsdækkende implementering af teknologierne.

Lad mig give jer et par af de væsentlige pointer:

1. Business-casen viser en gevinst ved implementering af teknologi til medicinadministration i hjemmeplejen/sygeplejen i alle danske kommuner på 207 mio. kr. Det svarer til 29.951 kr. per borger om året. Investeringen tjenes ind efter et halvt år.
2. Derudover viser business-casen en positiv gevinst ved at indføre teknologi til medicinadministration på alle kommunale plejecentre og bosteder på 29,6 mio. kr. svarende til 3.351 kr. per borger årligt. Investeringen tjenes ind efter 2,1 år.
3. Der er altså en økonomisk besparelse på mere end 200 mio. kr., hvis teknologi til medicinbrugere bliver indført i alle danske kommuner.

Flere fordele for borgeren

Men når vi tillader os at se bort fra de økonomiske gevinster, som naturligvis er vældig interessante i det store samfundsøkonomiske perspektiv, så gemmer der sig i evalueringens

Elektroniske pilleæsker, der sender besked til mobilen, når medicinen skal tages, og holder regnskab med, hvad der bliver taget, frigør personaleressourcer og gør patienter mere selvhjulpne, viser forsøg.

Foto: Christian Lindgren, Ritzau Scanpix

konklusioner en klar indikation af, at den enkelte borger får både mere ansvarsfølelse for egen medicin samt oplever en større grad af selvhjulpne ved brug af de forskellige teknologier. At borger skal tage medicin i løbet af døgnet er et fælles ansvar mellem borger og plejepersonale, men i medicinadministrationsprocessen gælder det i udstrakt grad om, at den enkelte borger har eller får en følelse af at kunne klare sig selv i forhold til at huske at tage sin egen medicin.

Det giver fleksibilitet i hverdagen for borgeren, der ikke er afhængig af for eksempel skemaagtige besøg, men muliggør også et generelt løft i kvaliteten i service fra den offentlige sektor, idet værdifulde menneskelige ressourcer kan bruges til reel pleje og omsorg. Det handler ikke nødvendigvis om en samlet reduktion i antal af besøg i hjemmet, men endnu mere om tid til andre opgaver, der fremmer både arbejdsglæde, arbejdsmiljø og motivation for omsorgsopgaven.

Som så ofte når vi taler om implementering af ny velfærdsteknologi, handler projektet konkret om at se på kommunernes tilgange til det at implementere, se på de kræfter, der driver processen og forholde sig til de barrierer, der også altid spiller ind. Begge faktorer fungerer som rettesnor for at vurdere eller realisere gevinstpotentialer.

Evalueringen tilbyder en række gode implementeringsråd som er baseret på, hvad de seks deltagende kommuner erfarer som værende best practice. Her følger et par af rådene:

Seks råd om implementering

1. Vær opmærksom på juridiske elementer i anvendelse af teknologien.
2. Sørg for at sikre ledelsesopbakning til implementering.
3. Ansæt en implementeringskonsulent.
4. Sørg for at have medarbejderne med.
5. Vælg borgere, som gerne vil klare sig selv, først.
6. Se muligheder og ikke begrænsninger.

Netop best practice er på dagsordenen, når vi i CareNet i samarbejde mellem branchefor-

eningen Danish.Care og Teknologisk Institut afholder tre gå-hjem-møder om evalueringen i slutningen af januar måned. Et af formålene med det nationale netværk for velfærdsteknologi er nemlig altid at trække de gode eksempler og ideer frem i lyset. Det er med til at sikre et solidt og ensartet vidensgrundlag for kommunernes og regionernes beslutning om at investere i ny velfærdsteknologi.

Personligt er jeg ikke selv i tvivl om, at de reelle gevinster i forhold til implementering af teknologier til medicinadministration udmønter sig helt konkret i forhold til borgernes øgede selvhjulpne og i ændrede arbejdsgange for personalet. Der bliver mere tid til egentlig pleje og omsorg. Det handler som altid om bedre ressourceudnyttelse af velfærdsydelse og om at drage nytte af teknologiens store potentiale. ●

De testede teknologier til medicinbehandling i eget hjem

- **Medicinhusker fra Danmarks Apotekerforening** (kan downloades på apoteket.dk)
- **Careousel S28 Advance** og **Careousel S28 Advance GSM** fra virksomheden Astrid Leisner & Søn
- **Pilly fra den finske virksomhed Dignio**
- **DoseCan udviklet af danske DoseSystem.**

Ordførerne

Kommunalordførerne skriver på skift om aktuelle politiske mål, udfordringer og sager - i denne uge: Magnus Heunicke (S)

KOMMUNAL
VELFÆRD UDHULES
ÅR EFTER ÅR

Lad os spole tiden tre et halvt år tilbage. Til sommeren, hvor Trump, Mogensen og Løkke stjæler avisoverskrifterne. Donald Trump melder sig som præsidentkandidat, Andreas Mogensen sendes ud i rummet som den første dansker, og Lars Løkke Rasmussen bliver statsminister i spidsen for en smal Venstre-regering. En begivenhedsrig tid. Også for de danske kommuner. I husker nok, at en af Løkkes første gerninger som statsminister var en kommuneaftale, der dikterede, at kommunerne hvert år skulle aflevere et omprioriteringsbidrag til staten på en procent af den samlede kommuneøkonomi. Konkret lød regningen til kommunerne på 2,4 mia. kr. hvert år, så langt øjet rakte. Der var altså ikke længere 'bare' tale om nulvækst, som ellers var et af valgkampens store temaer, og som et massivt flertal på 70 pct. af danskerne vendte ryggen på valgdagen. Løkke gik skridtet videre. Nu skulle kommunerne underlægges decideret minusvækst.

Stadig galt i Danmark

Selvfølgelig mødte omprioriteringsbidraget modstand. Stor modstand endda. Ikke mindst fra landets mange gode borgmestre og byrådsmedlemmer. Selvom regeringen hårdnakket påstod det modsatte, kunne I, der til daglig sidder ude i virkeligheden og skal få budgetterne til at stemme, hurtigt gennemskue, at en cocktail af årlige nedskæringer og et stigende antal børn og ældre oven på en historisk økonomisk krise ville forringe den nære velfærd i daginstitutioner, folkeskoler og på plejehjem.

Sammen fik vi heldigvis presset regeringen til at opgive omprioriteringsbidraget året efter. Desværre blev ikke alle nedskæringerne lagt i graven. Regeringen holdt stædigt fast i, at kommunernes udgiftsloft hvert år skal nedskrives med 0,5 mia. kr. Altså 0,5 mia. kr. mindre til velfærd. Det gælder stadig den dag i dag og de næste mange år frem.

Desværre har det endnu ikke fået lige så meget opmærksomhed og modstand som omprioriteringsbidraget.

Behov for mere velfærd

Med socialdemokratiske briller er det forkert. Det er en kæmpe udfordring, når man hvert år skal starte kommuneforhandlinger med et udgangspunkt, der er lavere end året før. Ikke mindst i en tid, hvor der kommer flere ældre og flere børn. Konsekvensen kan allerede mærkes.

Fakta er, at der over de seneste tre år er kommet over 17.000 flere +80-årige, mens antallet af beskæftigede inden for ældreplejen er faldet med 3.700 i samme periode. Og den udvikling vil fortsætte. I 2025 regner man med, at antallet af +80-årige er steget med yderligere 30 pct., mens der i samme periode vil være behov for pasning af 47.000 flere børn i landets vuggestuer og børnehaver.

Vi burde derfor sikre, at kommunerne får dækket de ekstra udgifter, der følger med, når antallet af børnehavebørn, folkeskoleelever og ældre med behov for hjælp stiger.

Finansministeriets egne tal viser, at det kræver, at det offentlige forbrug øges med 0,7 pct. om året. Ikke så der kan sikres guld og grønne skove i den offentlige sektor. Nej, blot så vi kan fastholde det nuværende niveau.

Der er brug for, at vi skaber tryk om vores fælles velfærd.

Det betyder, at der ikke automatisk skal skæres 0,5 mia. kr. af kommunernes budgetter år efter år. Tværtimod skal de offentlige udgifter følge med, når udgifterne stiger.

Kun på den måde kan vi sikre en høj kvalitet i det offentlige.

Af Michael Kjærgård. Ærlig talt

Hvad indad vindes,
skal udad udvides

Foto: Urban Power for Hvidovre Kommune

Nye øer er der strengt taget ikke noget nyt i, det er bare så længe siden at de var nye, at man i almindelighed ikke tænker over det. Det var før planlove og beskyttelseslinjer og den slags, men Københavns Havn og nærmeste omgivelser består for en stor del af kunstigt anlagt landjord. Fremtidige øer er sådan set bare mere af det samme.

De tidligste ansatser skriver sig helt tilbage til 1700-tallet (Trekroner), men 1800-tallet var storhedstiden med blandt andre Prøvestenen, Refshaleøen, Middelgrundsfortet og i starten af 1900-tallet Flakfortet som efternøler. Andetsteds i landet fik man undervejs også lige bygget Esbjerg Havn midt ude i ingenting, og i nutiden er Hanstholm Havn kommet til foruden adskillige udvidelser af eksisterende havne med opfyldning til nye kaj anlæg langt ud i fx Vejle Fjord og Aarhusbugten.

Når bosætningsprojektet Lynetteholmen i København og erhvervsprojektet Holmene ud for Avedøre Holme i Hvidovre Kommune alligevel forekommer så spektakulære, skyldes det selvfølgelig dels størrelsen - 2 mio. kvadratmeter Lynetteholm og 4 mio. kvadratmeter til de ni

øer ved Avedøre - dels at de er lanceret med så kort tid imellem. En grandios terraforming af hovedstadsområdets kystlinje over en stor del af dette århundrede.

Det er klart, at noget af den kaliber ikke kan passere uden syrlige bemærkninger.

Valgges er selvfølgelig klassikeren, og hovedstads-aflad for udflytningen af statslige arbejdspladser ligger også lige for. Erhvervsarealerne på Holmene har derudover påkaldt sig adskillige bemærkninger fra både nært og fjernere liggende kommuner med erhvervskvarterer, der er mindst lige så gode som Hvidovres kommende, og som de gerne vil sælge allerede nu - men dog ikke er lykkedes med at gøre det.

Uofficiel rekord i surhed tegner Jyllands-Posten sig dog for i en leder, der harcelerer over at 'København - landets største kommune - (er) ude af stand til at løfte disse opgaver på egen hånd', og at det nok er fordi, at i 'opgørelser af det lokale erhvervsklima rangerer Københavns Kommune altid blandt de ringeste'. 'Forklaringen på det evige behov for altid at skulle involvere resten af landet i det, der burde være basale kommunale opgaver', lød det vrissent.

Det sker jævnlige, at hovedstadsbaserede medier

**Det er klart, at
noget af den
kaliber ikke kan
passere uden
syrlige
bemærkninger.**

må finde sig i, at der bliver blæst #kbhalarm, når de fx skriver om Rådhuspladsen, som om der kun findes den ene, men i dette tilfælde gør Jyllands-Posten sig fortjent til en #jydealarm for ikke at have opfattet, at Hvidovre er en kommune for sig og ikke en del af Københavns Kommune eller for den sags skyld dens erhvervsklima.

Andre steder i verden er man ikke så blege for at tænke stort, når det gælder anlæg af nye øer eller andre landjordsudvidelser. De palmeformede ferieøer i vandkants-Dubai er velkendte eksempler, og i Det Syd kinesiske Hav udbygger Kina sit territorium med nye øer tæt på Filippinerne og Borneo.

Storskala, men ikke nødvendigvis principielt forskelligt fra situationen ved Avedøre Holme. Det var, som navnet siger, oprindeligt flere

holme, som imidlertid blev efterfyldt med jord til et sammenhængende areal, og nu vil man så placere nogle nye holme længere ude i vandet. Hvad indad vindes, skal udad udvides.

Med tanke på hvor restriktivt man ellers herhjemme ser på indgreb i naturen, og i særdeleshed da ved kysterne, så kunne man godt for en overfladisk betragtning lade sig overraske af friskheden i simpelt hen at udvide kongeriget i den skala, som er på vej i hver ende af farvandet mellem Sjælland og Amager, men i virkeligheden er det nok nærmere i de helt små ting, det vil falde sværest at give los. Ejerne af et kystnært hus i Odsherred fik fx sidste år af Kystdirektoratet besked om, at en petanquebane var et utilbørligt indgreb i omgivelser lige så flade som banen selv, og først efter medieomtale kom direktoratet i tanker om, at man da vist havde begået en fodfejl, så banen kunne få lov at blive liggende uden krav om at lade sig overvokse med græs.

Den virkelige test af hvad der kan lade sig gøre, er ikke om man må anlægge en ø ud for København, men snarere om fx en jysk kolonihaveforening kan få lov at sætte en havebænk op ved en søbred. Det har vi stadig til gode at se.

Kære kommuner, ansvaret for pædagoguddannelsen er også jeres

De offentlige opgaver bliver stadig større og mere komplekse at løse. Samtidig bliver presset på velfærden og behovet for effektivisering på tværs af den offentlige sektor næppe mindre.

kommunen.dk inviterer en række forskere, eksperter og praktikere til at levere deres bud på, hvordan vi kan finde nye veje til varig velfærd.

NYE VEJE

Der skal være mindst en erfaren kollega på arbejde sammen med en eventuel pædagog-praktikant, fastslår Mikkel Haarder. Det er ikke i orden, at 38 pct. ocent af praktikanterne oplever skemalagt alenetid, skriver han.

Foto: Ditte Bjerregaard, Ritzau Scanpix

Pædagoguddannelsen er Danmarks største uddannelse med 26 uddannelsessteder og et årligt optag på mere end 4.500 studerende. Syv pct. af alle studerende på de videregående uddannelser læser til pædagog.

Men pædagoguddannelsen er ikke bare den største uddannelse, det er også en af de vigtigste. Pædagoger uddannes til at varetage de udviklings- og omsorgsopgaver, der er forbundet med at understøtte børns udvikling, trivsel, dannelse og læring; sætte fokus på identitetsdannelse, relationer, fællesskab og inklusion; social- og specialpædagogiske aktiviteter rettet mod børn og unge med særlige behov, mennesker med sociale vanskeligheder, psykiske eller fysiske funktionsnedsættelser. Det er vores vigtigste uddannelsesopgave, at de bliver klar til at kunne det.

Professionshøjskolerne har med en nulpunktsplan taget fat på kvaliteten af den del af uddannelsen, som ligger hos dem. Det var tiltrængt. Kommunerne har også et stort medansvar for pædagoguddannelsen. Det er nemlig ude i kommunerne, at de pædagogstuderende får deres praktiske erfaring og kan skabe koblinger mellem teorien fra undervisningen og praksis.

Praktik er afgørende

Pædagoguddannelsen varer 3,5 år, og de studerende er sammenlagt i praktik i halvandet år. Praktikken udgør altså mere end en tredjedel af uddannelsen, og den er ekstremt vigtig for at klæde fremtidens pædagoger på til deres konkrete arbejde. Desværre er praktikken også af meget svingende kvalitet.

I januar 2017 udkom undersøgelsen Pædagogstuderendes vilkår i praktikken lavet af Pædagogstuderendes Landssammenslutning. Blandt de 1.119 pædagogstuderende, der deltog i undersøgelsen, havde halvdelen uventet oplevet at stå alene med ansvaret for børnene eller de voksne brugere på deres praktiksted. 38 pct. havde oplevet skemalagt alenetid.

Det er selvfølgelig ikke i orden. Praktikken er en læringsperiode, hvor man altid bør have kolleger, man kan hente hjælp og råd-

givning hos. Praktikanten må aldrig blot betragtes som billig arbejdskraft.

Uddannelserne gør mere

På uddannelsesstederne skal man gøre meget for at sikre de studerende den bedst mulige praktiktid og for at sikre en ordentlig kobling mellem den teori, de studerende har med fra uddannelsen, og den praksis, de møder ude i praktikinstitutionerne. Her er nogle gode eksempler:

På UC Lillebælt i Jelling udarbejder de studerende en plan, der sikrer individuelle læringsmål for praktikken og en stærkere kobling mellem teori og praktik. Det sidste sikres ved, at de studerende arbejder med at koble vidensmål med færdighedsmaal.

På UC SYD i Aabenraa skal alle studerende udarbejde en praktikforberedende opgave. Det er et stort arbejde, men det betyder, at de studerende føler sig bedre klædt på til at skulle ud i virkeligheden. Rapporten består af seks delopgaver: de studerende skal lære deres praktikinstitution at kende, forberede et besøg forud for praktikstart, forberede spørgsmål til deres praktiksted, læse relevant litteratur, udarbejde en beskrivelse af de undervisningsmoduler, de har gennemført forud for praktikken, samt gøre sig overvejelser om, hvilke kompetencer de opnår igennem praktikken.

På VIA University College i Randers giver løbende praktikopgaver en bedre kobling mellem undervisning og praktik. Og på University College Nordjylland afholder man læringsplansdag, der forbereder studerendes faglige udbytte af praktik.

Et fælles ansvar

Men uddannelsesinstitutionerne kan ikke gøre det alene. De og kommunerne har et fælles ansvar for at sikre en god og lærerig praktik.

Derfor er det vigtigt, at praktikken bliver en hovedprioritet ude i kommunerne og i de kommunale institutioner, hvor den finder sted. Eksempelvis skal studerende ikke opleve så meget alenetid, som den seneste undersøgelse peger på. Det er kommunernes ansvar.

Ligeledes er det kommunernes ansvar, at institutionernes praktikvejledere bliver

... studerende skal ikke bruges som billig arbejdskraft, praktikvejlederne skal klædes ordentligt på, og der skal være styr på uddannelsesplanerne...

klædt ordentligt på. Uddannelsesinstitutionerne tilbyder uddannelsesforløb, og der findes også en praktikvejlederuddannelse. Praktikvejlederne skal have de fornødne kompetencer.

Praktikvejledere skal uddannes

EVA's undersøgelse af praktikvejledningen på pædagoguddannelsen fra 2014 viste, at 40 pct. af praktikvejlederne havde gennemført praktikvejlederuddannelsen. Praktikvejledningen skal prioriteres. Det bliver den også rigtig mange steder, men vi skal have alle praktiksteder med. Vejledningens kvalitet skal have et minimumsniveau på alle praktiksteder.

Og så skal der være styr på uddannelsesplanerne. Ifølge uddannelsesbekendtgørelsen skal praktikstedet udarbejde en praktikbeskrivelse og uddannelsesplan for de praktikperioder, hvor praktikstedet modtager studerende. I EVA's undersøgelse fra 2014 kan man læse, at omkring en tredjedel af de studerende ikke har en uddannelsesplan.

Hvis vi skal sikre, at fremtidens pædagoger får den bedst mulige uddannelse, skal kommunerne også løfte deres del af opgaven, nemlig at sikre en god og lærerig praktik. Der skal fokus på læring, de studerende skal ikke bruges som billig arbejdskraft, praktikvejlederne skal klædes ordentligt på, og der skal være styr på uddannelsesplanerne. ●

Mikkel Haarder

Direktør, Danmarks Evalueringsinstitut, EVA

Send debatstof til os:

Debatindlæg må højst være på 2.500 tegn inkl. mellemrum. **Kronikker** skal være på mellem 5.500 og 7.500 tegn inkl. mellemrum. Kronikker skal udstyres med et vellignende portræt. debatognavne@kommunen.dk

'Ringsted Kommune har sparet op, så nu har vi penge i kassen. Dem vil vi gerne bruge på kloge investeringer i fremtidens velfærd. Men hvis vi gør det, risikerer vi og landets øvrige kommuner sanktioner. Øv.'

Henrik Hvidesten (V), borgmester, på Twitter

Tænkte Lars Løkke mon på Horsens, da han stod i Mjølnerparken?

o ghettopakke

Af Michael Melgaard,
direktør i Odinsparken,
herunder Sundparken i
Horsens.

Et spørgsmål plager mig: Gad vide, om statsminister Lars Løkke Rasmussen og de syv ministre, han havde taget med til pressemøde i Mjølnerparken i København, da han præsenterede udspillet til parallelsamfundspakke, eller 'ghettopakken' tilbage i marts, overhovedet nogensinde havde tænkt på eller hørt om Sundparken i Horsens?

En one-size-fits-all-model

Jeg tvivler. Men nu er Sundparken 'dømt' som værende en 'hård ghetto', og ud ruller en lovgivning, som på nogle områder er indgribende og vidtgående, og som vil koste beboerne og Horsens Kommune dyrt i mange, mange år fremover. Min vurdering af 40 pct. reglen i et kommunalt perspektiv, er, at dette politiske indgreb vil skabe betydeligt flere problemer, end det vil løse.

Set fra min position som direktør i Andelsboligfor-

eningen Odinsgaard, der blandt andet omfatter Sundparken, virker det fuldstændig som om, at man har villet lave en politisk indgriben overfor nogle meget omtalte problemområder i Danmarks største byer, og så har man lavet en slags one-size-fits-all-model, som helt utilsigtet får enorme negative konsekvenser for boligområder i mellemstore byer som for eksempel Horsens.

Sætter byens udvikling tilbage

Værst og alvorligst er den nye lovgivnings krav om, at Sundparken over en årrække skal nedbringe andelen af almene familieboliger med 60 pct. Hvilke muligheder har vi for at leve op til det krav? Her kan vi jo se på de redskaber, som parallelsamfundspakken selv oplister:

Fortætning: Altså at man laver fill-in-byggeri, som så i givet fald skulle være ejerboliger eller privat udlejning. Fin idé, der er blot ingen ledige arealer i Sundparken.

Salg af almene familieboliger: Det vil kræve mange års forberedelse, og det er ikke realistisk at sælge uden bety-

Beboere fra Sundparken vil for altid være stemplet, selv om boligområdet i Horsens er det mindst kriminelle på 'ghettolisten', skriver boligdirektøren. Faktisk opfylder kun to boligområder kriteriet om, at mere end 2,7 procent af beboerne over 18 år skal være dømt for overtrædelse af straffeloven.

Foto: Simon Jeppesen, Ritzau Scanpix

delige tab. Hvem vil købe bolig i et område, som er officielt udskammet som 'hård ghetto'?

Ommærkning: Man kan ændre status på en familiebolig, så den i stedet bliver ældrebolig eller ungdomsbolig. Ældreboliger vil kræve ombygning på niveau med nedrivning og genopbygning, hvilket nok ikke er en gangbar løsning for Sundpar-

ken. Og da byens største uddannelsescenter flytter fra området ved Sundparken ind til Horsens Midtby, skal behovet for ungdomsboliger vurderes først.

Nedrivning: Tilbage er stort set kun den løsning at nedrive velfungerende, efterspurgte og renoverede almene familieboliger for at imødekomme lovens krav om maksimalt 40 pct. alme-

ne familieboliger i 2030. Det giver absolut ingen mening at sætte byens udvikling tilbage ved at fjerne boliger. Jeg har ikke mødt en eneste horsensianer, som har fundet nogen form for visdom i den løsning.

Og så har jeg endda endnu slet ikke fokuseret på det menneskelige niveau, når vi taler konsekvenser af denne lovgivning. For den rammer

vores beboere hårdt. De føler sig hængt ud og udskammet som kriminelle, selv om Sundparken ifølge ghettolisten for 2018 er det mindst kriminelle af de 29 områder på listen.

» Indlægget er her forkortet af redaktionen. Det kan læses i sin helhed på kommunen.dk.

» www.dknyt.dk/dkjob

2 koncerchefer til Social og Beskæftigelse og Teknik og Miljø, Fredericia Kommune

Vil du være koncerchefer i en kommune, der sætter baren højt på alle områder?
Ansøgningsfrist: 04/02-2019

Leder til botilbud for senhjerneskadede borgere, Frederikshavn Kommune

Er du en dygtig leder med fokus på trivsel og stabil drift?
Ansøgningsfrist: 31/01-2019

Leder til Sygeplejen, Varde Kommune

Sygeplejen Varde Kommune har et godt omdømme og en gedigen faglighed.
Ansøgningsfrist: 04/02-2019

Plejhjemsleder til Tornhøjhave, Aalborg Kommune

Kan du stå i spidsen for mere end 100 medarbejdere, der dagligt leverer omsorg og pleje til Tornhøjhavens 72 beboere?
Ansøgningsfrist: 31/01-2019

Ejendomschef, Brøndby Kommune - Teknisk Forvaltning

Fordi ledelse med indflydelse og udfordringer er en del af dit DNA.
Ansøgningsfrist: 06/01-2019

Direktør for Børn, Skole, Familier og Kultur, Hillerød Kommune

Vi leder derfor efter en direktør der gennem et samarbejdsorienteret, dialogbaseret og tydeligt lederskab kan løfte Hillerød Kommunes gode resultater.
Ansøgningsfrist: 18/01-2019

98.7000

kr. kostede et kunstfoto til Københavns Rådhus af tidligere børne- og ungeborgmester Pia Allerslev (V). Professor Anders Drejer kalder i Berlingske beløbet uansvarligt, men Allerslev henviser til, at der er 400 års tradition for borgmesterportrætter, selv om de plejer at være malerier, og at hun fik en ramme på 150.000 kr.

Visioner øger medarbejdernes motivation. De vil gerne gøre en forskel og føler sig mere tilfredse.

Af Louise Ladegaard Bro, forsker hos Vive, Det nationale forsknings- og analysecenter for velfærd, og og Kronprins Frederiks Center for Offentlig Ledelse

I 2017 nedsatte regeringen en ledelseskommision, som skulle sætte fokus på ledelsesmæssige rammevilkår og praksis. I dens kommissorium står der blandt andet, at "god offentlig ledelse giver bedre kvalitet i velfærdsydelserne", og at god ledelse dermed "bidrager til den bedst mulige velfærd for pengene".

Spørgsmålet er derfor, hvad god ledelse egentlig er, samt hvordan god ledelse præcist bidrager til at skabe resultater i offentlige organisationer?

En ny afhandling fra Aarhus Universitet sætter fokus på betydningen af visionsledelse for medarbejdernes motivation, samt på hvilken betydning ledelsesspænd og lederidentitet har for, at lederne udøver visionsledelse.

Det handler om visioner

Visionsledelse handler om at udvikle, dele og fastholde en vision. Som led i strategien skal der altså beskrives en fremtidig ønskværdig tilstand for organisationen, som også skal deles og fastholdes blandt medarbejderne.

Her handler det ikke kun om at gøre medarbejderne bekendte med indholdet af visionen, men også om at klargøre overfor medarbejderne, hvordan de konkret er med til at bidrage til indfrielsen af visionen gennem deres arbejde og prioriteringer.

Skal visionen have forankring i organisationen, er det desuden vigtigt, at der er et kontinuerligt fokus på visionen - ikke kun når visionen formuleres, men også længe efter at visionsarbejdet er færdiggjort.

Delingen af visionen kan ske på mange måder - fx på skrift i et færdigt visionsdokument, i uge- eller månedsblade til medarbejderne eller som plancher på væggene i organisationen. Det kan også ske mundtligt på kollektive medarbejdermøder, ved individuelle MUS-samtaler eller uformelt i hverdagen over kaffemaskinen.

Forskning i en dansk kontekst viser dog, at visionsledelse får den allerstørste betydning, når visionen kommunikeres i ansigt-til-ansigts dialog med medarbejderne.

Motivationen øges

Hensigten bag visionsledelse er at motivere medarbejderne til at arbejde i retningen af organisationens mål - fordi de forstår vigtigheden af målene. Spørgsmålet er derfor, om visionsledelse rent faktisk har denne effekt?

Når man i forvaltningslitteraturen ser på motivation, skelner man ofte mellem medarbejdernes indre glæde og interesse ved arbejdet i sig selv (hvad vi kan kalde for 'indre opgavemotivation'), og medarbejdernes motivation til at levere services for at gøre en forskel for andre og for samfundet (hvad vi også kan kalde for 'public service motivation').

I afhandlingen fra Aarhus Universitet undersøges sammenhængen mellem visionsledelse og disse typer af medarbejdermotivation.

I et af studierne i afhandlingen anvendes data fra et stor felt-eksperiment (LEAP-projektet), hvor ledere inddeles tilfældigt i grupper,

Såkaldt visionsledelse motiverer medarbejderne til at gøre en forskel og øger deres følelse af at være gode til det, de laver, viser af handlingen.

Foto: Morten Pape, Ritzau Scanpix

som enten modtager træning i visionsledelse eller fungerer som kontrolgruppe.

I studiet er medarbejdernes motivation til at gøre en forskel for deres brugere højere for de medarbejdere, hvis ledere modtog træning i visionsledelse, end for de medarbejdere, hvis ledere var i kontrolgruppen. Fordi lederne er tilfældigt fordelt i grupperne, øger det sikkerheden for, at det faktisk er visionsledelse, som har denne effekt på medarbejdermotivationen.

Ser vi nærmere på, hvorfor visionsledelse øger medarbejdernes motivation, peger afhandlingen på, at visionsledelse tilfredsstiller behovene for autonomi, kompetence og tilknytning hos medarbejderne.

Mere specifikt er argumentet, at visionsledelse giver medarbejderne frihed til at agere inden for en fastsat ramme, øger medarbejdernes følelse af at være gode til det, de laver, samt af at være knyttet til deres kolleger i deres arbejde. Et af studierne i afhandlingen finder nemlig, at visionsledelse hænger positivt sammen med medarbejdernes tilfredsstillelse af hvert af disse behov, samt at tilfredsstillelsen af specifikke behov hænger positivt sammen med medarbejdernes indre opgavemotivation og public service motivation.

Hverken for få eller mange

Det er ikke alle ledere, som har lige gode muligheder for at udøve visionsledelse. Antallet af medarbejdere, som en enkelt leder har ledelsesretten over (lederens ledelsesspænd), spiller en rolle.

I studiet er medarbejdernes motivation til at gøre en forskel for deres brugere højere for de medarbejdere, hvis ledere modtog træning i visionsledelse.

Baseret på en undersøgelse i afhandlingen med observation og interviews i daginstitutionssektoren ser det ud, som om der er en balance mellem ikke at have for små eller for store ledelsesspænd.

I undersøgelsen er der nemlig en tendens til, at ledere med små ledelsesspænd i højere grad indgår som "vikarer" i det daglige arbejde, og der er også en risiko for, at forholdet til medarbejderne bliver så familiære, at det er svært at træde i karakter som leder.

Når ledelsesspændet bliver for stort, er det omvendt svært for lederne at have et dybdegående indblik i alle medarbejdernes kompetencer og arbejdsopgaver.

I afhandlingen undersøges de kvalitative resultater også i en bredere kontekst, hvor der anvendes spørgeskemaundersøgelser til at måle sammenhængen mellem ledelsesspænd, lederidentitet og visionsledelse.

Lederidentitet handler om, hvordan lederne ser deres faglige identitet kontra deres lederidentitet.

I tråd med de kvalitative resultater ser det også i disse undersøgelser ud, som om der er både fordele og ulemper ved øgede ledelsesspænd. Er ledelsesspændet for lille, kan det på den ene side være svært for lederne at fastholde en lederidentitet, hvilket er vigtigt for udøvelsen af visionsledelse. Er ledelsesspændet for stort, kan det dog på den anden side være svært for medarbejderne overhovedet at opfatte, at lederen udøver denne ledelsesstrategi.

Skal visionsledelse lykkes for ledere med store spænd, er det således vigtigt at være særligt opmærksom på at få kommunikeret visionen til hver enkelt medarbejder på en måde, som giver mening for dem. For ledere med små ledelsesspænd er det særligt vigtigt at prioritere det ledelsesstrategiske arbejde og at udvikle en lederidentitet. Her peger afhandlingens resultater på, at ledelsestræning kan være vejen frem.

Vil du vide mere om, hvordan du kan lykkes med at bedrive visionsledelse? Så sæt kryds i kalenderen d. 23-25. maj, når Kronprins Frederiks Center for Offentlig Ledelse afholder en tredages ledelseskongference, der kombinerer de nyeste forskningsindsigter med praktiserfaringer.

» Læs kronikken med referencer til forskningen på kommunen.dk

Send navnestof til os:

Skriv til os, hvis karriereskift eller lignende skal nævnes her på siderne. Husk at medsende et vellignende portræt.
debatognavne@kommunen.dk

'Jeg advarer lige; enhver fornægter af klimaforandringer, jeg møder i dag, er i fare for en spontan skideballe til 20 personer. Roskilde Fjord oplever i disse timer sin fjerde oversvømmelse på fem år. For fem år siden sagde alle, det ikke vil ske igen før om 20-30 år. #grønhandlingnu'

Joy Mogensen (S), Roskilde-borgmester, på Twitter

Foto: Kenneth Jensen

FREDERIKSSUND

Fra indsatsleder til borgmester

Engang styrede han tropperne, når politiet på Københavns vestegn rykkede ud. I dag står John Schmidt Andersen som borgmester i spidsen for det politiske liv i Frederikssund.

20. januar fylder han 60 år og kan se tilbage på fem år på posten. Han været byrådsmedlem siden 2002, da han blev valgt ind i Slangstrup Byråd inden kommunalreformen.

Ud over borgmesterjobbet er han medlem af flere bestyrelser blandt andet Fjordforbindelsen Frederikssund. Før det politiske arbejde var John Schmidt Andersen blandt andet indsatsleder ved Københavns Vestegns Politi og vicepolitikommissær hos Rigspolitiet. Foruden politiuddannelsen har han også læst handelsøkonomi i Aarhus. Privat er John Schmidt Andersen gift med Anne og har to sønner på 25 og 28 år.

Kommuner:

HOLSTEBRO

Vestforsyning siger farvel til direktør

Jørn Zielke stopper ved udgangen af maj som direktør hos Vestforsyning efter to år på posten. Han har opsagt sin stilling for at tiltræde et nyt job i Østjylland. Den afgående direktør vil endnu ikke sætte navn på sin nye arbejdsplads, da medarbejderne først forventes orienteret senere.

STRUER

Holstebro-leder bliver chef i Struer

52-årige Tina Holmgaard er fra 4. februar ny centerchef for Sundhed og Omsorg i Struer Kommune. Hun kommer fra en stilling som sektionsleder i Visitationen i Holstebro Kommune, og hun afløser Lars Olesen, der fratrådte sin stilling med udgangen af november. Hun er oprindeligt sygeplejerske med to masteruddannelser oveni og har 17 års erfaring som leder fra både kommuner og sundhedsvæsen.

HORSSENS

Stabschef konstitueret som direktør

Stabschef for HR, jura og byrådssekretariat, Charlotte Lyrskov, blev 1. januar konstitueret som ny direktør for teknik og miljø i Horsens Kommune. Stillingen blev ledig, da daværende direktør Jens Heslop skiftede til teknisk direktør i Randers Kommune. Den nye konstituerede direktør har været i Horsens Kommune siden 2007, og 45-årige Lyrskov beholder sine stabschef-opgaver.

SOLRØD

Ny familiedirektør fundet i Dragør

Solrød Byråd har ansat Jesper Reming Tangbæk som direktør for familie- og uddannelsesområdet. Han kommer fra en stilling som direktør for børn, folkeskole, social- og beskæftigelsesområdet samt borgerservice i Dragør Kommune og træder ind i den tre personer store direktion i Solrød 1. februar. Den tidligere indehaver af stillingen, Charlotte Houlberg, skiftede i november til en tilsvarende stilling i Midelfart Kommune.

ESBJERG

Ny teknisk direktør kommer fra Tønder

Pr. 1 februar 2019 tiltræder Erik Jespersen som ny direktør for Teknik & Miljø i Esbjerg Kommune. Han afløser direktør Hans Kjær, der stopper med udgangen af januar. Erik Jespersen har mere end 20 års erfaring i den kommunaltekniske sektor, senest som direktør for Tøndermarsk Initiativet og ellers som direktør for Teknik & Miljø i Aarhus Kommune. Han er uddannet landinspektør fra Aalborg Universitet, har en Master of Public Administration og har haft lignende stillinger i Fredericia og Slagelse kommune.

KALUNDBORG

Ny centerchef fundet i Roskilde

Kalundborg Kommune har ansat 39-årige Mille Damgaard Schjoldan som ny centerchef for Misbrug og Socialpsykiatri. Hun kommer fra en stilling som centerleder for socialpsykiatri i Roskilde Kommune og tiltræder 1. marts. Mille Damgaard Schjoldan er cand.scient.soc

i virksomhedsstudier og sundhedsfremme og har efteruddannet sig med fokus på ledelse.

FREDERIKSSUND

Socialdemokratisk byrådsnestor stopper

Det længst siddende byrådsmedlem i byrådet i Frederikssund, Kim Rockhill (S), stopper for at koncentrere sig om sit politiske arbejde i Regionsråd Hovedstaden. Rockhill, der også er tidligere borgmester i Skibby Kommune, blev valgt første gang i 1986 og har således været kommunalpolitisk aktiv i 32 år. Den ledige stol i byrådsalen bliver overtaget af førstesuppleant Lars Jepsen.

JAMMERBUGT

Familiechef hentes i Thisted

Jammerbugt Kommune har ansat Bo Skou Frank som ny familie- og forebyggelseschef. Han kommer fra en stilling som sektionsleder i Thisted Kommune. Bo Skou Frank er 47 år, uddannet socialrådgiver og ved at afslutte en diplomuddannelse i ledelse. Han begynder i sit nye job 1. februar.

VALLENSBÆK

Ny projektdirektør fra Køge

En enig kommunalbestyrelse har ansat 54-årige Connie Gaul som projektdirektør. Hun tiltræder 1. februar. Connie Gaul har en baggrund som ingeniør og kommer fra et job som anlægsschef og stedfortrædende direktør i Køge Kommune, hvor hun har været ansat siden 2011. Med ansættelsen består kommunens direktion af kommunaldirektør Anette Laustsen, økonomi- og beskæftigelsesdirektør Peter Werther Andersen og projektdirektør Connie Gaul.

HØRSHOLM

Konservativ veteran smidt ud af K-gruppen

Thorkild Gruelund er med 24 år som valgt kommunalpolitiker bag sig nestor i byrådet og nu smidt ud af den konservative gruppe i den konservativt ledede kommune. Det sker på grund af manglende loyalitet, lyder det fra gruppen. Til Frederiksborg Amts Avis oplyser Thorkild Gruelund, at han hverken har i sinde at forlade kommunalbestyrelsen eller par-

tiet. Gruelund er medlem af økonomiudvalget og formand for social- og seniorudvalget.

LEJRE

Vicekommunaldirektør fra Albertslund

Den tre-personers direktion i Lejre Kommune bliver fuldtallig til februar, når Kristina Koch Sloth tiltræder som vicekommunaldirektør. Hun kommer fra en stilling som direktør for børn, sundhed og velfærd i Albertslund Kommune. Stillingen som vicekommunaldirektør er skabt ved at slå to tidligere direktørstillinger sammen. De blev ledige næsten samtidig, da Jan Dehn rejste til Hørsholm Kommune og Hanne Stensen Christensen til Stevn Kommune.

REBILD

Teknik- og miljødirektør stopper

Flemming Lehnert Sørensen er fratrådt sin stilling som direktør med særligt ansvar for teknik- og miljøområdet i Rebild Kommune pr. 1. januar, oplyser kommunen. Han har været ansat i jobbet i tre år. Tidligere var Flemming

22.239

Så mange sider blev printet ud til et møde i Slagelses social- og beskæftigelsesudvalg, fordi formanden syntes, det var svært at læse så mange papirer på en skærm. Der strammes nu op på printforbruget, skriver Sjællandske.

Lehbert Sørensen ansat over 11 år i Holstebro Kommune som natur- og miljøchef. Sekretariatschef Susy Lauesen konstitueres i stillingen som direktør med ansvar for Center Natur og Miljø og Center Plan, Byg og Vej i Rebild.

ODSHERRED
Centerchef fra Kalundborg

Ane Stallknecht, der kommer fra en stilling som fagcenterchef for Børn og Familie i Kalundborg, tiltræder 1. februar 2019 centerchefstillingen i administrationscentret i Nykøbing. Hun er 60 år, bosiddende i Lejre og har de seneste seks et halvt år været fagcenterchef for Børn og Familie i Kalundborg.

HERNING
Farvel til Enhedslisten efter uenigheder

Byrådsmedlem Jørn Vedel Eriksen har meldt sig ud af Enhedslisten efter uenigheder internt i partiets lokalafdeling. Nu står han på listen over byrådsmedlemmer som løsgænger. Jørn Vedel Eriksen kom i byrådet første gang efter KV17, og Enhedslisten fik dermed fik sin første plads i byrådet. Han er i dag næstformand i byplanudvalget og medlem af beskæftigelsesudvalget.

RANDERS
Nabokommune leverer sekretariatschef

Randers Kommune har ansat Michael Engelsbæk som sekretariatschef for politik, jura og kommunikation. Han kommer fra et job som erhvervs- og arbejdsmarkedsdirektør i Norddjurs, hvor han har været ansat siden 2016. Michael Engelsbæk begynder i sit nye job 1. februar.

ESBJERG
Havnen får ny direktør efter pensionering

1. april sætter der sig en ny mand for enden af bordet i Esbjerg Havn. Den nye havnedirektør bliver Dennis Jul Pedersen, som afløser Ole Ingrisch, der går på pension efter 16 år på posten. 45-årige Dennis Jul Pedersen kommer senest fra en stilling som direktør hos NSG Wind, er oprindelig uddannet skibsfører og løjtnant i søværnet og har senere taget en MBA inden for olie og gas.

ALBERTSLUND
Økonomichef fra hovedstaden

Albertslund Kommune har ansat den 45-årige Søren Winther Rasmussen som ny chef for Økonomi & Stab. Han kommer fra en stilling som økonomichef i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen i Københavns Kommune og tiltræder i Albertslund 1. februar. Han tager over efter Helle Wagner Gehlert, som 1. december blev økonomidirektør i Gentofte.

Regioner:

HOVEDSTADEN / BORNHOLM
Solskinsøen får særordning

Som i det hidtidige Væksthus Hovedstaden vil også det fremtidige Erhvervshus Hovedstaden rumme en særordning for Bornholm. Den organiseres til dels som en filial af Erhvervshuset, dels som en videreførelse af det hidtidige Business Center Bornholm, som af formelle grunde får hver sin bestyrelse dog med identisk person sammensætning. Formandsposten for bestyrelsen i det kommende Erhvervshus Hovedstaden går til Vallensbæks borgmester Henrik Rasmussen (K).

NORDJYLLAND
Borgmestre i bestyrelse for Erhvervshus

Jammerbugt-borgmester Mogens Gade (V) tager sin bestyrelsesformandspost i Væksthus Nordjylland med over i afløserforummet Erhvervshus Nordjylland. Den kommende erhvervshus-bestyrelse får borgmestrene Thomas Kastrup-Larsen (S), Aalborg, Ulla Vestergaard (S), Thisted, og Mogens Jespersen (V), Mariagerfjord, i bestyrelsen, hvor den hidtidige væksthusbestyrelse bestod af viceborgmestrene fra Frederikshavn, Mariagerfjord og Morsø.

MIDTJYLLAND
Hospitalsdirektør fra konstitueret til fast

Thomas Balle Kristensen bliver ny hospitalsdirektør for Hospitalsenhed Midt. Han får ansvar for 4.200 ansatte i Viborg, Silkeborg, Hammel og Skive og har siden september været konstitueret i stillingen. Thomas Balle Kristensen har lang erfaring med drift og ledelse på hospitaler. Senest har han været hospitalsdirektør i Præhospita-

let, som blandt andet står for beredskab, ambulancer og lægebiler i Region Midtjylland.

Stat

SOCIALDEMOKRATIET
Eks-minister skifter fra politik til det private

Den tidligere skatteminister for SF og nuværende chef for Socialdemokratiets politiske afdeling, Thor Möger Pedersen, melder sig ud af politik for i stedet at blive chef for et privat konsultantfirma. Thor Möger Pedersen skal være chef for COWI Economics and Management, en afdeling i COWI med 70 medarbejdere, der leverer analyser og løsninger til offentlige institutioner og private virksomheder.

FORHANDLINGSFÆLLESKABET
FOA-formand afløser lærerformand

Lærerformand Anders Bondo Christensen afløses af FOA-formand Mona Striib som formand for Forhandlingsfællesskabets repræsentantskab. Mona Striib kommer dermed til at stå i spidsen i forhold til generelle løn- og arbejdsvilkår for ansatte i kommuner og regioner.

DET ØKONOMISKE RÅD
Overvismand tager tre år og en udflytning med

Overvismand Michael Svarer fortsætter på sin post i Det Økonomiske Råds formandskab frem til udgangen af 2021. Dermed bliver han på posten hen over flytningen af vismændenes sekretariat fra København til Horsens. Det geografiske skift er et led i udflytningen af statslige arbejdspladser, som ifølge overvismanden har medført 'helt åbenlyse problemer' med mistet kadence på grund af medarbejdere, der er rejst, og nye, der skal ansættes.

Organisationer

RED BARNET
Helle Thorning-Schmidt stopper som direktør

Til sommer stopper tidligere statsminister Helle Thorning-Schmidt (S) som direktør i det internationale Red Barnet for at indlede en bestyrelseskarriere i Vestas. Red Barnet skriver, at Thorning-Schmidt er blevet indstillet til 'en række bestyrelsesposter i store internatio-

nale virksomheder. Helle Thorning-Schmidt tiltræder Vestas-bestyrelsen i april.

DANMARKS NATURFREDNINGSFORENING
Ny direktør på vej efter 'udfordringer'

Efter to år har Danmarks Naturfredningsforening og direktør Søren Bojer Nielsen valgt at slutte samarbejdet. Det sker med en gensidig aftale på grund af 'strategiske og ledelsesmæssige udfordringer'. Organisationen oplyser, at den håber at have en ny direktør ansat inden udgangen af april.

BØRNERÅDET
Børnerådet på plads med ny formand

Den nyligt afgåede formand for Skole og Forældre, 51-årige Mette With Hagensen, er fra 1. januar formand for Børnerådet, der arbejder med børns rettigheder. Hun overtager formandsposten fra Per Larsen.

AUDIENS
Dannebrogso ordenen:

Erik Nørreby (V) viceborgmester på Fanø

Niels Christiansen (K) byrådsmedlem i Varde

25 års jubilæum som byrådsmedlem:

1. FEBRUAR: Borgmester Niels Hörup (V), Solrød

1. JANUAR: Borgmester Helle Adelborg (S), Hvidovre

Viceborgmester Britt Jensen (S), Rødovre

Johannes Trudslev (S), Brønderslev

Linda Frederiksen (S), Næstved

Fødselsdage

18. JANUAR Folketingsmedlem Hans Kristian Skibby (DF), 50 år.

20. JANUAR Borgmester i Frederikssund John Schmidt Andersen (V), 60 år.

Adm. direktør for Danske Regioner Adam Wolf, 60 år.

21. JANUAR Tidligere forsvarsminister og folketingsmedlem Gitte Liljelund Bech (V), 50 år.

22. JANUAR Professor Steen Hildebrandt, 75 år.

26. JANUAR Generalsekretær i WWF Bo Øksnebjerg, 50 år.

2. FEBRUAR Tidligere minister Bjørn Westh (S), 75 år.

4. FEBRUAR Professor i statskundskab Palles Svensson, 75 år.

Vore konsulenttydelser

- Det nye byråd/udvalg – arven fra det gamle byråd/udvalg
- Udvikling af organisationen, ydelserne og det gode lederskab
- Rekruttering af topchefer, ledere og nøglemedarbejdere
- Studieture for politikere, ledergrupper, chefforeninger m.fl.
- Visions- og strategiprocesser for byråd, udvalg, direktør og ledergrupper
- Det lokale demokrati og aktivt medborgerskab
- Chef-til-leje

Brug proceskonsulenter med topledereerfaring. Den erfaring har vi!
Tlf. 7022 0272
www.hcvestergaard.dk

Lundgaard Konsulenterne

- Rekruttering af ledere og nøglemedarbejdere
- Visions- og strategiprocesser for den politiske- og administrative ledelse
- Netværksanalyse – vi kan vise hvordan organisationen *i virkeligheden* arbejder sammen
- Udvikling af ledere og ledergrupper – med eller uden typeprofilværktøjer
- Sparring/coaching med toppolitikere og ledere

www.lundgaard-konsulenterne.dk

Af Dorte Toft. Nasty Woman

De satans journalister er bedre end deres ry

En dag rammer humøret ned i kul-kælderen over niveauet blandt udøvere af mit fag, journalistikken. En anden dag bliver jeg høj af det vigtige arbejde, der præsteres, og de dage har jeg flest af.

Journalister afslører svindel, fejl, misbrug, fusk og kommer ofte de mest udsatte til hjælp. Derfor vil visse mennesker i magtpositioner forsøge at begå karaktermord på journaliststanden og i vidt omfang undgå journalister ved at 'diktere' via Twitter og Facebook.

Medier spredt desværre også løgne, proportionsforvrængning og had. Noget suget op fra Facebooks dynd, noget håndleveret af ministerier, noget leveret af en skrupforstyret opinionsskribent og noget serveret af en journalist, der ikke kan styre egne fordomme.

Men journalister er bedre end deres rygte. Flertallet gør deres bedste

'Ja, ja. Vi kender kollegial lobhudling!'

Er det din reaktion? Fulgt af: 'Toft stoler vel også på politi, der vurderer politi, advokater, der vurderer advokater, læger, der vurderer læger, ikke?'

Udenfor båsen

Indvendingen er forståelig, men jeg kan ikke sættes i bås som den typiske journalist, der starter karrieren i 'korte bukser' og aldrig forlader redaktionsmiljøet. Jeg var programmør i flere år, før jeg tog journalistuddannelsen, og nu har jeg årtier som journalist bag mig, et af dem på den anden side af bordet som informationschef. Desuden har jeg pæn erfaring med selv at blive interviewet.

Indtrykket af den gode journalistik får godt nok jævnlige et skud for boven. Tag for eksempel denne nylige overskrift i Berlingske. 'Offentligt ansatte er markant mere syge end private: »Det er uforklarligt«. Sophie Løhde, innovationsministeren, fandt det uforklarligt.

Forskellen i sygefravær viste sig efterfølgende slet ikke at være 'markant', men en gang underlødige æble/pære-sammenblanding statistisk set. Men husk, at netop det også blev afsløret journalistisk.

Tænk også på, at kilden burde antages at være solid; en rapport fra Beskæftigelses- og Finansministeriet.

Tendentøst om indvandrerbørn

Æble/pæremosen blev tilmed serveret kort tid efter, at samme avis havde ædt en underlødige analyse fra Udlændinge- og Integrationsministeriet og Undervisningsministeriet om indvandrerne børn. Husk, at også den blev skudt ned af andre journalister i samarbejde med eksperter.

Problemet er så, at der er sket skade. 'De offentligt ansatte pjækker', lød det på Facebook, og i pressen blev årets 117. bredside mod indvandrede fyret af.

Hvad stiller journalister op, når selv ministre vildleder? Lærer mere om statistik og moralsk forfald, jovist, men det er svært at fuldgardere sig, når andre bevidst vildleder.

Afsløring af #Metoo-modstand

Medier kan så selv være farvede, uanset om det bliver varedeklareret eller ej. Det fremgik senest af en kortlægning af, hvad ni store danske nyhedsmedier redaktionelt prioriterede at dele på Facebook om #Metoo-bevægelsen. Facebook er jo stedet, hvor allerfleste danskere samles, og hvor mange, især unge, nøjes med at hente nyhederne fra.

Syv ud af de ni medier delte langt flere indlæg, negativt indstillet over for #Metoo end positivt - faktisk to gange så mange. Angrebene var tilmed ofte forsynet med

Over to års slid kostede det Berlingske-journalisterne Michael Lund, Simon Bendtsen og Eva Jung at afsløre Danske Banks milliard-hvidvask og høste Cavlingprisen for det.

FFoto: Finn Frandsen, Ritzau Scanpix

voldsomme ord som 'folkedomstol', 'heksejagt' og 'blodrus'.

Kortlægningen var gennemført af lektor ved Aarhus Universitet, Camilla Reestoff, og offentliggjort på videnskab.dk. Statistisk er der imidlertid ingen tvivl om, at overgreb er et stort problem. For eksempel har mere end hver fjerde kvinde mellem 16 og 24 år været udsat for seksuelt overgreb eller forsøg derpå.

Hold kæft, kvinder

Den slags overgreb er typisk forbundet med selvbebrejdelse og skam, så kvinden holder sin kæft, men #Metoo gav mange modet til at tale. Alligevel prioriterede syv af ni store nyhedsmedier at betvivle kvinders tilkendegivelser, at reducere overgreb til 'et klap i måsen', at påstå, at #Metoo var gået for langt, og at mænd fik ødelagt livet af løgne.

Politiken var en undtagelse med lidt flere positivt vinklede opdateringer, men tog prisen udi forvrøvlethed. Redaktionen valgte at dele følgende fra lektor ved Københavns Universitet, Marianne Stidsen: '#MeToo-bevægelsen er en ny mccarthyisme med modsat politisk fortegn, og jeg finder den - sagt helt uden overdrivelse - ekstremt farlig.'

Ekstremt farlig! Jamen dog, Politiken.

Supergraverne på Berlingske

Men som nævnt findes der også masser af kvalitet i de store medier, og netop den forgangne uge var præget af det. Her hørte vi den bedste journalistik, der kæmpede om Cavlingprisen, den danske journalistiks Oscar.

Berlingskes dygtige gravergruppe på Business fik tildelt prisen for sin afsløring af Dan-

ske Banks hvidvask af milliarder af kroner via sin estiske filial. Over to års slid kostede det journalisterne at komme til bunds i sagen.

De andre nominerede var journalister på Politiken og TV2, der sammen stod for en grundig dokumentation af seksuelle overgreb mod filmbørn i 1970'erne, samt en tidligere cavlingvinder ved DR, der afdækkede alvorlige forsømmelser i Tibet-kommissionens arbejde.

En genvej til erkendelse af, hvor god og nødvendig journalistik, der præsteres, er at studere ikke blot på nomineringer, men også indstillinger til Cavling og til priserne fra FUJ (Foreningen for Undersøgende Journalistik). I 2018 var der for eksempel kigget nærmere på statsministerens relation til kvotekonger, en anklager var i fedtefadet, Kundby-pigens radikaliserings blev dækket, ligeså Tvinds kommunale pengemaskiner.

Journalister fortjener ikke den lave troværdighed, de tillægges i en årlig undersøgelse, hvor kun bilforhandlere og politikere ligger dårligere.

Det dårlige huskes bedst

Problemet er, at de rådne æbler i kurven, der gerne sælger egen bedstemor for 10.000 klik, sammen med de grænseløst opmærksomhedssøgende debattører nedbryder mere, end de dygtigste kan opbygge. Det bliver aldrig en 1:1 skala. Mennesket husker det dårlige bedre end det gode. Sådan er det.

Det hjælper så ikke, at selv den bedste journalistik indimellem kan rumme fejl. Journalister er jo ikke overmennesker, der på en halv time eller tre altid kan fatte essensen af noget, som eksperter har brugt et liv på (om

end nogle ganske få journalister tror, de er overmennesker). Værst er, at journalister er endnu mere pressede på tid end nogensinde. Der er sket drastiske nedskæringer, produktionspresset er eskaleret grundet 24/7-dækning, mens mulighederne for ordentlig aktindsigt er skåret ned, og kræfter på PR-siden samtidig mangedoblet.

Skallesmækkende mimoser

De fleste fejl kunne nok tilgives, hvis mediet hurtigt undskyldte og korrigerede, men desværre ender en del chefredaktører i lamme forsøg på at bortsnakke problemet, og det i et omfang, som deres journalister aldrig ville tillade en kilde at gøre.

Betegnelsen 'skallesmækkende mimoser' er på sin plads, og det skader troværdigheden, også for dem, der pukler for at få afdækket smudset og øge oplysningsniveauet.

På de områder, jeg selv færdes, har jeg fået et ganske godt indtryk af journalisters kvalitet ud fra deres officielle journalistik, suppleret med de finker, der fiser af deres fader på Facebook og Twitter.

Der findes journalister, der ikke kan styre egne antipatier. Der findes pyromanjournalister, der tænder på at hælde benzin på bålet, ligesom nyttige idioter, der løber ærinder for lobbyister, og dovne journalister, der ikke gider det svære.

Men der er langt flere journalister, der gør deres allerbedste for at finde frem til sandheden uden at skele til, hvem den er fordelagtig for. Det er de journalister, der møder størst modstand. Og det er dem, du skader mest, hvis du påstår, at journalister bare er noget ros.